Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

Latvian Newspaper for America

Published twice weekly
by the Publishing Co DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Office:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792

General Representative in USA:
DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telephone — Yellowstone 2-7843.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 22./45. SESTDIEN, 1952. G, 15. MARTĀ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — Dr. iur. HUGO VITOLS
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija un galvenais pārstāvis:
DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telefons — YEllowstone 2-7843.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.00;
par 6 mēn. $8.00; par 1 gadu $15.00
Sludinājumu maksa:
sīkd. daļā $1.50; tekstā $2.00
par vienu collas telpu 1 slejā

Francijā jauna valdība

Parīze — Francijas parlaments ar 290 pret 101 b. izteicis uzticību Antuana Pineja (Pinay) jaunajam kabinetam. Pret Pineju balsoja tikai komūnisti, sociālistiem un degollistiem atturoties. Taču 290 kombinētās neatkarīgo, zemnieku, radikāļu, tautisko republikāņu un demokratu balsis nav parlamenta vairākums, kāpēc nekādu labu galu Pineja kabinetam nevar pareģot. Sociālisti vai degollisti var kurā katrā brīdī kabinetam savu „neitrālitāti" liegt un Francijas prezidentam atkal nāksies meklēt jaunu valdības galvu

Eizenhauers, Tafts un Kīfauers priekšgalā

Pirmās kandidātu vēlēšanās prezidenta amatam Jaunhemšairā 11. martā republikāņu pusē vadītāju vietu ieņēma armijas ģenerālis Dvaits D. Eizenhauers un senators Roberts A. Tafts. Trešā vietā palika Harolds E. Stasens. Demokratu galā senātors Īsts Kīfauers aizsteidzies tālu priekšā prezidentam Harijam Trūmenam.

No 300.000 reģistrētiem vēlētājiem šais primārās vēlēšanās piedalījušies labi ja viena trešā daļa.

Pad. Savienības budžets

Pad. Savienības Augstākās padome apstiprinājusi fin. min. Zverevа sastādīto nāk. gada valsts budžetu, kas sabalansēts uz 476 miljardiem 900 milj. rubļu. 113 miljardi 800 milj. rub. paredzēts militārām vajadzībām.

Padome apstiprinājusi arī visus starpsesiju laikā valdības izdotos dekrētus. Protams, kā budžets, tā arī dekreti apstiprināti vienbalsīgi. Un tas jau arī ir vienīgais Augstākās padomes uzdevums.

KULTŪRAS FONDA BALVAS

ALAs Kongresa laikā Vašingtonā īpašā sēdē pulcējās Kultūras Fonda valde un piešķira šādas balvas: komponistam Bruno Skultem par Dievs, Tava zeme deg — $400, Jānim Jaunsudrabiņam par Zaļo grāmatu $400, prof. Dr. Arnoldam Spekkem par darbu History of Latvia — $400. Glezniecībai rezervēti — $500 godalgām darbiem gleznu izstādēs, ko rīkos nākotnē. $500 rezervēti Latviešu Teātra atbalstam Savienotās Valstīs.

Šo summu izlietās pēc attiecīgu projektu izstrādāšanas.

Fonds apsprieda arī jautājumus par godalgu piešķiršanas territoriālo principu un atzina, ka godalgas literātūrā, tēlotājās mākslās un mūzikā ar šo principu nav saistāmas.

JAUNS PADOMJU MANEVRS — APVIENOT UN APBRUŅOT VĀCIJU

Pad. Savienība piedāvā Rietumu sabiedrotiem uzsākt 4 valstu sarunas Vācijas apvienošanai zem vienas valdības un miera līguma meta izstrādāšanai ar Vāciju, ko vārētu vēlāk iesniegt plašākai konferencei, kurā piedalītos visas ieinteresētās valstis. Padomju nota nozēlo, ka šāds līgums vēl nav noslēgts un prasa atbildi visdrīzākā laikā. Notai arī pievienots padomju piedāvātais līguma mets, kas paredz vienotu, neatkarīgu, demokratisku un miera mīlētāju valsti Potsdamas „robežās," valsti, kas būtu apbruņota, pašaizsardzībai, bet nodrošināta pret militārismu un „nedemokratiskām" organizācijām un kam būtu noliegts pievienoties kādai koalicijai vai militārai sabiedrībai, ar pret jebkuru valsti, kas cīnījusies pret Vāciju.

Nav ne mazāko šaubu, ka šis padomju piedāvājums ir tikai manevrs, lai aizkavētu Rietumvāciju piebiedroties Eiropas aizsardzības kopībai, atturot to no piesliešanās Eiropas armijai.

Savienotās Valstis ir pārliecinātas, ka Kremļa notai ir tikai propagandas uzdevums, par ko liecina arī tas fakts, ka Maskavas radio padomju valdības notu izvēstīja pasaulei nekavējoties pēc tam, kad tā Rietumu valstīm bija nodota. Atzīmē, ka Kremlis pirmoreiz pielaiž domu par Vācijas apbruņošanu, par ko īpaši uztraukušies franču komūnisti. Nav jāaizmirst, ka padomju valdība 1950. gadā decembrī franču valdībai protestēja par eventuālu Rietumvācijas remilitārizāciju.

Rietumvācijas reakcija pret padomju jaunajiem priekšlikumiem izsakāma kāda vācieša vārdiem: ir par skaistu, lai būtu patiesība.

Ja Kremlis patiesi vēlas vienotu Vāciju, tam atliek īstenot Apvienoto Nāciju piedāvājumu: brīvas vēlēšanas v i s ā Vācijā neitrālo uzraudzībā. Bet to, protams, Maskava nepielaidīs.

Dr. V. MĀSĒNA REFERĀTS

Dr. V. Māsēns nesa kongresam labākos vēlējumus sekmīgai darbībai un pasvītroja, ka pretēji citiem, mūsu, tā sauktajiem, „draugiem". kas zem draudzības maskas centās tikai izmantot mūsu zemi un mūsu tautu, ASV nav piedalījušās nekādos slepenos līgumos uz mūsu rēķina, bet gan pasargājušas mūs no izdošanas Maskavai un plaši atvērušas savas durvis mūsu trimdiniekiem. Pašlaik ASV atrodas lielākā latviešu trimdinieku saime brīvajā pasaulē, kur tā var netraucēti nodoties savam darbam un reizē netraucēti kalt plānus dienai, kad Latvija atkal būs brīva. Sakarā ar ASV nostāju par spīti latviešu tautas ienaidniekiem, Vašingtonā visus gadus varējusi netraucēti darboties mūsu sūtniecība.

Nodevis meslus Latvijas diplomātu darbam, referents uzskaita pagājušajā gadā veikto. jo latvieši trimdā turpina darboties mūsu dzimtenes atbrīvošanas labā. Šai sakarā vispirms minama Atbrīvošanas Deklarācijas parakstīšana pagājušā gadā 11. februārī ASV neatkarības hallē Filadelfijā. Latvieši šinī dienā kopā ar pārējo 9 komūnistu apspiesto Eiropas tautu pārstāvjiem svinīgi parakstīja Atbrīvošanas Deklarāciju, kas prasa Atlantijas Chartas principu iedzīvināšanu šo tautu zemēs, deportāciju pārtraukšanu, deportēto repatriēšanu, Padomju karaspēka un policijas izvākšanu, visu politisko apcietināto tūlītēju atbrīvošanu.

Tālāk jāmin Amerikas Latviešu Apvienības nodibināšana.

Maija sākumā Brīvās Eiropas Komiteja izšķīrās par sadarbību ar Baltijas tautām.

BEK ir privāta amerikāņu organizācija, kas par savu mērķi spraudusi komūnisma verdzībā nonākušo Eiropas tautu atbrīvošanu. Komiteja darbojas ar 10 apspiesto tautu politiskiem un diplomātiskiem darbiniekiem — trīs Baltijas tautu, poļu, ungāru, čechu, bulgāru, rumāņu, albāņu un dienvidslāvu.

Brīvās Eiropas Komiteja un tās atbalstīto trimdinieku kopu vai nacionālo komiteju darbība, sazarojas vairākos sektoros. — Te jāmin Viduseiropas Studiju Centrs, kura uzdevums ir pētīt agrāros, saimnieciskos, kultūrālos jautājumus šais Austrum- un Viduseiropas zemēs. Baltijas tautu līdzdalība Viduseiropas Studiju Centrā ir organizēšanās stadijā.

Zīmīgs Studiju Centra darbs, kas veltīts jaunatnes — arī latviešu jaunatnes atbalstam, piešķirot viņiem studiju iespējas. Jauniešiem, kam piešķirtas stipendijas amerikāņu augstskolās un kolledžās, ir jādod solījums, ka tanī brīdī, kad tas būs iespējams, viņi ar še gūtām zināšanām atgriezīsies savās dzimtajās zemēs un piedalīsies to jaunceļšanas darbā. Eiropā tādam pašam mērķim rudenī darbu sāka Brīvās Eiropas Universitāte Strasburgā.

Tālāk jāmin Brīvās Eiropas radio. Tāpat, pieminams, arī Brīvās Eiropas darbs amerikāņu sabiedrības informēšanā par notiekumiem un apstākļiem zemēs aiz dzelzs priekškara.

Londonā š. g. janvāra beigās notika Eiropas Kustības Centrālās un Austrumeiropas Komisijas sasauktā Centrālās un Austrumeiropas jautājumiem veltītā konference. Londonas konferences uzdevumos ietilpa: a) definēt Vidus- un Austrumeiropas politikas mērķus un principus visas Eiropas Ūnijas rāmjos un b) uzturēt ideju, ka Rietumi nekad neakceptēs tagadējo vergu sistēmu, kas valda zemēs aiz dzelzs aizkara.

Londonas konference arī nodemonstrēja Latvijas un pārējo Baltijas valstu piederību pie Eiropas.

Nav noslēpums, ka joprojām ir aprindas, kas bieži vien aiz nezināšanas grib ierindot Baltijas valstis īpašā valstu grupā, kuŗai it kā būtu kādas nesaraujamas saites ar Krieviju. Pamazām šīs uzskats zūd, bet pret to jācīnās, kur vien ar to nāktos sadurties presē, grāmatās, sanāksmēs un citur.

Pēc Eiropas kustības statūtiem 3 Baltijas valstīm starptautiskā komitejā paredzēts viens pārstāvis. Līdz Londonas konferencei šāds pārstāvis izraudzīts nebija, bet Londonas konferences laikā nākošam gadam par tādu esot izraudzīts Lietuvas lietvedis Parīzē St. Bačkis.

ALA's KONGRESS

Piektdien, 7. martā, plkst. 2.30 pēc pusdienas, Vašingtonā, Vilarda viesnīcas baltajā kongresa zālē, ALA's Centrālās valdes priekšsēdis prof. **P. Lejiņš** atklāja Amerikas Latviešu Apvienības pirmo gadskārtējo kongresu, apsveikdams delegātus šai vietā, dažos soļos no Baltā Nama, kur prezidents Harijs Trūmens nesen apliecināja, ka Savienotās Valstis vēl arvien atzīst Latviju kā brīvu valsti, dažos soļos no ASV Kongresa, kas deva arī latviešu trimdiniekiem labvēlīgos likumus un līdz ar to šīs zemes patvērumu pāri par 40.000 tautiešu. Delegāti šeit var sapulcēties tikpat brīvi kā viņi to būtu varējuši dažviesmīlīgajai zemei, kuŗā kongress notiek. Aizlūgumam seko ASV un Latvijas himna.

Tad kongresu sveic Lietuvas sirmais sūtnis Žadeika, novēlot visiem kongresa dalībniekiem laimes un veiksmi Latvijas atbrīvošanas darbā.

Latvijas Ev.-Lut. baznīcas archibīskapa Dr. **J. Grīnberga** vārdā kongresu sveica prāvests Valters, pieminēdams arī Latvijas sūtņa Jūlija Feldmaņa nopelnus ALA's darba veiksmē.

Plašu apsveikuma runu teica

ASV Kongresa loceklis O. K. Armstrongs uzrunā ALAs kongresu. Pa labi sūtnis J. Feldmans, pa kreisi prof. P. Lejiņš Foto J. Princis

rī demokratiskajā Latvijā. ALA's kongress sanāk pilsētā, kur Latvijas sūtniecība zem Latvijas karoga un Latvijas ģērboņa, bauda vispilnīgāko atzišanu. Atceroties, cik nedroši bijuši pirmie Apvienības soļi, tagad ar gandarījumu var konstatēt, ka tās pamata struktūra izturējusi pārbaudi. Kongresu gaida nopietns darbs, kam priekšsēdis novēl auglīgas un raženas sekmes.

Mācītājs **A. Klaupiks** savos svētvārdos atgādina, ka tie, kas strādā bez Dieva palīdzības, strādā velti. Tāpēc arī tam briesmīgi sūram darbam, ko mūsu tauta veic dzimtenē, nav un nebūs Dieva svētības, jo vergu darbiem tādas nav. Dievs palīdzēs latvju tautai brīvai kļūt.

Māc. **A. Veinbergs** izlūdzas Dieva svētību Latvijai, Latvijas sūtniecībai, Amerikas Latviešu Apvienībai un tās kongresam, visiem lielā darba darītājiem un Apvienības goda prezidents, sūtnis **J. Feldmans**, nesdams dievpalīgu Latvijas tautas un Latvijas valdības vārdā. Mūsu tauta ir važās. Valdības mums fiziski vairs nav. Bet mūsu sirdīs brīvība nav izdzēsta. Mēs ticam, ka Latvija pastāvēs. Kā tagad ir, tā vienmēr nevar būt. Mūsu zeme gan okupēta, bet lielākās Rietumu lielvalstis Latviju turpina atzīt. Mēs ticam, ka latvietis ar latvieti var saprasties. „Es negribu, lai mana tauta nonāk līdz tādam pazemojumam." Taktika var būt dažāda, bet pamata jautājums visiem viens. Mums jābūt piesardzīgiem un iecietīgiem. Apvienībai jāapvieno visi latvieši. Viegli izsludināt, ka visi latvieši ir Apvienības biedri, bet nav nekādu līdzekļu, lai šo pasludinājumu īstenotu. Mums nav spaidu līdzekļu, mums var būt tikai ietekme, un šī ietekme mums stiprināma un paplašināma.

„Mūsu tauta Latvijā tagad dzīvo zem sveša likuma. Tai uzspiesta totālitāra komūnistiska iekārta, kas noliedz indivīda vērtību un personīgo brīvību, bet pirmā vietā stāda komūnistu vadoņu iedomāto faraonisko iekārtu. kas sveša mūsu gāram un mūsu tradicijām. Mēs visi esam vienprātīgi, atzīstot, ka šī pagaidu iekārta nepastāvēs un ka pēc atbrīvošanas mums nāksies atjaunot Latvijā demokratisko iekārtu. To mēs visi sakām, tas mums liekas pats par sevi saprotams. Bet īstenot to nebūs viegli, ja mēs jau tagad nepieradināsimies paši pie tā gara, kādā mēs vēlētos strādāt un dzīvot Latvijā. Mūsu tautai nebija lemts, kā citām laimīgākām tautām, dzīvot paaudžu paaudzēm brīvībā, pašnoteikšanā. Pēc mūsu neatkarības izcīnīšanas mēs dzīvojām parlamentārā iekārtā, kuŗai izrādījās trūkumi, it sevišķi pārāk liberālā vēlēšanu likuma dēļ. Notikumu gaita mūs noveda pie autoritāras iekārtas, kas cerēja labot novērotās nepilnības, bet pati ienesa citus trūkumus, kuŗus mēs nepaspējām labot. Tad uznāca karš un nebrīvība svešās okupācijās, pēc tam trimdā, dzīve Vācijas nometnēs. Mēs tikām svaidīti no vienas iekārtas otrā. Tagad mēs varam dzīvot brīvā demokratiskā Amerikā un mācīties demokratisko dzīves veidu praktiskā pieredzē. Gūtos piedzīvojumus izlietosim vispirms mūsu sabiedriskā darbā Apvienībā.

Kad es šeit redzu tik bagātīgi pārstāvētu kongresu, mana sirds pildās ar lepnumu. Es redzu, ka mana tauta, kaut arī izkaisīta pa šo plašo lielvalsti, kaut arī grūtu un visbiežāk nepiemērotu fizisku darbu strādājot, — neaizmirst savu pienākumu turpināt valstisku dzīvi, cik tas mums tagadējos apstākļos iespējams.

No veiktā varam mācīties, un sirds pildās ar lepnumu, kad atceramies šai gadā veikto. ASV-īs ir lielākā, bagātākā un ietekmīgākā latviešu kolonija. Mūs te neuzlūko par svešniekiem, bet pilsoņiem. Un ASV prezidents vēl nesen apliecināja, ka ASV valdība nekad neatzīs Latvijas iesaistīšanu Padomju Savienībā." Pateicoties par veikto, sūtnis aicina kongresa delegātus saskanīgam darbam, aicinot tos uz savstarpēju saprašanos.

APSVEIKUMI

Prof. **P. Lejiņš** nolasa kongresam piesūtītos sveicienus: no Igaunijas ģenerālkonsula un legācijas pārziņa, no Lietuviešu—Amerikāņu Padomes, no LNAK padomes un valdes, no DV CV, no Austrālijas Latviešu Apvienības, no LNF Zviedrijā, no Latviešu Apvienības Arģentīnā, no LCP Vācijā un no Nebraskas un Šarlotes Latviešu B-bām.

Pēc apsveikumu nolasīšanas sēdi pārtrauc uz pusstundu, lai dotu delegātiem iespēju nokārtot reģistrācijas formālitātes. To atjaunojot, kongress stājas pie prezidija vēlēšanas, ko ievēl šādā sastāvā: kongresa priekšsēdis sūtnis J. Feldmanis, 4 vicepriekšsēži prof. P. Lejiņš, P. Eglītis, V. Antiņš un prof. E. Laimiņš; 5 sekretāri: A. Rudzis, A. Reins, A. Puķīte, A. Neparts un K. Skapars. Par balsu skaitītājiem ievēl: A. Dubinski, V. Kaminsku, V. Mateusu, A. Dzirni. Rezolūciju komisijā ievēl: K. Kalniņu, K. Milleri un Vuškalnu. Mandātu komisijā ievēl: Volontu, Turku, Ūdri, V. Ignatu, Aperānu, Vītiņu, Grantskalni, T. Tēraudu un L. Bērziņu.

Mandātu komisijas darbības laikā kongress uzklausa Brīvās Eiropas Komitejas Latviešu Konsultatīvās Kopas priekšsēža Dr. V. Māsēna referātu.

(Sk. Māsēna referātu apakšā)

Pēc referāta un P. Lejiņa pateicības vārdiem referentam, Dr. V. Māsēns atbild uz jautājumiem, **Neparts** vaicā, kāda kvalifikācija nepieciešama kopas locekļiem un vai nav absurdi, ja tieši humanitāro zinību studenti nesaņem atbalstu. Tehniskās fakultātes beigušos Padomijā pēc atbrīvošanas, varēs viegli pārorientēt Rietumu garā, kamēr humanitāro zinātņu pārstāvju dzimtenē tikpat kā vairs nebūs un tie mums tiešām jāsagatavo.

Dr. V. Māsēns izsaka cerību, ka Brīvo Eiropas Komiteju izdosies pārliecināt par labu šai domai un ka Strasburgas universitātē stipendijas izdosies saņemt visās fakultātēs. Kas zīmējas uz kvalifikāciju, tad paņela locekļus izraudzījies Latvijas sūtnis kopā ar Brīvās Eiropas Komiteju.

Kaminskis jautā, vai Londonas konferencē referentam nav nācies sēdēt „pie viena galda" ar kādu Latvijas boļševizētāju, kam atņemta Latvijas pavalstniecība, un vai nenāktos savas rindas iztīrīt no sarkanajiem nodevējiem?

Dr. **V. Māsēns** paskaidro, ka devies uz Londonu, lai piedalītos starptautiskā konferencē, kur runāja par Latvijas atbrīvošanu, un, ka viņš allaž centīsies būt tur, kur var kaut ko darīt Latvijas labad.

J. Goldmanis kritizē Amerikas Balss raidītāja saturu, kuŗā — pēc viņa domām — varētu būt vairāk „politisko vitamīnu".

Dr. **V. Māsēns** aizrāda, ka EBK Latviešu Kopa nenes atbildību par AB raidījumiem, bet cenšas panākt savus raidījumus, ko varētu veidot pēc sava ieskata.

Sūtnis **J. Feldmans** aizrāda, ka V. Antiņš vēlētos paskaidrojumu, kāpēc EBK Latviešu Kopā nav pārstāvēta latviešu lielā cīnītāju organizācijā? Vai latviešu kaŗavīrs der tikai cīņai kaujas laukā? Sūtnis paskaidro, ka Kopa nav reprezentātīvs orgāns un, ka neviens tādēļ nevar prasīt pēc pārstāvēšanas tajā. Patlaban notiek saruna par labu kāda augstāka latviešu virsnieka aicināšanai Kopā.

Prof. **P. Lejiņš** ierosina ievēlēt kandidātu izraudzīšanas komisiju,kas atvieglotu ALA's amata personu ievēlēšanu saskaņā ar lietderības principu un šīs zemes praksi. Komisijā ievēl: prāv. Ķulliti, Māsēnu, P. Eglīti, agr. Eglīti, prof. Prīmani, Bļodnieku, Feldmani, Sproģi, Šabertu, Avotiņu, Taurinu, Greizi, Raudsepu, Antiņu un Zālmani.

Komisijai uztic izraudzīties kandidātus Centrālās valdes priekšsēža, viņa palīga, 7 vicepriekšsēžu, sekretāra, viņa palīga un kasiera un viņa palīgu amatiem.

Sēdi pārtrauc plkst. 7,45 vakarā, lai to atjaunotu nākošās dienas rītā, plkst: 9,50, kad Mandātu Komisijas priekšsēdis V. Vītiņš nolasa komisijas ziņojumu kongresam, saskaņā ar ko tā ieteic atzīt par pilntiesīgiem delegātiem 101 personu, atstājot kongresam izšķirt jautājumu par vienu mandātu, kuŗa mandāta devēji nebija nokārtojuši ALA's biedru maksas. Apsolījušu biedru maksu nokārtot, kongress T. Aizkraukles mandātu apstiprina. Kongresa gaitā vēl apstiprina mandātus 5 citiem delegātiem, līdz ar ko delegātu kopskaits sasniedz 106.

Apstiprinājis ALA's dibināšanas protokolu ar pievienojamiem papildinājumiem, kongress noklausās prof. P. Lejiņa sniegtajā Centrālās valdes ziņojumā. Valde starp abiem kongresiem sanākusi 10 sēdēs, 5 reizes Nujorkā, 4 — Vašingtonā un 1 — Filadelfijā. No valdes aizgājis B. Albats, pārejot algotā ALA's biroja vadītāja amatā. Viņa vietā nāca valdes kandidāts Arvids Līdacis, uzņemoties Aprūpes Biroja vadību. Valdes kasieris Alksnis pārgāja dzīvot uz Milvokī, kādēļ viņa vietā nāca līdzšinējais kasieris R. Šillers.

Centrālās valdes priekšsēdis par Apvienības galveno funkciju atzīst uzstāties visu latviešu vārdā. Tā nu pirmoreiz blakus sūtniecībai un lokalām latviešu organizācijām ALA nosūtījusi atticīgus iesniegumus ASV prezidentam, Ārlietu ministrim sakarā ar 18. novembri, 14. jūniju un 23. jūliju. Uz šiem iesniegumiem saņemtas atbildes. ALA parakstījusi arī latviešus ziedot asinis kapārstāvju iesniegumu par pretgenosida noteikumu uzņemšanu AN pilnsapulces darba kārtībā, kam bija panākumi. ALA aicinājusi arī latviešus ziedot asinis kaŗavīriem, par ko viņai izteikta

(Turpinājums 5. lpp.)

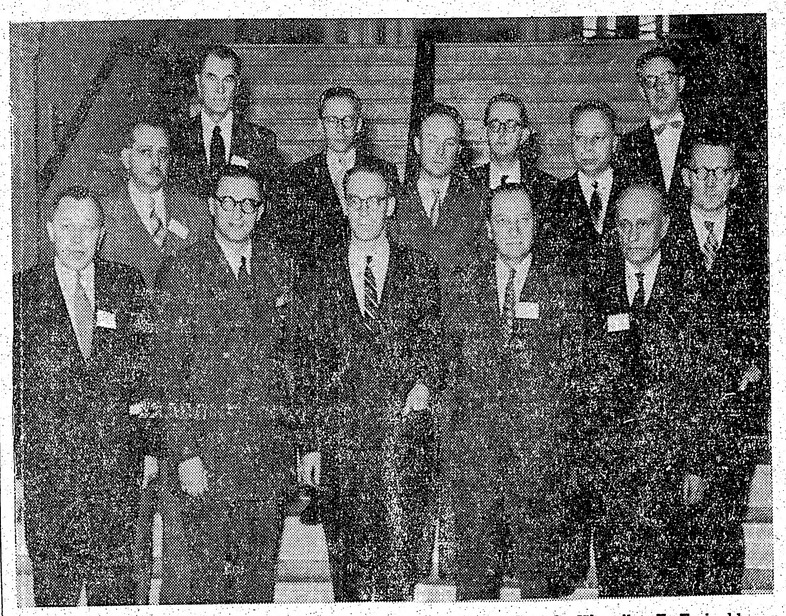

ALA's jaunā Centrālā valde. No kreisās puses pirmajā rindā: māc. A. Klaupiks, E. Freivalds, prof. P. Lejiņš, A. Bērziņš, P. Eglītis; V. Lambergs; otrajā rindā: V. Ignats, R. Šillers, A. Līdacis, J. Vinters, B. Albats, A. Rudzis un G. Meierovics. Foto J. Princis.

LATVIJA

Ir Amerikas kontinentā plašākais latviešu laikraksts, kas mūsu tautiešiem Savienotajās Valstīs un Kanadā sniedz vispusīgu informāciju par latviešu dzīvi visās zemēs, tāpat arī ziņas par pasaules politiskajiem notikumiem.

Laikraksts pasūtināms visās ASV un Kanadas Daugavas Vanagu Apvienībās, nodaļās, kopās un pie DV pilnvarotiem, kā arī laikraksta redakcijās ASV un Kanadā un pie mūsu pārstāvjiem.

JĀNIS ČAKSTE,

PIRMAIS LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

Latvijas valsts sākuma gadi, kaut rāms, lai atgriešanās Latvijā neriadīti cīņās un grūtībās, notālēm tētu bez sarežģījumiem.
skatoties, rādās gaiši un laimīgi. Arī objektīvi vērtējot, tie tādi bija: mūsu karavīri bija atbrīvojuši zemi, izcīnījuši valsti, mūsu valstsvīri to organizēja un vadīja. Šie valstsvīri nebija radušies vienā dienā, tie bija auguši un rūdījušies sabiedriskajā darbā vairākās gadu desmitīs.

Viens no tiem, ko pārējie vienprātīgi izraudzīja jaunās valsts augstākajā amatā — par Latvijas valsts pirmo prezidentu — bija Jānis Čakste.

Čakstes sabiedriskā darbība sākusies jau agrā jaunībā. Čakste iz zemgalietis, dzimis Lielsesavā 1859. gada 14. septembrī. Mācījies Jelgavas ģimnazijā, kur tolaik vairums skolēnu bija vācieši, bet jaunais Čakste viņu starpā aizvien uzsvēris savu latvietību, piedalījies arī latviešu skolnieku pulciņā. Pagājušā gadu simteņa astoņdesmitajos gados Maskavas universitātē studēdams tieslietas. Č. darbojās līdz latviešu vakaros un nodibinājis latviešu studentu biedrību, no kuŗas izveidojusies studentu b-ba Austrums.

Pēc universitātes beigšanas Čakste par dzīves vietu izraudzījās Jelgavu, kur kļuva ļoti rosīgs sabiedriskajā darbā un parādīja izcilas organizātora spējas, būdams Jelgavas Latviešu B-bas priekšnieks un laikraksta Tēvija redaktors. No toreizējās krievu valdības Č. dabūja atļauju 4. Dziesmu svētku rīkošanai Jelgavā 1895. gadā.

Čakstī 1906. g. ievēlēja Pirmajā Krievijas Valstsdomē kā vienu no sešiem latviešu deputātiem. Kad šo valstsdomi atlaida, tad Č. kopā ar citiem domu biedriem parakstīja Vīborgas uzsaukumu pret Krievijas cara valdību. Par to Čakstem, tāpat kā citiem parakstītājiem, nācās izciest trīs mēneši cietokšņa soda.

Pirmā Pasaules kara laikā Čakstī ievēlēja par Latviešu Bēgļu Apgādāšanas Centrālkomitejas prka biedru un 1917. gadā pēc Vilja Olava, CK pr-ka, nāves — par pr-ku. Tiem, kas 1915. g. decembrī, piedalījās LBAas CK kongresā Pēterpilī, nezudīs no atmiņas, kā Č. jau toreiz, kara pirmajā posmā, domāja par nākotni un delegātiem deva norādījumus, kas laikus da-

Kad pēc krievu revolūcijas latvieši sasauca Zemes padomes, tad Kurzemes un Zemgales bēgļu Zemes padome, kas sapulcējās Tērbatā, Čakstī ievēlēja par Kurzemes komisāru jeb pārvaldnieku. Zemes padomēm un citām latviešu organizācijām apvienojoties, izveidojās Latviešu Nacionālā padome, kuŗas sanāksmēs atklāti izpaudās Latvijas neatkarības prasība, un Čakste bija viens no tiem, kas to ierosināja. Pasaules notikumiem tālāk risinoties (revolūcija Vācijā, sabiedroto uzvara, Vācijas kapitulācija), latviešu organizācijas deleģēja savus pārstāvjus Tautas padomē, kas 1918. g. 17. novembrī par savu priekšnieku izraudzīja Jāni Čaksti. Tautas padome pēc Latvijas neatkarības proklamēšanas uzdeva Čakstem noorganizēt Latvijas valsts pārstāvības jeb legācijas ārzemēs un vadīt Latvijas delegāciju miera konferencē Parīzē.

1920. g. 1. maijā atklāja Satversmes sapulci, kas J. Čaksti ievēlēja par savu prezidentu, uzliekot viņam līdz satversmes izstrādāšanai arī valsts prezidenta pienākumus. Satversmes sapulcei darbu beidzot, sanāca Pirmā Saeima, kas Jāni Čaksti ievēlēja par Latvijas pirmo valsts prezidentu uz 3 gadiem 1922. g. 14. novembrī. Pēc notecējušā laika Čaksti atkārtoti ievēlēja par valsts prezidentu 2. posmam 1925. g. 6. nov. Šai otrā periodā Čaksti pārsteidza nāve 1927. g. 14. martā.

Kaut gan Latvijas satversmē valsts prezidenta tiesības stipri ierobežotas, tomēr Jānis Čakste ar savu skaidro personību, nesavtīgumu un rūpēm par valsti un tautas labklājību ieguva cieņu un plašu popularitāti kā pašu mājās, tā kaimiņu zemēs. Igauņi, kuŗu satversme nemaz neparedz atsevišķu valsts prezidentu, bet kur ministru prezidents ir reizē valsts galva, mūs teicās apskaužam par tādu valsts prezidentu kā Jānis Čakste. Un mēs paši savu pirmo valsts prezidentu izjutām kā savas valsts simbolu, tādēļ sēras viņa nāves gadījumā bija īstas un dziļas. No tā laika ir pagājuši 25 notikumiem bagāti gadi, bet piemiņa par pirmo valsts prezidentu joprojām saistās ar mūsu valsts neatkarības pasvasari, un J. Čakstes vārds aizvien paliks Latvijas vēsturē cienījamā vietā.

Sv. Jāņa draudzes pilnsapulce

Sv. Jāņa Latviešu draudzes pilnsapulce 9. martā Sv. Jāņa baznīcas sanāksmju telpās noritēja lielā vienprātībā un lietišķības garā. Par sapulces vadītāju ievēlēja Osvaldu Breņķi, par protokolistu Paulī Daugavieti.

Sapulces dalībnieki noklausījās pārskatus par draudzes darbību 1951. gadā un revīzijas komisijas ziņojumu par draudzes saimniecības, dāmu komitejas un bēru kases ieņēmumiem un izdotiem līdzekļiem. Konstatēja, ka 1951. gadā draudzes un dāmu komitejas darbība bijusi ļoti sekmīga, ka ļoti pieaudzis draudzes locekļu skaits un blakus tiešam draudzes darbam savākti ievērojami līdzekļi arī grūtdieņu atbalstīšanai un pašpalīdzības fondam.

Sapulce konstatēja, ka draudzes saimnieciskais stāvoklis nostiprinājies tik tālu, ka tā pati var segt visus budžetā paredzētos izdevumus. Draudzes Padomes izstrādāto budžetu pieņēma bez pārgrozījumiem.

Mācītājs A. Lūsis informēja sapulces dalībniekus par priekšdarbiem, ko draudzes padome veikusi nekustama īpašuma iegūšanai Bērnu Vasaras Kolonijas un pieaugušo atpūtas vietas iegādāšanai Notawagas upes krastā, 60 jūdžu attālumā no Toronto. Īpašumā ietilpst: 80 akri meža, trīs dzīvojamās ēkas, četras kolēdžas, šķūnis, piemērots nodarbībām lietus laikā, maza elektriska spēkstacija u. t. t. Uz vietas ir arī viss nepieciešamais inventārs apm. 80 viesu uzņemšanai. Īpašuma cena — ar dažu labvēļu gādību — ļoti zema — $3500, kas jānomaksā skaidrā naudā līdz marta beigām. Draudzes Padomes ievadītā ziedojumu akcija devusi līdz pilnsapulces dienai $1650. Vēl pieteiktie ziedojumi dod iespēju cerēt, ka šo summu varēs noapaļot līdz $2000.

Pilnsapulce vienbalsīgi nolēma īpašumu pirkt, un piešķīra šim mērķim no draudzes kases brīviem līdzekļiem $1000. Iztrūkumu nolēma segt, izdarot aizņēmumu Misuri Sinodē, kas laipnā kārtā piedāvājusi draudzei $2000 aizdevumu uz 5 gadiem.

Draudzes Padome no sava vidus izraudzījusi īpašu nometnes pārvaldi, kas jau tuvākā laikā sāks nometnes remontdarbus, lai, varbūt jau šogad varētu saņemt no vadības paredzētos pabalstus nometnes uzturēšanai.

Pilnsapulce apstiprināja arī nometnes pārvaldes izstrādāto pagaidu noteikumus nometnes apsaimniekošanai 1952. gadā. Noteikumos paredzēts, ka jaunieši līdz 17 g. veci nometnes telpas un territoriju var izmantot par brīvu, neatkarīgi no piederības pie dažādām draudzēm vai konfesijām. Jauniešu nometnes iekārtošanu draudze veiks sadarbībā ar Latviešu Sporta Pārvaldi Kanadā, jo pagājušā vasarā sarīkotā nometne liecināja, ka Sporta Pārvalde šo uzdevumu var sekmīgi veikt. Draudzes locekļi par katru apdzīvotu telpu nometnē maksās 50 centus dienā, bet pārējie tautieši telpu īri maksās pēc īpašas likmes, kas būs vismaz 50 proc. zemāka, kā citās atpūtas mītnēs, ko iznomā kanadieši. Nometnes akārtne dos iespēju pavadīt patīkamas nedēļas nogales arī makšķerniekiem, medniekiem un slēpētājiem.

Saskaņā ar Draudzes Padomes priekšlikumu, ka katru gadu jāpārvēl viena trešā daļa padomes locekļu, šogad —ievēlēšanas vecākuma kārtībā — no Padomes izstājās līdzšinējais Draudzes Padomes priekšnieks Oskars Dzērvīte, kasieris Kārlis Vītiņš un Osvalds Breņķis. Pilnsapulce šos padomes locekļus ievēlēja atkal no jauna, izraugot par padomes locekli arī bij. Liepājas Annas draudzes darbinieku — Zani Rūtenbachu.

Vēl pārrunāja dažus citus jautājumus un pieņēma lēmumu sūtīt draudzes delegātus uz LNA Kanadā sasaukto biedrību un draudžu delegātu sanāksmi 1952. g. jūnijā.

Sūtnis J. Feldmans un Amerikas Balss ziem. sekt. vadītājs H. Lielnors pieņemšanā sūtniecībā. Foto J. Princis.

TAUTIEŠU IEVĒRĪBAI!

DEKLAMĀCIJU VAKARS

Tā kā DV rīkotā pulkveža Kalpaka atceres vakarā Baltimorā māksliniece Lilija Štengele slimības dēļ nevarēja ierasties, tautiešus laipni lūdzam uz lielās mākslinieces **L. Štengeles deklamāciju vakaru**, 15. martā, plkst. 19.00 International Center YWCA 26 S. Broadway, kur būs atvērta arī Jāņa Audriņa gleznu izstāde.

KOMPONISTS T. ĶENIŅS

runās par Romantismu mūzikā, svētdien, 16. martā. plkst. 6.00 vakarā, Sv. Andreja b-cas mazajā zālē. Referātu illustrēs Šūmaņa, Šopēna un Lista skaņdarbi platēs. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, skolniekiem brīva.

INFORMĀCIJA AGRONOMIEM

Kanadas Latviešu Agronomu Kopas pilnsapulce notiks svētdien, 16. martā, plkst. 16.00 Daugavas Vanagu mītnē, 123 Huron St., Toronto. Lūdzam visus kopas biedrus un arī tos agronomus un lauksaimniecības studentus, kas vēlētos kopā iestāties, šo sapulci apmeklēt.

Valde

PRIEKŠLASĪJUMS

TLB Jaunatnes Kursu nākamā publiskā lekcija notiks š. g. 23. martā 198 Osler ielā. Lasīs LNAK valdes loc. J. Dreimanis par tematu **Bads un pārpilnība mūsdienu cilvēcē.** Visi laipni lūgti lekciju noklausīties. Ieeja brīva.

PATEICĪBA

Sv. Jāņa Ev.-Lut. Latviešu draudzes Padome izsaka sirsnīgu pateicību dāsnajai Zentai Pukinskai par draudzes grūtdieņu fonda līdzekļu pavairošanai rīkoto koncertu š. g. 1. martā Sv. Jāņa baznīcā. Mīļš paldies arī Jurim Dzeguzem, kas vakara jauko programmu papildināja ar savām deklamācijām.

Sv. Jāņa Ev.-Lut. Latviešu Draudzes Padome

PATEICĪBA

Korporācija Varavīksne sirsnīgi pateicas savai krustmātei korporācijai Daugavietei un visiem draugiem un labvēļiem, kas viņu apsveikuši 30 gadu pastāvēšanas svētkos.

AICINĀJUMS

„Dainas' koris lūdz pieteikties I soprānus un II tenorus. Koŗa mēģinājumi notiek pl. 8 vakarā: pirmdienās 274 Concord Ave un ceturtdienās 123 Huron Str., Toronto.

Koŗa valde

PASKAIDROJUMS

Sakarā ar „K. Skalbes kluba" sludinājumu šī laikraksta 12. marta numurā, paskaidroju, ka neparedzētu apstākļu dēļ J. Čakstes pieminas vakara koncertā nepiedalīšos.

P. Geistauts

AIZRĀDĪJUMS

Draudzes vakars, veltīts Elzas Ķezberes dzejām un Šopēna mūzikai, notiks Sv. Jāņa Ev.-Lut. baznīcas sanāksmju telpās sestdien, 22. martā, plkst. 7.30 vakarā. Vakara programmu sastādījis Juris Dzeguze. Ievadvārdus teiks dzejniece Ingrida Vīksna. Programmas izpildīšanā piedalās: dziedātāja Elza Sedliņa, pianiste Marta Tūtere un deklamātores — Dzidra Indzere un Biruta Tīruma. Vakara viesus pacienās pie sveču gaismas ar cepumiem un liepziedu tēju.

Vakara atlikums par labu Bērnu vasaras kolonijas un pieaugušo atpūtas mītnes iekārtošanai Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar 50 c. Visi mīļi aicināti.

Ziedojumi V. Plēsuma ģimenes ceļa naudai noslēgušies

Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā Palīdzības nozarei piesūtī juši ziedojumus Plēsuma ģimenes ceļa naudai:

Alberts Kalniņš$3.00; Jānis Pērkons $2.55; Eduards Ozols $1.00; Lētbridžas tautieši L. Kibermanis $2.00; E. Kibermanis $1.00; A. Dālderе $1.00; Laipnieka ģimene $5.00; P. Zaķis $2.00; Lētbridžas tautiešu kopa $4.00; Harijs Tarziers $5.00; Gustavs Atelsons $5.00; J. Dambergs $2.00; M. Šmits $3.00; Alfr. Epners $5.00; Dr. N. Kazmers $3; Dr. D. Bīskaps $1.00; A. Grundsberga $2.00; Sv. Jāņa Latviešu dr. locekļi Toronto: Jānis Jansons $6; Roberts Ciekurs $1.00; Austris, Uldis Uiska $5.00; Jēkabs Jēkabsons $2.00; Jūlijs Pogulis $2.00; Aug. Zariņš $3.00; Ilga Ešmits $2.00; J. Galējs $2.00; trīs anonimi ziedotāji $4.00; Anna Dencs $1.00; Aija Matīss $1.00; K. Grekeris $1.00; A. Brīvmanis $1.00; Olga Krastiņš $1; T. Rozentāls $1.00; P. Kuze $1.00; K. Gailītis $1.00; A. Stepka $2.00; H. Diskačs $1.00; Jāzeps Prošķus $2.50; Jānis Brants $2.00; A. Lūsis $2.00; L. Sīlis $1.00; E. Šmits — Kalējs $5.00; ASV laikrakstam pie sūtītie ziedojumi $17.50 apmērā; E. Kimeralis $5.00; Em. Kalējs $1.00; Alvine Riekstiņa $1.00; Kirkland Lake latviešu kopa $15.00; DV Kanadas valde $154.13.

Ar šo sarakstu ziedojumu akcija ir noslēgta un ziedojumu kopsumma ir $699.41. Plēsuma ģimene lūdz nodot visiem atsaucīgajiem ziedotājiem mīļu un sirsnīgu paldies.

Darba un apmešanās garantijas ir parakstījis latv. lauksaimnieks agr. Alfreds Apse, par ko Palīdzības nozare viņam pateicas, un, cerams, Plēsuma ģimene drīzumā ieradīsies Kanadā.

Ziedojumu kopsumma pārsniedz paredzēto ceļa izdevumu apmēru V. Plēsuma ģimenei, kādēļ, sakarā ar daudzu ziedotāju izteikto vēlēšanos, atlikumu izlietos citiem līdzīgiem gadījumiem.

KONCERTU RĪKOTĀJIEM

Koncertu un nozīmīgāko mākslinieciško sarīkojumu koordinācijai visas latviešu organizācijas un draudzes Toronto aicinātas savlaicīgi pieteikt savus sarīkojumus LNAK birojā (tel.: PR 1563, trešdienās un piektdienās pēc pl. 6 vakarā), lai saskaņā ar šādu koncertu kalendāru turpmāko sarīkojumu organizētāji varētu izvēlēties pēc iespējas brīvos un izdevīgākos datumus. Šāds aicinājums, protams, neierobežo nevienas organizācijas vai draudzes brīvību mākslinieciško sarīkojumu organizēšanā un ierosināts tikai lietderības, kā biedrību, tā pašu mākslinieku, labā.

komp. T. Ķeniņš,
LNAK mūzikas daļas referents

ATBILDE MAG. HIST. P. DREIMANIM

Ar lielu izbrīnu lasīju mag. hist. P. Dreimaņa man rakstīto vēstuli Latvijas Amerikā š. g. 27. februāŗa numurā un nevaru izprast, kādā vajadzība viņu ir spiedusi piedēvēt man tādus uzskatus, kas ne tieši, ne netieši neizriet no manas kritizējamās vēstules. No kurienes tad tas ir redzams, ka es būtu nostājies pret latviešu skolu vajadzību, izteicies par latviešu vēstures, ģeogrāfijas vai citu skolas priekšmetu nevajadzību, vai noliedzis kādas paidagoģiskas patiesības. Kādēļ man piedēvēt kaut kādus uzskatus jautājumos, par kuŗiem es nemaz neesmu izteicies. Mans nolūks nemaz nav iztirzāt visu jaunatnes audzināšanas sistēmu un precīzi formulēt savus uzskatus par katru tās sastāvdaļu. Es runāju un rakstu par tām visai nopietnām briesmām, ko mūsu saviedrība un arī pats P. Dreimanis negrib vai nespēj saredzēt. Šās briesmas rada jaunatnes ieraušana sportā. un līdz ar to masu azartā, kas nes neaprakstāmu postu un pret ko tagad cīnās visā pasaulē.

Ar nožēlu man jākonstatē, ka P. Dreimanis dziļi maldās savos uzskatos kā sporta vēsturnieks. Man adresētā vēstulē ir teikts: „Arī sportam var būt sava nozīme nacionālā audzināšanā. Uz to norāda vācu jaunatnes sasniegumi pag. gs pirmajā pusē."

Sakarā ar šiem apgalvojumiem man vispirms ir jānorāda, ka pag. gs. pirmajā pusē ne Vācijā, ne citā kādā zemē par sportu tikpat kā nekas nebija zināms. Vēsture stāsta, ka sporta pirmsākumi meklējami Anglijā laikā starp 1835. un 1850. g. Šie pirmssākumi bija ļoti sīcini un tikai pēc 1864. g., kad izstrādāja sacīkšu reglamentu, sporta kustība sāka izplatīties.

Vācijā un pārējās Eiropas kontinenta zemēs sporta organizācijas radās 1880-to gadu otrā pusē un 1890-tos gados.

Sporta attīstības gaita jo sīki aprakstīta kapitālā darbā — Gustav Bogeng Geschichte; des Sports aller Voelker und Zeiten. Īsta sportošana sākās tikai pēc Pirmā Pasaules kara un drīzi pēc tam sākās sporta zinātniska pētīšana un nesaudzīga kritika. Vācijā pirmās sporta sacīkstes notikušas 1888. g., un tikai 1907. g. Berlīnē ierīkots pirmais sporta laukums. (Bogeng, B I — 323 un nākošās lpp.).

Šie fakti nepārprotami rāda, ka pag. gs. pirmajā pusē vācu jaunatne ar sportu nekā sasniegt nevarēja, jo sports tai laikā nemaz vēl nebija. P. Dreimanis sportu sajauc ar ko citu, laikam ar vingrošanu (Turnen). Ja P. Dreimaņa zināšanas sporta vēsturē un teorijā ir tādas, tad nav saprotami, ar kādu nolūku viņš uzņemas sporta propagandista un aizstāvja lomu.

Paidagogu atzinumi sportu morāliski pilnīgi izničina.

Tā 1929. g. vasarā Helzingerā, Dānijā, notika vispasaules paidagoģiskais kongress, kur atzīts, ka sports, kā jaunatnes audzināšanas līdzeklis, ir pilnīgi nederīgs (Deutsches Archiv fuer Leibesuebungen, 1930. g. 291. lpp.). Plašajā paidagoģiskajā enciklopēdijā — Handbuch der Paedagogik Langensalza 1933. g. izd. par sporta ietekmi uz jaunatni teikts: „Sports attīsta jaunatnē egoismu, lielīšanās maniju, riebumu pret darbu, garīgu trulumu un slīkumu (B. IV. 331. lpp.). Turpat vēl ir teikts. „Par grāmatām un mākslas galerijām cilvēkiem zūd interese, zinātni un mākslu ir pieveicis sports, muskuļiem augstāka cena kā garam, tādēļ zinātnes un mākslas darbiem pieprasījums vājš." (B. III — 230. lpp.) Berlīnes sporta akadēmijā (Hochschule fuer Leibesuebungen) psīcholoģijas kabineta vadītājs Egons fon Niderhofers konstatējis, ka „dzīšanās pēc rekordiem padara nabagu sportistā dvēseli un pazemina viņa personības kopvērību." Vai tādā garā būtu jāaudzina latviešu jaunatne?

Sportam iznīcinošu triecienu dod arī ASV pēdējos gados izdarītie pētījumi! Nopietnie žurnāli un laikraksti sniedz nesaudzīgus sporta kritikas rakstus. Sportu kritizēja arī ASV Senātā. P. Dreimanis savos rakstos grib cīnīties pret asimilāciju. Lai šai cīņai būtu panākumi, vajadzētu ņemt vērā, ka Vācijas emigrācijas institūts, kas darbojas Štutgartē, vienā no savām jaunākā laika publikācijām konstatē: pēc pamatskolas visiedarbīgākais asimilācijas veicinātājs ir sports un sporta organizācijas. Bet P. Dreimanis grib mani pārliecināt, ka sportam varot būt sava nozīme nacionālā audzināšanā. Vai manam oponentam un vispāri mūsu sabiedrībai nevajadzētu nopietnāk rēķināties ar šeit sniegto faktu materiālu. Tautai, kas grib dzīvot, sava jaunatne jāaudzina darbam, ne sportam. (Dr. R. Korhers).

Prof. P. Stares

DAUGAVAS VANAGI

DV MONTREĀLĀ

Plkv. O. Kalpaka atceres sarīkojums Montreālē, bija pulcinājis pilnu zāli svētku dalībnieku. Svinīgo aktu ievadīja E. Mazutis sīki un saistoši raksturojot O. Kalpaku kā personību, kam ir liels nopelns Latvijas brīvības izcīnīšanā. Kalpakietis G. Apinis, savā atmiņu stāstījumā, attēloja tā laika cīņas Kalpaka un viņa bataljona lielos panākumus, kuŗus ieguva cīnoties pret tik lielu ienaidnieka pārspēku. Konsuls V. Tomsons, savā runā nesa sirsnīgus sveicienus visu Montreālas latviešu vārdā šī vakara goda viesiem kalpakiešiem plkv. K. Tirzītim un G. Apinim. Klātesošie viņus sveica ilgiem aplausiem, un tautu meitas abus goda viesus apveltīja ar krāšņu ziedu rotu. Koncerta daļā jauku dziesmu sniegumu deva brīvmāksliniece Ligita Caunīte, pianiste Gilberta Hilla pavadījumā. Vijolnieks G. Lapensons, iepriecināja svētku dalībniekus ar savu brīnišķīgo veiksmi un izjusto vijoles spēli. Aktrise Irma Graudiņa — Klinklāva izjusti un pacilāti nodeklamēja Ilonas Leimans Spīdolas vēstījumu. Svētku dalībnieki ilgstošiem aplausiem un ziediem apveltīja mīļos mākslinieku. Lai vissirsnīga pateicība šī atceres akta referātu lasītājiem un mākslinieķiem, un izjusts vēlējums sirmajiem kalpakiešiem viņu svētku dienā! Pēc koncerta svētku dalībnieki pakavējās vēl vairākas stundas saviesīgā sadzīvē un dejās. Sarīkojums bija labi apmeklēts un deva DV prāvu atlikumu.

O. K.

Brīvmāksliniece Ligita Caunīte ziedojusi DV Montreālas nod. $7.50 DV darba un mērķu sekmēšanai. Izjusts un sirsnīgs paldies par cēlo ziedojumu!

O. K.

DV Montreālas nod. rīko svētdien, š. g. 13. aprīlī, plkst. 7 vak., 220 Pine Ave, W. McGee ģimnazijas zālē Latviešu Trio koncertu. Piedalās: V. Ziedonis, vijole; D. Treimanis čello un V. Meļķis, klavieres. Ieejas maksa $1.00 no personas plūs 5c Nama Fondam par labu. Studentiem un skolniekiem puscena. Kara invalidiem ieeja brīva.

Visus laipni lūdz DV Montreālas nod. valde.

SEKMĪGS DARBĪBAS GADS

DV Hamiltonas nodaļa ar lepnumu var atskatīties uz sekmīgu darbību aizvadītajā 1951. gadā. Nodaļa dibināta 1950. gada 1. oktobrī, piedaloties K. Purmalim un nedaudz vairāk par 10 biedriem, kuriem nekā vairāk nebija, kā laba griba aicināt tautiešus palīdzības darbā DV saimē. Sekoja nodaļas izveidošanas darbs. Biedru skaits auga, un atsaucība DV sarīkojumiem liecināja, ka DV bauda sabiedrības uzticību. Starp dauzdiem nodaļas sarīkojumiem minami izcili koncerti ar H. Lūses, V. Stotta, H. Strausa, K. Brantes un jaunā dziedoņa P. Geistauta piedalīšanos; 2 baleta izrādes ar pazīstamo baleta mākslinieku Lēmaņa, Tillakas, Vestenas, Mežuļa, Saules, Riekstiņas un Treimanes piedalīšanos; Kalēja vijolkoncerts u. c. Nodaļas sarīkojumus vēl kuplinājuši DV Teātris, dubultkv Kalvis un vijolnieks Lasmanis. Bez tam nodaļa rīkojusi kopā ar Hamiltonas Latviešu Biedrību plkv O. Kalpaka, Lāčplēšu un valsts svētkus. Nodaļa kopīgi ar Hamiltonas Latviešu B-bu un Hamiltonas Latviešu Nama Fondu rīkoja Līgo svētkus. No šī sarīkojuma atlikuma nodaļa iegādājās Nama Fonda dalības zīmes par $200.00. Aprūpei nodaļa ziedojusi $479.50, DV Kanadas valdei ap $100.00 (kārtējās mēnešmaksas). Nodaļa uzkrāj līdzekļus Nama Fondam, atvēlot 20 proc. no katra sarīkojuma. Pēdējā nauda ap $200 vēl atrodas nodaļas rīcībā. 1951. g. nodaļa īstenoja Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akciju ar mākslinieka A. Freimaņa mākslinieciski darinātu kartīti, kā apstiprinājumu par ziedojumu. Šajā kartītē attēlota cietēja latviešu māte ar mazu bērnu un uzraksts: „Es neesmu aizmirsis savas tautas grūtdieņus." Akcija deva $259.90, no šīs summas jau izlietoti aprūpei Ziemassvētkos $205. Nodaļas valde paskaidro, ka atlikušo naudu, papildinot no nodaļas līdzekļiem, tuvākā nākotnē nosūtīs trūkumcietējiem. Gadu noslēdzot biedru skaits bija krietni pāri par 80 un pašreiz ir ap 100.

Pie nodaļas darbojas Dāmu komiteja ar L. Kalves kundzi priekšgalā; Drāmatiskā kopa E. Jurševska vadībā un Sporta kopa. Paldies nodaļas valdei par apzinīgu un sekmīgu darbu un visiem biedriem un labvēļiem par atbalstu un atsaucību.

Hamiltonietis

CEDELGHEMAS SAKNES

DVF Londonas nodaļas labi apmeklētā sanāksmē 2. Bukovskis nolasīja referātu par Daugavas Vanagiem un Cedelghemu. Kamēr daudzas citas Vācijā nodibinātas organizācijas un institūcijas, sākoties lielajai izceļošanai 1947. un 1948. g., izjuka vai savā ietekmē mazinājās, tikmēr Daugavas Vanagi kļuva arvien stiprāki. Tagad lielāko emigrācijas zemju vidū nav tādu, kuŗās nepastāvētu DV nodaļas. Tā ir pati plašākā un arī līdzekļiem

(Nobeigums 8. lpp.).

SAVIENOTĀS VALSTĪS

LINKOLNA, NEBR.

Visai reti Linkolnas latviešiem izdodas dzirdēt latviešu dziesmas vai mūziku, nerunājot par rakstniekiem un dzejniekiem. Visā kolonijas pastāvēšanas laikā ir bijuši tikai 3 viesu koncerti: Latvian trio, A. Kaktiņa un A. Priednieka—Kavaras koncerts. Šie sarīkojumi zaudējumus nav nesuši, bet latviešu atsaucība varēja būt lielāka, sevišķi pēdējiem diviem mūsu operas labāko dziedoņu koncertiem. Linkolna atrodas turpat ASV centrā. Tālu mums — māksliniekiu apmešanās vietas — pustrumos, tikpat tālu rietumos, un tā viņi pie mums iegriežas tikai, tā sakot, caurbraucot. Reiz un gaidīts viesis Linkolnā bija A. Priednieks—Kavara, kas koncertēja Universitātes bibliotēkas zālē. Patīkami bija redzēt dziedoni, kas dziedājumā tāpat kā agrāk spēj saistīt klausītājus. Klausītājus sevišķi aizrāva koncerta 2. daļa — Verdi, Pučini, Leonkavalla u. c. operu ārijas, kas vienmēr ir bijusi dziedoņa stiprā puse. Klausītāju aplausi izsauca pāris piedevas. Pavadīja brīvmāksliniece pianiste L. Sirks.

o

Pēdējā latviešu sanāksmē 2. martā, YMCA's telpās atzīmēja plkv. O. Kalpaka piemiņu. Īsas atmiņas par brīvības cīņu gaitām stāstīja DV valdes loceklis LKOK A. Indriksons. Plkv. O. Kalpaka piemiņas brīdī aktrise A. Krūmiņa pārdzīvoti nodeklamēja K. Skalbes karavīriem veltīto dzejoli Pieminēšana, aktieris—dziedonis V. Krūmiņš iespaidīgi nodziedāja J. Norviļa 1944. g. veltījumu Jelgavai. Dziļu pārdzīvojumu klausītājos radīja spēcīgā dziedājuma pēdīgie vārdi: „Tad celies, latvju karaspēks, nav šodien vēl par vēlu: no Tava šķēpa saule lēks ar brīves gaismu kvēlu." Pavadīja jaunā pianiste A. Abens.

o

Paredzēti šādi sarīkojumi: DV dāmu sekcijas „Saviesīgais vakars" 16. martā, plkst. 7, Ideal Hall telpās un 29. martā, plkst. 7.30 Parka skolas telpās R. Blaumaņa lugas „Trīnes grēki" izrāde, V. Krūmiņa vadībā.

J. V.

ŠARLOTE, N. C.

Šarlotes tautieši sestdien, š. g. 8. martā, pievakarē bija pulcējušies Sv. Marka ev.-lut. baznīcā uz plkv. O. Kalpaka piemiņas dievkalpojumu. Dievkalpojumu vadīja un dziļi izjustu svētrunu teica mācītājs V. Līventāls, dievkalpojumā piedalījās stud. theol. G. Alksnis. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē piemiņas aktu ievadīja Latviešu Kopas viceprieksšēža mag. iur. O. Gubena uzruna, kuŗai sekoja kalpakieša J. Ezergaiļa referāts, kas karavīra stilā un saistošā valodā attēloja kalpakiešu cīņas un uzvaras. Vakaru nobeidza A. Reimanis ar dziesmām un A. Ankurs ar deklamāciju Ed. Virzas Pulkveža atgriešanās.

-ns

Sestdien, 1952. gada 15. martā

LATVIJA

Mums atliek tikai gādāt, lai tā dūre, ko mēs izstiepjam pret Maskavu, būtu pietiekami liela un spēcīga. Tādēļ tiem centriem, kas mums ir vai tiks vēl radīti cīņai par Latvijas neatkarību un nepiekāpīgai cīņai pret boļševismu, jābūt tā konstruētiem, ka tos veido un aptver nevis pāris labi vai slikti darbinieki, bet ka ap tiem pulcējas plaši un iejūsmas vadīti cīnītāju kadri. Mums nav tiesības visu gaidīt no partizāniem Latvijas mežos, bet arī mums rietumu pasaulē, izšķirīgajam brīdim tuvojoties, jāizlet atklātā un nepiekāpīgā cīņā. Likteņis varbūt taisni tovēlējies, lai mēs tik kuplā skaitā atrastos brīvajā pasaulē, kur ir daži labi cīņas priekšnosacījumi. Ja mūs saēstu vienaldzības un nespēka skleroze, tāds pats liktenis piemeklētu mūsu tautu, jo mēs esam no tās neatdalāmi.

Lai pavirzītos kaut soli uz priekšu no sastingušā un mazauglīgā posma, kādā esam iestiguši, jāuzsāk specigāku cīņas organu izveidošana. Šinī nolūkā nav jānojauc jau esošie iestādījumi, bet tiem jādod plašāks apjoms un cīņas jauda. Viena no pirmajām prasībām ir visu cīņai visnoderīgāko cilvēku piespiešana darbam. Tiem jābūt ne vien mūsu pašu tautiešiem, bet arī mūsu draugiem citu tautu piederīgo vidū. Mums jāizmanto arī visi tie sabiedriskie centri, kam rietumu pasaulē ir sevišķa nozīme. Sakarā ar šo zemju parlamentu locekļiem, arodkustības darbiniekiem, preses pārstāvjiem, kultūras un sabiedriskās domas paudējiem varbūt ar vislielāko nozīmi. Un, piedaloties starptautiskajās konferencēs, mums jāatradinās būt statistiem, bet jākļūst par aktīviem dalībniekiem diskusijās un prasību formulēšanā. Ir daudz un dažādu iespēju, kā varam savai taisnajai lietai iegūt talciniekus un atbalstītājus. Bet ierosmi dot un pirmās stigas novilkt mums vajag pašiem.

LATVJU ZIŅAS

Jau agrāk nebija nekāds noslēpums, ka Zviedrijas komūnisti, tāpat kā citās zemēs, strādā krievu piektās kolonnas darbu. Tikai līdz šim zviedru policijai nebija pietiekami pierādījumu, kas ļautu izjaukt šo spiegošanas un eventuālo sabotāžas tīklu. Gan sabiedrības uzmanība uz šo bīstamo stāvokli tika vērsta preses rakstos. Jau 1950. g., iekām tika atklāti tagadējie smagie spiegošanas gadījumi, Dagens Nyheter ievietoja ievadrakstu seriju par krievu aģentu darbu Zviedrijā, kas vēlāk izdots atsevišķā brošūrā. Brošūras autors Leifs Cilbergs bija savācis ziņas par komūnistu izvietojumu vitāli svarīgos Zviedrijas aizsardzības un rūpniecības punktos: Gēteborgas kuģu būvētavās, Stokholmas elektrības tīklā, bruņošanās rūpniecībā, lielajās spēkstacijās un uz dzelzceļa. It īpaši tālo ziemeļu, Norrlandes dzelzceļu komūnisti tur savās rokās.

Šo tīklu organizē un tālāk vada zviedru komūnistu partijas varasvīri, kas bieži meklējami komūnistisko laikrakstu aprindās, un tiešas spiegošanas gadījumā krievu sūtniecība.

Viss šis spiegošanas un sabotāžas tīkla izveidojums apstiprinājās tagad, kad apcietināja komūnistu un krievu spiegu Fritjofu Enbomu. Tikai jābrīnās, kā šī pa daļai atklātībā zināmā spiegošanas darbība varēja norisināties netraucēti jau no 1940. gadā, pie kam zviedru drošības iestādes neatrada par iespējamu iejaukties. Komūnistu tīklu sargāja tā locekļu sektantiskais fanātisms un bailes no iespējamās krievu atriebības pret nodevējiem, kā arī šīs zemes policijas lielais respekts pret pilsoņa brīvību, kas neatļauj iejaukties, iekām savākti gluži taustāmi pierādījumi.

Pārmaiņas Klīvlendas

Pieaugot Klīvlandes Parmas baznīcas ev.-lut. latviešu draudzes locekļu skaitam, draudzes mācītājs K. Sautiņš saziņā ar dievlūdzējiem, draudzes darba sekmīgai veikšanai, izraudzījis jaunu pārvaldi, kuŗa stājusies darbā ar š. g. 27. janvāri — Draudzīgā aicinājuma dievkalpojumu.

LATVIJA

Mums atliek tikai gādāt, lai tā dūre, ko mēs izstiepjam pret Mēs-kavu, būtu pietiekami liela un spē-cīga. Tādēļ tiem centriem, kas mums ir vai tiks vēl radīti cīņai par Latvijas neatkarību un nepie-kāpīgai cīņai pret boļševismu, jā-būt tā konstruētiem, ka tos veido un aptver nevis pāris labi vai slik-ti darbinieki, bet ka ap tiem pul-cējas plaši un iejūsmas vadīti cī-nītāju kadri. Mums nav tiesības visu gaidīt no partizāniem Latvijas mežos, bet arī mums rietumu pa-saulē, izšķirīgajam brīdim tuvojo-ties, jāiziet atklātā un nepiekāpīgā cīņā. Liktenis varbūt taisni to-vēlējies, lai mēs tik kuplā skaitā atrastos brīvajā pasaulē, kur ir daži labi cīņas priekšnosacījumi. Ja mūs saēstu vienaldzības un nespē-ka skleroze, tāds pats liktenis pie-meklētu mūsu tautu, jo mēs esam no tās neatdalāmi.

Lai pavirzītos kaut soli uz priek-šu no sastingušā un mazauglīgā posma, kādā esam iestigušī, jāuz-sāk specīgāku cīņas organu izvei-došana. Šinī nolūkā nav jānojauc jau esošie iestādījumi, bet tiem jā-ņod plašāks apjoms un cīņas jau-da. Viena no pirmajām prasībām ir visu cīņai visnoderīgāko cilvēku piespiešana darbam. Tiem jābūt ne vien mūsu pašu tautiešiem, bet arī mūsu draugiem citu tautu pie-derīgo vidū. Mums jāizmanto arī visi tie sabiedriskie centri, kam rietumu pasaulē ir sevišķa nozīme. Sakari ar šo zemju parlamentu lo-ceķļiem, arodkustības darbinie-kiem, preses pārstāvjiem, kultūras un sabiedriskās domas paudējiem varbūt ar vislielāko nozīmi. Un, piedaloties starptautiskajās konfe-rencēs, mums jāatradinās būt sta-tistiem, bet jākļūst par aktīviem dalībniekiem diskusijās un prasību formulēšanā. Ir daudz un dažādu iespēju, kā varam savai taisnajai lietai iegūt talciniekus un atbalstī-tājus. Bet ierosmi dot un pirmās stigas novilkt mums vajag pašiem.

LATVJU ZIŅAS

Jau agrāk nebija nekāds noslē-pums, ka Zviedrijas komūnisti, tā-pat kā citās zemēs, strādā krievu piektās kolonnas darbu. Tikai līdz šim zviedru policijai nebija pietie-kami pierādījumu, kas ļautu iz-jaukt šo spiegošanas un eventuālo sabotāžas tīklu. Gan sabiedrības uzmanību uz šo bīstamo stāvokli ti-ka vērsta preses rakstos. Jau 1950. g., iekām tika atklāti tagadējie smagie spiegošanas gadījumi, Da-gens Nyheter ievietoja ievadrakstu seriju par krievu aģentu darbu Zviedrijā, kas vēlāk iznāca atsevišķā brošūrā. Brošūras autors Leifs Čilbergs bija savācis ziņas par ko-mūnistu izvietojumu vitāli svarī-gos Zviedrijas aizsardzības un rūp-niecības punktos: Gēteborgas ku-ģu būvētavās. Stokholmas elektrī-bas tīklā, bruņošanās rūpniecībā, lielajās spēkstacijās un uz dzelz-ceļa. It īpaši tālo ziemeļu, Norr-landes dzelzceļu komūnisti tur sa-vās rokās.

Šo tīklu organizē un tālāk vada zviedru komūnistu partijas varas-vīri, kas bieži meklējami komūnis-tisko laikrakstu aprindās, un tie-šas spiegošanas gadījumā krievu sūtniecība.

Viss šis spiegošanas un sabotā-žas tīkla izveidojums apstiprinājās tagad, kad apcietināja komūnistu un krievu spiegu Fritjofu Enbomu. Tikai jābrīnās, kā šī pa daļai at-klātībā zināmā spiegošanas darbī-ba varēja norisināties netraucēti jau no 1940. gadā, pie kam zvied-ru drošības iestādes neatrada par iespējamu iejaukties. Komūnistu tīklu sargāja tā locekļu sektantis-kais fanātisms un bailes no iespēja-mās krievu atriebības pret nodevē-jiem, kā arī šīs zemes policijas lie-lais respekts pret pilsoņa brīvību, kas neatļauj iejaukties, iekām sa-vākti gluži taustāmi pierādījumi.

Edvins Mednis

BLAKUS S[illegible]SIEM KA[illegible]IEM

ATMIŅAS PAR PLKV. BRIEDI UN VIŅA STRĒLNIEKIEM

(Turpinājums)

Kaujas niknums turpinājās. Pēc pirmās ierakumu līnijas ieņemša-nas latvieši ātri sakārtojās un tad strauji devās tālāk uz priekšu. Pa ceļam tie vairākkārt satrieca vācu sīkākus pretuzbrukumus. Vācu uguns paliek karstāka. Kāda lode nosit Briedim cepuri no galvas.

Viņš pieliecas un redz, ka sniegs apkārt cepurei kūp, it kā to kapātu ložu pātagas. Bet nav laika tam piešķirt vērību. Uzlicis cauršauto cepuri galvā, Briedis vada straujo triecienu. Jauna vācu līnija drīz sasniegta.

Strēlnieki sakārtojas un atvelk elpu. Vācu uguns labu stundu apklususi un atskan tikai nekārtīgi šāvienu „klaudzieni."

Te gaisos asi iesvelpjas vācu gra-nātas. Viena, otra, trešā kārta. Pret latvju iebrucējiem spēji vēr-šas arī ložmetēju kārtas. Strēl-nieki metas aizsegā un noklausās pieaugošā kaujas mūzikā.

Baukš — braks, braks, — asos granātu sprādzienos,

un ssz — rata-tratā, — ložu sprā-dzienos.

Strēlnieki atrodas aizsegā un iz-tur uguns auku, par spīti iepriekš negulētai naktij un asam nervu satraukumam trieciena brīdī, kas vēl dobji šalc un šalko asinīs. Strēl-nieki iztur, jo viņiem ir jau pietie-kami kaujās rūdīta vadība.

Strēlnieki zina: viņi var paļau-ties uz to un arī uz sevi.

Bet tad atskan saucieni, kas pār-iet izbrīnā un vispārējā sašutumā:

„VANKAS ATKAL ATKĀPJAS...

Skat, skat, kā atkal laiž vaļā le-kas."

Ko nu? Strēlnieki atradās dziļā iebrukumā vācu līnijās un pēc krie-vu attiešanas vāciem būtu bijis pa-visam viegli tos ielenkt. Tā arī lē-ni, nesteidzīgi un pilnā kaujas kār-tībā uz vācu otro līniju atgāja abi latvju bataljoni.

Tie droši noturējās šeit līdz pat vakaram un tad atgāja tikai klau-sot sibiriešu komandiera kaujas pa-vēlei. Kaujas iebrukumam šeit bi-ja tikai demonstratīvs raksturs un īstenībā nebija nekādas nozīmes. noturēt šauru frontes strēmeli, ku-ru vāci būtu viegli varējuši izflan-kēt.

Šai kaujai bija tomēr sava nozī-me. Tā rādīja, ka krievi jau bija tiktāl atsprīguši no iepriekšējā ga-da neveiksmēm, ka jau paši spē-ja pāriet pirmos, kaut arī vietēja rakstura uzbrukumos.

Tā pierādīja arī, ka krievi bija manāmi atjaunojuši un pat pastip-rinājuši savas artilerijas ugunss-pēku. Bet no otras puses, bija kļuvis skaidrs, ka artilerija var sniegt mazu atbalstu frontālam triecienam dienas laikā. vēl jo vai-rāk, ja tas vēršas pret labi nomas-kotiem vācu nocietinājumiem.

Šis uzbrukums rādīja arī to, ka krievu frontālā trieciena taktika, raidot ar lielu troksni lielas masas dienas laikā uz dzeloņu stieplēm ir vairāk, kā novecojies un vairs neatbilst pašreizējām taktikas pra-sībām.

To lieku reizi bija novērojis arī Briedis un tas vēl jo vairāk viņu pasteidzināja nākt ar savām idejām un ierosinājumiem krievu augstāko kos stābos.

Šīs marta kaujas bija pasvītro-jušas arī ko citu. To, kā Rīgas frontē neviens lielāks kauju pa-sākums vairs praktiski nebija do-mājams bez latvju strēlnieku līdz-dalības. Vienīgi par šo popularī-tātes pieaugumu strēlniekiem nā-cās dārgi samaksāt ar savām asi-nīm.

Jo smagi bija arī 8./21. marta kaujas zaudējumi. Izrādījās, ka kaujas triecienā pie Gūģu mājām bija smagi ievainots arī Briedis (varbūt viņa nervu saspīlējums kaujas dienas rītā bija pa daļai izskaidrojams ar tumšu nojautu par drīzo ievainojumu).

Granātas šķēpele bija ķērusi žokļa kaulu. Trieciens viņu spēji pasita gar zemi. Dažus brīžus viņš nogulēja sniegā vēl apžilbis un ne-saprazdams, no kurienes šļāc asi-nis sejā un aukstajā sniegā.

Tad viņš atžliba. Un gausi, grī-ļodamies piecēlās.

Braks-braks... zss- rata-tratataa visapkārt trakoja kaujas mūzika.

Galva nejauki griezās, un Brie-dis nolaidās ceļos. Ap viņu saskrē-ja daži strēlnieki.

Bet viņš tiem parādīja tālāko uzbrukuma virzienu. Viņš mēģinā ja kaut ko pateikt, bet tās bija veltas pūles. Strēlnieku vilnis de-vās tālāk. Un Briedim divi sanitā-ri palīdzēja pārsiet smagi asiņojošo brūci.

Skaidrs, ka rotas trieciens vairs nejonoja uz priekšu, kā līdz šim. Briedis ievainots! Smagi sašauts galvā! Tā bija doma, kas spēji pārņēma visus. Par spīti tam, kā arī daudzām pieaugošām kaujas grūtībām, viņa strēlnieki godam iz-turēja cīņu līdz galam.

ASINĪM ZĪMOGOTAIS ZĪMĒJUMS

Briedis, vienam sanitāram pie-palīdzot, lēnām devās uz pārsie-šanas punktu. Otro sanitāru jau bija nositusi gar zemi vācu lode. Tā visu kaujas lauku kapāja ložu krusa.

Šī lode, kas ķēra sanitāru, bija saudzējusi Briedi. Tā ir veca mā-ticība, kā jau ievainotos jaunas lo-des ķer reti. Ir gan izņēmumi, bet tie vairāk apstiprina šo kau-ju lauku likumu.

Pa ceļam Briedis piegāja ar zi-ņojumu pie abu bataljonu kaujas iecirkņa vadītāja plkv.-ltn. Franča. Tas mazliet nervozēja. jo uzbru-kums nebija tik veiksmīgs, kā pa-redzēts, un nu viņa komandpunk-tam tuvojās smagi ievainotais Brie-dis.

Likten[illegible] bija lēmis šim pulkve-dim piedzīvot daudzus asiņainus un drūmus brīžus, sevišķi kad rīdzi-nieku bataljons sargāja Nāves sa-lu. Vācu artilerija nereti dzina virsū tādus uguns viesuļus, ka šīs salas aizstāvju acīs atspoguļojās ti-kai nāve un iznīcība. Tomēr vaja-dzēja izturēt un viņi izturēja.

Sīvas izturības ugunīs pašlaik rūdījās rīdzinieki un daugavgrīvie-ši, kad Briedis ienāca jau minēta-jā komandpunktā. Viņš mazliet grīļojās, galvas apsējai sūcās cau-ri asinis, un viņš nespēja parunāt.

Briedis paņēma papīru, zīmuli un drošiem, noteiktiem vilcieniem uzzīmēja kaujas schēmu, parādot, kas sasniegts, un kas vēl sasnie-dzams. Viņš ar apli apvilka vietas, kuŗās vācu pretestība vēl nebija sa-lauzta, un kurp turpmāk būtu vēr-šams artilerijas un kājnieku ap-vienotais trieciens.

Zīmējumu apzīmogoja pāris sārti plankumi. Tās bija asinis. Plkv.-ltn. Francis stingri pateica:

Pateicos, Bet nu pietiek. Es jūs lūdzu, noteikti lūdzu tūlīt un steigšus doties uz pārsiešanas punktu. Jūs esat darījuši iespēja-mo mūsu visu labā. Nu jums jā-padomā arī par sevi.

No pārsiešanas punkta Briedi aiz-veda uz Rīgu. — Latv. strēlnieku apvienoto slimnīcu. Te viņš nonā-ca krietnu chirurgu un citu dzied-nieku rīcībā. Viņš ātri atstāja gul-tu un uzsāka klejošanu no vienas palatas otrā, gan uzmudinot strēl-niekus, gan informējot preses vī-rus par latvju cīņas sasniegumiem un pieaugošo kaujas sparu.

No tiem laikiem ir uzglabājušies Brieža fotouzņēmums, ar pārsietu galvu, pie kam sevišķi balts ir viens no vaigiem līdz ar „vainīgo" žokļa kaulu.

Latv. strēlnieku apvienotā slim-nīca bija tuvās aizmugures slim-nīca un visus ievainotos, kas nespē-ja ātri atveseloties, nosūtīja uz tā-lāku aizmuguri.

(Turpinājums sekos).

STUDENTU DIENAS

Pagājuši jau 7 svešniecības gadi kopš lielākā daļa latviešu trimdi-nieku atstājuši Vācijas nometnes un atraduši jaunas mājvietas. Tie, kas nevēlas vai apstākļu dēļ nevar izceļot, cenšas nodibināt savas eksistences pamatus Vāci-jā. Bet neatkarīgi no tā, kuŗā kontinentā vai valstī arī latvieši atrastos, tie, ar latviešiem rak-sturīgo darba prieku un uzņēmī-bu rosīgi darbojas visās dzīves nozarēs. Nevienam nav zināma diena, kad atkal varēsim atgriez-ties savās mājās — mūsu mīļota-jā dzimtenē, tāpēc lielākā daļa tautiešu nedzīvo tikai šai dienai, bet domā arī par nākotni. Vecā-kās paaudzes domas parasti sais-tās ar savu kaktiņu, bet jaunat-ne par galveno mērķi uzskata izglītības iegūšanu. Ir ļoti svarīgi atzīmēt to jauniešu darbu, kas jau pašā trimdas sākumā meklē-juši iespēju turpināt savu izglī-tību. Jau drīz pēc kara beigām katrā nometnē nodibinājās sko-las. Pēc pamatskolas beigšanas jauniešiem trimdā bija tikai vie-na iespēja turpināt izglītību savā tēvu valodā, proti, ģimnazijā, jo cita veida vidējās mācības iestā-des trimdā nebija iespējams no-dibināt un iekārtot. Tā kā ģim-nazijā iespējams iegūt tikai vis-pārēja rakstura izglītību, tad daudzi jaunieši pēc ģimnazijas beigšanas meklēja iespēju savu izglītību turpināt augstākās mā-cību iestādēs — universitātēs. To pašu darīja tie jaunieši, kas bija beiguši vidusskolas Latvijā vai arī jāu agrāk studējuši Latvijas Universitātē.

Sākumā ceļš bija tikai viens — kāda no Vācijas universitātēm. Bet studijas maksāja naudu, ku-ras daudziem nebija. Arī iekļūšana Vācijas universitātēs ne vienmēr bija viegla, jo tika uzņemts tikai zināms ārzemnieku skaits. Tomēr daudzi jaunieši, par spīti visiem šķēršļiem uzsāka studijas un dau-dzi tās ir arī nobeiguši.

Lielu atvieglojumu augstākās izglītības iegūšanai latviešu jau-natnei deva Baltijas Universitā-te, kur savas studijas uzsākuši vai turpinājuši ap 700 latviešu studentu. Lai gan apstākļi bija grūti, tomēr gribа mācīties pār-varēja visu un daudzi beidza Bal-tijas Universitāti ar akadēmis-kiem gradiem. Tuvojoties BU slēgšanai daļa jauniešu meklēja iespēju savu izglītību turpināt vācu augstskolās, bet dažiem iz-devās iegūt stipendijas citu zem-ju augstskolās, kā Kanadā, ASV, Anglijā, Beļģijā un Spānijā. Arī tie studenti, kas pēc izceļošanas sāka strādāt visāda veida dar-bus, neaizmirsa savu mērķi — studiju beigšanu. Tā nu atkal vi-sās zemēs latvju jaunieši turpina savu izglītību.

Šis ceļš uz augstāku izglītību nav viegls. Parallēli studijām ir jāstrādā maizes darbs. Arī tiem, kas saņem stipendijas, jāpiepelna klāt, jo stipendijas nepietiek vi-su izdevumu segšanai. Bet lat-viešu jaunatne nekad nav baidī-jusies no grūtībām. Viņa apzinās, ka ar savu darbu tā izkops ne tikai savas garīgās spējas, bet pakalpos arī savai tautai.

Latviešu Studentu Centrālā Sa-vienība, apzinādamās atbildību par savu biedru likteni, meklēju-si iespējas līdzekļu sagādei. Trīs reizes notikusi ziedojumu vākša-na studējošo atbalstam. Šī ziedo-jumu vākšana atradusi devīgas rokas, un tādā veidā kaut daļēji apmierinātas studējošo visnepie-ciešamākās vajadzības.

Lai iepazīstinātu plašāku trim-das sabiedrību ar augstākās iz-glītības jēgu, kā arī ar studiju ap-stākļiem, un lai rastu līdzekļus studējošo atbalstam, LSCS rīko no š. g. 1. līdz 21. martam visā pasaulē Studentu dienas. Šīs būs jau trešās pēc kārtas. Ar Studen-tu dienās iegūtajiem līdzekļiem daudziem centīgiem jauniešiem palīdzēts beigt studijas. Lai šis palīdzības darbs neizsīktu, tad LSCS griežas pie visiem tautie-šiem ar aicinājumu saprast stu-dējošās jaunatnes grūtos materiā-los apstākļus un neliegt savu at-balstu, jo tas darbs, ko veic stu-dējošā jaunatne, ir drošākā ķīla latvju tautas garīgam stiprumam.

Studentu dienās aicināti aktīvi piedalīties visi studenti; studijas pārtraukušie vai beigušie, kā arī zinātnieki, kultūras, mākslas un sabiedriskie darbinieki. Gādāsim, lai tās būtu bagātas ar referātiem. Šinīs dienās atcerēsimies visi mū-su tautas censoņus un sniegsim tiem morālu un materiālu atbal-stu.

LSCS Kultūras lietu nozare

Latvieši pieder pie tiem, kas grib mācīties

DAGNIJAI LABAS SEKMES

Kā visur citur latvieši Niagara ir kā plūstošā smilts. Tāpēc ne-iespējami pareizi noteikt, cik lat-viešu dzīvo pilsētiņā pie populārā ūdens krituma. Atliek tikai minēt, ka šis skaits varētu būt ap 250—300, kam gan tieksme pieaugt, jo lielākais ūdenskritums iedrošina-jis inženierus celt vislielāko ūdens spēkstaciju, kuŗas būve savukārt sola jaunas darba iespējas, vairāk gan pēc dažiem mēnešiem kā pa-šreiz. No šīs nelielās latviešu gru-piņas pāris desmit aktīvo apmē-ram pirms gada sākuši rosināt sa-biedrisko dzīvi. Izveidojusies nelie-la ev.-lut. draudze, svētdienas sko-la, mazpulks un komponista V. Lin-des vadītais vīru koris ar dažiem padsmit dziedātājiem. Pag. pāris nedēļās šejienes latvieši demon-strējās 3 sarīkojumos.

Pilsētas izglītības pārvalde no-organizējusi jauniem immigrān-tiem vietējā kolledžā angļu valo-das un praktisku arodu kursus, ko apmeklē prāvs skaits iebraucēju, Arī latvieši pieder pie tiem, kas grib mācīties. Gribas piezīmēt, ka šie kursi tiešām ir loti vērtīgi, kas sagatavo kursantus praktiskām dzī-ves (valoda) un darba (arodu) vaja-dzībām. Varbūt latvieši tos varē-tu vēl vairāk izmantot. Mācību sezonai uz beigām ejot, kursu vadī-ba bija vēlējusies rādīt plašākai auditorijai, ko jauniebraucēji savā dzīves ziņas pūriņā paspējuši pa-ņemt līdz, kas noder pašu un citu skaistināšanai. Nenovērsami šā-dam vakaram ir provincialisma ie-krāsa, bet tikpat nenovērsami tā presentē kādu mazu stūrīti no at-tiecīgās tautas dzīves stila. Pro-tams, tik īsā laikā nekas nevarēja būt mainījies starp ziemeļu un dienvidu tautām. Mūsu dziedātāju vienība dziedāja Liec zobenu zem galvas un Daugavas Vanagu dzies-mu, bet tautisko deju kopa J. Pja-vinskas vadībā skaisti nodemon-strēja sešdanci un Sudmaliņas.

Nedēļu vēlāk Memorial skolā (otro reizi) bija organizēta interna-cionālā lietišķās mākslas: rokdar-bu, koka, ādas utt. izstrādājumu skate. Latvieši te bija plaši un veiksmīgi reprezentējušies, vismaz pietiekami izceļot vārdus Latvia un Latvian. Lapiņa plašais kokizstrā-dājumu klāsts pievērsa apmeklētā-ju un vietējā laikraksta uzmanību. Dāmas bija klājušas savus rūpīgi darinātos tautas tērpus, segas un sedziņas, audumus, cimdus, prievī-tes utt. Latviskie eksponāti bija glīti, bet tādi bija arī citi. Līdzī-gi sarīkojumam kolledžā arī šoreiz netrūka internacionālu priekšnesu-mu. Dzīvus aplausus izsauca mazs epizods. Skolas pārziņis pie rokas uzved uz skatuves meiteni košā tautas tērpā, kas nule dejojusi Sudmaliņas, un saka: „Šī meitene izpelnījusies sevišķu uzmanību. Pirms pusotra gada viņa atbrauca Kanadā, pag. pavasarī beidza šo skolu kā pirmā. Kopš rudens viņa mācās kolledžā un no 37 skolnie-cēm ir pirmā un... pirmā angļu valodā arī. Te būtu kas darāms. Viņa nebūs nekāda necilā pilsone. Diemžēl, viņas uzvārdu es neprotu izrunāt, bet vārds ir Dagnija." Ap-lausi pārtrauc veco skolotāju un tāpēc man jāpiebilst, ka viņas vārds ir Dagnija Treijere. Latvie-šu sirdis iesila līdzi Dagnijai un vi-ņas vecākiem. Bet meitenei vēl daudz jāmācās. Jāmācās arī lat-viešu valodas gramatika (kaut tā ir pagrūta) jo, varbūt, tā būs at-slēga labām sekmēm citos priekš-metos un citās valodās. Kas zina.

8. martā svētdienas skola drau-dzes aizvējā kopā ar mazpulku or-ganizēja pulkv. O. Kalpaka atce-res vakaru. Tas bija pulcinājis ap 100 apmeklētāju. Mazpulka insp. agr. P. Treijers uzrunā dedzīgiem vārdiem sauca jauno paaudzi atpa-kaļ Daugavas krastos, ziedošās pļa-vās un auglīgās druvās. Nopietnu un labi sagatavotu, referātu lasīja L. Līdums, cildinot dzimtenes mī-lestību un slavinot varonības garu, kam abiem pilnīgi uzticīgs bijis pulkvedis Kalpaks. Pāris tautis-kās dejās nopirbēja tautisko tērpu greznums un dejotāju solis (likās varēja būt mazliet izlīdzinātāks), Lindes vīri skandēja 3 dziesmas, kas skanēja koši un bija jāatkārto. Diriģentam darbs vēl priekšā, vis-grūtākais — stiprināt tenorus ar sonorām balsīm. Nu nāca jaunā paaudze, skolnieki, mazpulcēni, gan pa vienam, pa divi, trīs un pat 10 korī skandēja deklamācijas ar dzimtenes mīlestības un varonības motīviem. Tas viss bija skaisti un tik labi, cik to apstākļi bija atļā-vuši. Apmeklētājs vēl pateicībā atkārto dzirdēto organizētāju vār-dus: skolotājas Skaldes un Šteinbachas, skolas vadītāju Birznieka un draudzes priekšnieka Treijera un to, kas dod telpas skolas vaja-dzībām, brāļu Jāņa un Andreja Šteinbachu. **A. Idumietis**

NECIEŠAMS

(No kādas L. S. Sanlorana runas).

Ideja, ka politiskās tiesības var balstīties uz rašu pārākumu, ir ka-nadiešiem vienkārši neciešama. Jums var izlikties, ka vārds „nie-ciešams" var būt par stipru, un es atzīstu, ka tas tā ir, un tieši tamdēļ es to arī lietoju.

Es teicu, ka tas ir neciešams, jo nav iespējams būt kanadietim šī vārda labākajā nozīmē, pirms mēs neakceptējam pamatnoteiku-mus — kā tiesiskos, tā arī morā-liskos — mūsu nacionālitātei, ka mūsu pilsoņu tiesības ir vienlī-dzīgas, neskiŗojot rasi vai izcel-šanos, un ka kanadiešu starpā nevis senču rinda, bet gan indi-viduālā vērtība nosaka kādu pā-rākumu. **C. S.**

KANADĀ

1.9

SKOLAS VAKARS

Š. g. 8. martā TLB telpās no-tika TLB Sestdienas skolas skol-nieku vecāku rīkotais vakars. To ievadīja LNAK Skolu nozares vadītāja Mežaka referāts par au-dzināšanas jautājumiem, kam sekoja komponista T. Ķeniņa Trīs tautas dziesmas paša autora at-skaņotas. E. Sedliņa jauki no-dziedāja trīs dziesmas T. Ķeni-ņa pavadījumā. Pēc tam viesi, kuŗu bija kupls skaits, kavējās pie tējas un garšīgiem cepumiem, ko bija gatavojušas skolas bērnu mātes. Sarīkojums jāatzīst par labi izdevušos, jo skolotāju, ve-cāku un TLB vadības pārstāvji kopīgās sarunās noskaidroja daudz jautājumu, sadarbības un skolas darba veicināšanai. Ce-rams, ka vakars ir devis arī at-likumu, jo līdzekļi skolai ir ļoti vajadzīgi. T.P.

VANKUVERĀ

Ir pagājis jau labs laika sprīdis kopš Vankuverā ieradušies pirmie latvieši, un š. g. 23. febr. notika pirmais lielākais latviešu sarīko-jums. Apmeklētāju skaits sniedzās pāri simtam, bet latviešu saime Vankeuverā ir tuvu pie 300.

Vankuveras Latviešu Biedrība savā kārtējā marta mēneša sanāk-smē atzīmēja pulkveža O. Kalpaka piemiņas dienu, ko ievadīja B-bas priekšn.. V. Veldi runa, mācītāja K. Avotiņa svētruna, un A. Vēve-ris referēja par plkv. O. Kalpaka gaitām. Vakaru ar mūziku kupli-nāja Panteļejeva un ar deklamā-cijām Liskopa. Pēc tam vakara apmeklētāji pakavējās draudzīgās pārrunās pie kafijas.

Lai aktīvētu šeit dzīvojošo lat-viešu sabiedrisko dzīvi, Vankuve-ras Latviešu Biedrība ir nodomā-jusi savā maija mēneša sanāksmē atzīmēt Mātes dienu ar jauninājumu, kur tēvi un dēli klās kafijas galdu.

Tautietes Vankuverā sev cītīgi gatavo tautiskos tērpus.

Bez tam jāatzīmē, ka līdz šim visi Vankuverā iebraukušie latvie-ši ir atraduši darbu.

Vankuveras Latv. B-bas sekre-tāra adrese: J. Balodis, 460 E 6th Ave, Vancouver 10, B.C.

LONDONA, ONT.

Ik gadus martā sākumā latvie-ši visā pasaulē atceras Latvijas armijas pirmā virspavēlnieka pulkveža Oskara Kalpaka nāves dienu. Londonas Latviešu Kopa un DV Londonas nodaļa to atzī-mēja š. g. 8. martā Publiskās bibliotēkas telpās. Pulkveža O. Kalpaka ģimetni M. Lesiņa bija uzzīmējusi lielā formātā. Tā bija uz gaumīgi dekorēta galda klau-sītāju priekšā. Referātu par plkv. O. Kalpaku lasīja majors A. Ame-riks. Viņš vispirms atšķeloja Lat-vijas dabu, tad aizgādināja tau-tas noskaņojumu un notikumus 1918. g. beigās un 1919. g. sākumā, pastāstīja par latviešu karaspēka vienību atkāpšanos, uzbruku-miem un virspavēlnieka nāvi, un sevišķu uzmanību veltīja O. Kal-paka personības raksturojumam — viņa reliģiskās pārliecības attī-stībai, pārdomu spēkam un no-zīmei, kā arī kalpošanas jēgai da-žādās darba un cīņu nozarēs.

Kad piemiņas vakars bija bei-dzies, tad F. Neilands referēja par nodokļu ziņojumu sastādīša-nu. Pirms piemiņas akta tā da-lībnieki apmeklēja Pilsētas Māk-slas Galerijas jaunizbūvētās zā-les, kuŗas tai pašā dienā tika at-vērtas publikai Bibliotēkas namā. Ps.

PROF. DR. E. ŽUBECKA PRIEKŠLASĪJUMS JAUNATNES KURSOS

Dzīvodami trimdā, mēs savās atmiņās aizstaigājam savā dzim-tenē pa dažādām tekām un ce-ļiem. Pag. svētdien TLB Jaunat-nes kursos prof. Dr. E. Žubeckis savās atmiņās klausītājiem uzbū-ra Latvijas dārzniecības attīstī-bu un tās celmlaužu lielo darbu. Referents norādīja, ka īpaši dai-dārzniecība miniātūrā pastāvēja pie mums jau agrākos gadsim-tos. Bet īstie pamati nākošās dārzniecības attīstībai likti 19. g. s. otrā pusē. Pirmie pazīstamie dārznieki Rīgā bija Šochs un Vāgners. 20. g. s. sākumā vēl priekš 1. Pasaules kara kļuva pazīstami pašu latviešu tautības celmlauži, piem. Delle un Aug. Kalniņš. Minētie un vēlāk A. Sudrabs, Adienis, Dindons u. c. Latvijas laikā ir daudz rūpējušies par mūsu dārzniecības izveidoša-nu un izvēršanu visas valsts mē-rogā.

Dārzkopības iespējas Latvijā noteica klimatiskie apstākļi, piem., vīnogu audzēšana bija mē-ģināta jau agrāk. Latvijas pēdē-jos gados to Sabilē atsāka no jauna, bet vēsā klimata dēļ vīn-ogas Latvijā nenogatavojās. Lauk-saimniecības Kamera bija nopiet-ni ķērusies pie izturīgu un kva-lificētu audzkoku audzēšanas un plānveidīgas auglu dārzu izvei-došanas mūsu zemē, bet karš un okupācija šos pasākumus izņici-nāja. Sakarā ar dažādu ogulāju šķirņu izkopšanu un attīstību, pēdējos gados strauji vairojās vīnrūpniecība Latvijā.

Augstā līmenī atradās sakņko-pība, piem. Daugavpils dārznie-ki mūsu tirgu plaši apgādāja ar gurķiem, bet Rīgas Rudzīša un citu rūpnieku skābētos kāpostus izveda pat uz Krimu — uz tatāru zemi, kas paši it kā esot kāpostu skābēšanas īstie izgudrotāji. Mā-cītu dārzkopju sagatavošanā un dārzkopības izveidošanā Latvijā nopietnu darbu veica Bulduru dārzkopības skola un vidusskola, vēlāk arī citas, tāpat Lauksaim-niecības akadēmija.

Beigās referents raksturoja dir. Zeidaka nopelnus Rīgas krāšņu-ma dārzu izveidošanā. Latvijas izpostīšana un iedzīvotāju izklī-dināšana pārtrauca jaunu nopietnu latviešu dārznieku izaugšanu un līdz ar to Latvijas dārzkopības tālāko attīstību.

AMERIKAS LATVIEŠU TĒVAM 89 GADI

Divstāvu koka namiņā Vašing-tona ielā 299 Kembridžā pie Bo-stonas jau ilgus gadus dzīvo sirms latvju ozols — Jēkabs Sie-bergs. Šo vīru, ap ko saistās Ame-rikas latviešu vēsture, pazīst visi, kaut vai vārda pēc.

5. martā Siebergs atskatījās uz 89 mūža gadiem, no kuŗiem 64 pavadījis Amerikā. Kā pirmais latvietis no Kurzemes viņš 1888. g. ieceļoja ASV un apmetās Bo-stonā. Te viņš organizēja latvie-šu dievkalpojumus, draudzes, vadīja pirmo latviešu laikrakstu, bija delegāts pie ASV preziden-ta, lai prasītu Latvijas de iure atzīšanu. Bija Latvijas konsuls. Gan būdams svešumā, bet dar-bojoties savu tautiešu vidū, S. bieži juties tā, it kā atrastos Kur-zemē. Būdams garīgi aktīvs, viņš izpelnījies un saņēmis ne tikai Latvijas Triju zvaigžņu ordeni, bet arī Amerikas latviešu garīgā tēva nosaukumu. Arī jaunie ie-ceļotāji paspējuši iepazīties ar Sieberga tēva atsaucību. Sāti-gais dzīves veids viņu uzturējis možu un veselu līdz šai dienai, kamēr viņa laika biedri sen jau miruši. S. ir baznīcas cilvēks. Nav bijis gadījuma, kad viņš būtu iztrūcis no latviešu dievkalpoju-ma baznīcā, tāpat bieži redzams jauniebraucēju sarīkojumos. Tie-ši šai gadā viņš lielā vecuma dēļ atteicies no amata draudzes pa-domē. Pie viņa pēc informācijas par latviešu ieceļotājiem griezu-šies vairāki amerikāņi, jo taga-dējo ieceļotāju intelliģence un spējas modinājušas amerikāņu uzmanību par latviešiem. Savā laikā S. saņēma daudz vēstuļu no DP nometnēm Vācijā ar lū-gumiem pēc darba. Diemžēl, pa-līdzēt visiem nav bijis viņa spē-kos. Pa vēstulei pienāk arī no seno dienu draugiem: bij. Ķīnas konsula Silgalvja un Džona Džo-nesa Kanadā, kas visilgāk uztu-rējušies svešumā — Amerikas kontinentā.

Novēlam gaviļniekam saulainu mūža vakaru. **O. Akmentiņš**

Pārmaiņas Klīvlendas latviešu draudzes dzīvē

Pieaugot Klīvlandes Parmas bazn-īcas ev.-lut. latviešu draudzes locekļu skaitam, draudzes mācī-tāis K. Sautiņš saziņā ar dievlū-dzējiem, draudzes darba sekmī-gai veikšanai, izraudzījis jaunu pārvaldi, kuŗa stājusies darbā ar š. g. 27. janvāri — Draudzīgā ai-cinājuma dievkalpojumu. Drau-dzes pārvaldes sastāvs pēc kon-struēšanās sēdes paziņots archi-biskapa pilnvarotam ASV Lat-vijas pārvaldes priekšniekam zv. adv. P. Eglītim. Jaunā pārvalde darbojas šādā sastāvā: priekš-nieks Kārlis Baumanis, pr. vietn. Fricis Pampe, kasieris Jānis Vei-de, sekretāre Lola Bernharde, loc. Žanis Verbelis. Draudzes dar-ba izveidošanas sākums nebija vieglais. Lai Dievs palīdz visiem roku pielikt Kristus draudzes darbā. Šī draudze ir patstāvīga latviešu draudze, jo tai ar šejie-nes sinodēm nav nekādu saistī-bu. Savā darbībā tā ir brīva un neatkarīga latviešu draudze.

Turpmāk šī draudze sauksies „Miera draudze"; tā savus diev-kalpojumus noturēs: Klīvlandē Parmas ev.-lut. baznīcā (5262 Broadview Rd. at North Ave), Klīvlandē Hope ev.-lut. baznīcā (11111 Ashbury Ave at E 112 Street) un Cantonā Pirmā ev.-lut baznīcā (915 E. Tuscarawas Street). Dievkalpojumu vadīs draudzes mcītājs Kārlis Sautiņš. Jauni draudzes locekļi var pie-teikties pie draudzes mācītāja K. Sautiņa: 1478 Lauderdal Ave. Lakewood 7, Ohio, tālr. LA 1-4498 un pie pārvaldes priekšnie-ka Kārļa Baumaņa, 4168 E. 120 Street, Cleveland 5, Ohio, tālr.: MI 1-1339. **K. B.**

„Laba grāmata vēl iet", saka izdevējs A. Kalnājs Čikagā

Mēdz teikt, ka katras tautas izglītības un kultūras līmeni nosaka izdoto grāmatu daudzums. Relātīvi, šis apstāklis latviešu tautu ierindo vienā no pirmajām vietām. Grāmatu izdošana nav apstājusies arī par spīti visām likteņa nestundām. Brīvībā esošā tautas daļa ir radījusi nevien jaunus gara darbus, bet paguvusi atjaunot lielāko daļu no agrākiem dzimtenes izdevumiem.

Savus zieda laikus grāmatu tirgus bija sasniedzis Vācijas nometņu dzīvē. Nebija nometnes, kurā nebūtu viena, vai vairāku grāmatu izdevēju. Tika izdotas gan derīgas, gan mazāk derīgas. Ar nelieliem sašaurinājumiem grāmatu izdošana turpinās arī vēl tāpat visos kontinentos, kur vien likteņgaitas aizvedušas savu latviešu pulciņu. Nēviens saimniecisku pasākumu veids mūsu tautiešos nav tā iecienīts, kā grāmatu izdošana. Tam ir savi iemesli, protams. Ja grāmatas neietu, ko tad nozīmētu tās izdot? Tāpēc mēs varam tikai priecāties. Kamēr dzīvs būs latviešu iespiestais vārds, būs dzīva arī latviešu kultūra un latvietība, jo grāmata ir kultūras saglabātāja.

Nebūs daudz tādu latviešu izdevēju, kas tikuši jau pie savām spiestuvēm. Kamēr vairākums joprojām savas grāmatas iespiež svešās spiestuvēs, izdevējs Kalnājs Čikagā, jau prieks gada kļuvis par spiestuves īpašnieku. Dažī pērk mājas, citi mašīnas, ko katrs atrod par labāku un izdevīgāku. Bet A. Kalnājs, kas savas grāmatizdevēju gaitas sācis Vācijā, izvēlējies arī Amerikā palikt par „profesionālu" izdevēju. Viņš saka, ka šai pasākumā ieguldītie līdzekļi rentējas gan tikai pamazām, jo grāmatu tirgus arvien sašaurinās. „Bet laba grāmata arvien vēl iet," pasvītro Kalnājs. Lasītāji pieprasa pēc labiem autoriem.

Gada laikā kopš Kalnājs ticis pie savas spiestuves, viņš paguvis izdot jau vairākas grāmatas. Šai rindā mināmi Zentas Mauriņas „Baltais Ceļš"; „Dzīves apliecinātāji"; mūsu pasaku meistara J. Širmaņa „Pikstīte" (grāmata bērniem ar krāsainām ilustrācijām); Dziesmu kamols; Latvija skatos un dzejās (jaunatnei); Līgo dziesmas u. c.

Pašreiz iespiešanā atrodas Kaugura dzejas „Dzērve sauc"; Z. Mauriņas „Tragiskais skaistums"; K. Raudives „Sapņi un īstenības" un Klāras Zāles dzejas „Dzīvā uguns". Kalnājs pievērsies īpaši mūsu esejiētes Zentas Mauriņas un domātāja K. Raudives darbu publicēšanai. Blakus Zentas Mauriņas fondam, ko Čikagā ļoti aktīvē Austra Ozoliņa, izdevējs A. Kalnājs ir lielākais šo autoru popularizētājs Sav. Valstīs. Nesen Z. Maurinas fonds čikagiešiem bija sagādājis ļoti vērtīgu priekšlasījumu par mūsdienu latviešu filozofa K. Raudives jaunāko darbu; „Chaosa cilvēks un viņa pārvarēšana" (referēja māc. Straumanis).

Kalnājs savā ikdienā ir fabrikas strādnieks, kā kurš kafrs no mums. Bet vaļas brīžos viņu var redzēt noliekušos pār „wari typer" mašīnu, gatavojot oriģinālus grāmatu iespiešanai. Viņš neizdod grāmatas lielā tirāžā. Bet tiklīdz kāda grāmata izpirkta, to tūliņ atkārto.

Kalnājs izdevis ne tikai grāmatas, bet arī notis, kaut gan notīm ir tik maza klientūra, kā to iespiešana praktiski neatmaksājas. Kalnājs veic pasūtinājumus visdažādākā veida iespieduma darbiem.

Dzīvojot reklāmu zemē, arī Kalnājs piešķir lielu vērību grāmatu reklāmai, par ko liecina jaunais grāmatu katalogs, ko izdevuši Kalnājs kopā ar Kanadas lielāko grāmatnieku Ziediņu. Tas patiešām ir jau reklāmas kalngals. Kalnājs ir priecīgs arī par to, ka viņa izdevumi rod labas atsauksmes lasītājos, par ko liecina rakstnieka J. Klīdzēja un Dr. phil. H. Tichovska recenzijas presē. Kalnāja izdevumi paši par sevi izceļas arī ar savu glīto, gaumīgo un rūpīgo ārējo apdari, kam grāmatu cienītāji piešķir lielu vērību.

A. Raidonis

Saruna ar jauniešu žurnāla pārstāvi Kanadā

Ir ceturtdienas vakars. No laternu apgaismotās Beverley ielās esmu uzgājis uz reklāmu pieblīvēto Queen ielu. Paskatos pēc numura, bet te vēl ir tikai trīssimtais. Tātad vēl vairāk kā simtnieku uz priekšu. Un patiešām, Nr. 471 ir klāt. Gribu jau vērt durvis, bet tad mani kas pārsteidz —frizētava! Ko — frizētavā? Tas taču nevar būt. Vēlreiz pārskirstu savu piezīmnīcu. Nē, kļūdījies es neesmu, varbūt kļūdījies ir jaunatnes žurnāls, kas uzdevis šādu adresi. Bet katrs zina, ka pieklājīgi nav mīņāties pie citu durvīm, tāpēc, iekšā vai ārā. Speru drošu soli un apjautājos frizierim, vai šeit dzīvo Vilis Mileiko, „Vilis Mileiko?" viņš atjautā. — „Jā, taisni tā." — „Nu, tad veriet durvis, kas pa kreisi, un tad taisni pa trepēm augšā." — „Paldies."

Kad esmu uzkāpis augšā, man pretim iznāk kāda jaunkundze. Jautāju: „Vai Mileiko mājās?" — „Nē, bet viņš drīzi būs. Lūdzu, ejiet mazliet dziļāk un piesēdieties," viņa atbild. Jā, jaunkundzei bija taisnība, un viņš patiešām pēc maza brītiņa ieradās, pamaza auguma, blonds un dvēseles pilns. Kā tādu, es viņu varēju raksturot šinī vakarā. Sākās starp mums pārrunas.

Es jautāju: „Vai trešais „Ulubeles numurs ir iznācis?" Uz to, viņš atbildes vietā man deva izlasīt jaunāko vēstuli, kuru bija saņēmis no „Ulubeles" redakcijas. Tanī starp citu bija teikts, ka jaunatnes žurnāls cīnās ar līdzekļu grūtībām. Trešais numurs būs un pie tam ar 52 lpp. Tāds domāts arī žurnāla paliekošais biezums.

Jautājums: „Vai ir daudz jauniešu, kas šo žurnālu abonē?"

Uz šo jautājumu atbilde ir negātīva. Cits sūdzējies, ka žurnāls par dārgu, citam licies, ka saturs par plānu. Un tā katram sava klizma. Bet par spīti visam tam, žurnāla lasītāju skaits pamazām augot.

Jautājums: „Kā tas nākas, ka Toronto, kur tikdaudz latviešu, pat skautu vadītāji nekā nezināja par jauniešu žurnālu un jūsu dzīves vietu?"

Uz šo jautājumu atbilde ir apmēram šāda: „Laikrakstā „Latvija Amerikā" bija ievietoti vismaz kādi trīs raksti, kas pavēstīja, ka jaunatnei sācis iznākt savs žurnāls. Bija pavēstīta žurnāla iznākšana arī sludinājuma veidā. Sludinājumus nav iespējams regulāri ievietot, jo nav līdzekļu, lai par tiem samaksātu. Es taču nevaru izdot naudu no savas kabatas. Turpretī par studijām vien sanāk ap 1000 dol. gadā. Ģimenē pelnītājs tikai viens. Jā, kur lai to naudiņu ņem?"

Beidzamais jautājums paliek bez atbildes.

Tad es nācu ar ierosinājumu. Vai žurnālā nebūtu iespējams ierādīt vietu arī skautiem un gaidām, proti: atvērt skautu un gaidu nodaļu. Šim ierosinājumam atbilde ir pozitīva. Viņš apsolās par to lietu parunāt.

Korespondence ir iaskatīta, daudz kas pārrunāts un nu ir pienācis laiks šķirties. Ne jau uz visu mūžu, bet tikai uz mazu laiku sprīdi. Stundenis arī jau rādā pusē desmit un ir pēdējais laiks posties uz māju pusi. Arī žurnāla pārstāvim vēl kur jāiziet, un tāpēc viņš sakās mani pavadīt.

Mēs soļojam lēnā solī pa ielu, kas mirdz vienās reklāmu ugunīs. Mēs atkal pārspriežam vecus, sasāpējušus jautājumus, bet uz tiem nespējam rast atbildi. Un tā nemanot esam pienākuši pie ielas, uz kuras nodomājām šķirties. Mēs spiežam viens otram roku un sakām: „Ar labuvakar. Uz redzēšanos citu reiz."

Līdz ar šo rakstu uzaicinu visus latviešu ženus un meitenes, vai jūs būtu skauts vai gaida, rovers vai mazpulcēns, abonējiet latviešu jaunatnes žurnālu „Ulubele"! Šis ir vienīgais plašākais jauniešu žurnāls, ko lasa visās pasaules malās. Un katrs atradīs šinī žurnālā sev kaut ko patikamu. Tāpēc abonējiet, jo šis ir jūsu žurnāls!

„Ulubeles" pārstāvja adrese Kanadā: Mr. Vilis Mileiko, 471 Queen Str., Toronto, Ont.

Aleksandrs Kalniņš,
17 gadus vecs

Vēl daži vārdi par rezultātu pārlēšanu un noapaļošanu

Šim jautājumam LA 9. janv. numura slejās pieskāries G. Grīslītis, aicinot atmest t. s. rezultātu noapaļošanu un ierosinot vieglatlētu rezultātus turpmāk precīzēt līdz vienam milimetram. Diemžēl, nevaru pievienoties G. izteiktajiem uzskatiem.

Pirmkārt, starptautiskie vieglatlētikas noteikumi nosaka, ka visi rezultāti, kas izteikti garuma mēra vienībās, konstatējami un protokolējami ar precīzitāti līdz vienam pilnam centimetram. Mazs piemērs: Pagājušā vasarā angļu sportiste Lervile Aleksandra augstlēkšanā veica 5 p. 7 7/8 collas. Šis sasniegums iesniegts Starptautiskai savienībai apstiprināšanai par pasaules rekordu, bet varam būt pārliecināti, ka to neatzīs vis kā 172, 4025 cm, bet gan kā 1,72 m, tāpat kā līdz apaļam centimetram „nonivilēti" visi pasaules rekordi, kuri mērīti pēdās un collās. Vai tad mūsu trimdas sasniegumi ir ievērojamāki un būtu sīkāk precīzējami? Noteikti ne!

Otrkārt — neviens rezultāts netiek noapaļots uz augšu, bet gan uz leju, tātad nevar būt runā, ka kādam sportistam piešķirts sasniegums, ko viņš īstenībā nav spējis. Neesmu arī dzirdējis, ka kāds būtu domājis J. Dimzas toreizējiem noteikumiem atbilstoši sasniegtos 1,875 — pārtaisīt par 1,88 vai pat 1,90 m.

Treškārt — jāņautā, kur mēs ņemtu lentmērus ar iedalījumiem milimetros, piem. trīssoļlēkšanas rezultātu mērīšanai? Praktiski tādā milimetru konstatēšana nemaz nav iespējama. Arī par kaut kādām milimetru „pārestībām" nodarītām vienam vai otram sportistam nevar būt runa, jo, ko gan lai, piem. saka 100 m skrējējs, kam chronometrs rāda 10,91 — 10,92 — 10,90, bet kura laiks tiek noteikts 11.0?!

Beidzot — kāpēc būtu jāapmierinās tieši ar centimetra desmitdaļām? Kādā jaukā dienā sporta laukumā varētu ierasties sportisti, „bruņojušies" mikroskopiem un mikrometriem, lai tad pēc veiksmīgas debijas uzlabotu personīgos rekordus par ... centimetra desmitdaļu! **A. Zaķis**

PAPILDINĀJUMI

Sazinā ar LSST vieglatlētikas nozari publicējam papildinājumus un labojumus par pag. sezonas latviešu sasniegumiem vieglatlētikā, ko iespiedām iepriekš.

Vīriešu sasniegumos — 100 m trešo vietu ieņem Lukss (Zv) ar 11,5; 200 m Laucis (Zv) ar 25,6 sek. 10. v.; 1000 m skrējienā Z. Nikazis (Angl.) 10 v. ar 3:08,9 min., 1500 m kā 8. ir J. Treimanis (Kan.) ar 4:45 min.; 5000 m Freivalda rez. ir 17:39,0, nevis 17:30; 110 m Tilmaņa (Zv.) labākais rez. ir nevis 21,2, bet 18,4 sek., kas viņu ierindo 2. vietā — augstlēkšanā G. Elepans (Jaunzēl.) veicis 1.625 m — pienākas 9. v.; tāllēkšanā Mastiņš veicis 6,12 (nevis 6.07) — 3. v.; 9. vietā ar 6.01 m pienākas G. Grīslītim (ASV), bet 10. v. Elepānam ar 6.00 m; kārtlēkšanā kā 3. jābūt G. Elepānam ar 3.05 m.; trīssoļlēkšanā 7. v. ieņem Katužāns (Austr.) ar 11.73, bet 8. v. Kalniņš (Kan.) ar 11.58. Lodes grūšanā 3. v. ir K. Rudulis (Austr.) ar 13.97 m; 8. v. P. Neilands (Austr.) ar 12.82 m; 10. v. Balodis (Austr.) 12.49 m; diska mešanā K. Rudulis (Austr.) ieņēma 5. v. ar 42.16 m; vesera mešanā 3. v. ir Z. Nikazis (Angl.) ar 42.26 (nevis 42.20); 9. v. J. Katužāns (Austr.) ar 27.02. Šķēpa meš. J. Stendzenieka 1951. g. labākais sasniegums ir 64.72; kamēr 66,76 m viņš sasniedzis 1950. g. beigās; V. Jasis, kas ieņem 3. v., sasniedzis 58.10, nevis 57.30, kamēr 8. v. ierindojies Šmits (Anglija) ar 49.96.

Pilnīgas un precīzas ziņas par visām disciplīnām, iesk. jardu un jūdžu distancēs, tagad sakopojusi LSST vieglatlētikas nozare.

Latviešu tēlnieka Miķeļa Geistauta darbu skate

Kad 1. martā St. Paulā, Minesotā, atklāja Miķeļa Geistauta darbu skati, šis bija jauns notikums mūsu trimdas mākslas dzīvē. Šī ir pirmā tēlniecības izstāde Savienotajās Valstīs un reizē arī pirmā mākslinieka pilnīgi patstāvīga darbu skate. Bez tam atzīmējams, ka it visi šīs skates darbi radušies šeit, ASV. Un tā noorganizēta paša spēkiem. Vai vairāk var prasīt, vai vairāk var vēlēties?

Geistauta vārdu nedzirdam pirmoreiz. Viņš piedalījies jau vairākās starptautiskās un latviešu mākslinieku izstādēs. Arī tur nav trūcis panākumu. Un šī viņa pirmā patstāvīgā uzstāšanās liecina par jaunu, nopietnu un apdāvinātu mākslinieka ierašanos mūsu vidū un gribu palikt vietā, kas tagad izcīnīta. Šeit viņš labi pazīstams arī amerikāņu sabiedrībā.

Skatē Geistauts novietojis 40 darbu. Tie izmeklēti un izkārtoti tā, lai publika gūtu labāko iespējamo ieskatu viņa darbā. Tur ir koks, marmors, ģipss, akmens. Arī paši darbi, sākot ar tīri klasisko līniju, rāda pāreju līdz pat dažam gluži modernam meklējumam (Skaņa). Tomēr modernismam, mākslinieks, šķiet, nav īsti piekēries. Izstādes centrālā figūra — Draugi (37), griezta koka saknē. Līdz ar 2. kataloga numuru — Ādams un Ieva, Kādēļ? (12), Sokratu (24) un Zemes garu (33), pēdējais darbs ir viens no labākajiem; ļauj arī viņa saskatīt prof. B. Dzeņa skolnieku.

Geistauta kokgriezumi ir tīri līnijās un apdarē. Tie vispopulārākie šejienes latviešu sabiedrībā.

Atklāšanas dienā izstādē bija pulcējusi ap 100 apmeklētāju. Un mākslinieka darba labākais novērtējums: 7 pārdoti darbi pirmajā izstādes dienā.

Kā jau minēju, visi darbi darināti Amerikā, jo no Vācijas nav bijis iespējams nekā paņemt līdz. Gribētos sacīt, ka šai īsajā posmā tad tiešām daudz un nopietni strādāts. M. Geistauts sev ceļu Amerikā ir izlauzis, un, jādomā, palikdams uzticīgs sāktajai gaitai, izvirzīsies pienācīgā vietā.

Mēs esam priecīgi un lepni, ka latviešu mākslai ir radies jauns talantīgs tēlnieks, kas jo svarīgi tādēļ, ka tieši tēlniecības nozarē nav daudz jaunu atvašu. Nekaltīs mūsu trimdas kultūras koks, kamēr tas gūst vēl jaunu dzīvības sulu. Arī trimdas grūtības tā zarus nav varējušas nolauzt.

Mūsu visu ceļam ir jābūt uz priekšu, uz augšu — Latvijas nākotnei, no sirds to vēlam Miķelim Geistautam un viņa darbam.

Gr.

Jaunatnes teātris Bostonā pošas izrādēm

Reti kādā citā latviešu apmetnē mūsu jaunatnei, teātŗa mīļotājai un alcējai, ir tāda izdevība kā Bostonā. Teātŗu mākslu režisors Kārlis Veics māca par velti. Nedara to reklāmas nolūkā, — Veicam tā nav vajadzīga — bet aiz mākslas mīlestības. Viņa studijā 13 jauniešiem jau aizvadīts vesels gads! Jaunatnes teātris pirms gada pievienojās Daugavas Vanagu Apvienībai un tur izrauga par kultūrālu nozari. Ar drāmatiskās kopas darbu jārēķinās nopietni, jo to vada viens no mūsu labākajiem režisoriem. Režisors jauniešus ar mākslas jūsmu aizrāva darbā tā, ka gads pagāja nemanot.

Jaunatnes teātrī saistījušies arī mūsu jaunākie teātrāļi, jau pazīstamās aktrises Mirdza Melkerte, H. Krūmiņa, arī Jānis Miķelsons, kas uzņēmās administrātora pienākumus. Lekcijas lasījusi Pūce—Siliņa u. c., bet par dekorātoru pieaicināts glezn. A. Karitons. Pēc jauniešu izvēles studijā apstrādā prozas, dzejas priekšnesumus, kā arī māca teātŗa techniku.

Studijas audzēkņi ir gados jauni un apmeklē amerikāņu ģimnazijas, daži studē.

Ko tad jaunie teātrāļi sniegs publikai? Klusībā ir iestudēti divi viencēlieni: Pēc pirmā mitiņa un Līnis murdā. Lomās redzēsim: I. Mišku, M. Ošiņu, H. Krūmiņu, V. Dreimani, E. Asbergu, A. Rubeni, G. Straumēnu u. c. Izrāde notiks 23. martā. Mēģinājumos vēl notiek pēdējie slīpējumi un tad viņi — uzstāsies!

Labas sekmes!

-ņš.

JAUNA SKAUTU VIENĪBA

Februāra mēnesī uzsāka darbību St. Katarīnas latviešu skautu vienība, pulcinot zem sarkanbaltsarkanā karoga nelielā latviešu centra bērnus. Vienību vada mazpulku inspektors Kanadā Edmunds Ozols. Jauno vienību atbalsta vietējā latviešu sabiedrība.

(Pārnesums no 1. lpp.)

atzinība. Jautājumā par mobilizāciju ALA saskaņojusi savu viedokli ar sūtniecību. Tālāk, ALA atbalstījusi BEK Latviešu Konsultatīvo Kopu, sniegusi morālisku atbalstu. ALA iesniegusi arī ASV Valsts departamentam atzinību par Amerikas Balss latviskiem raidījumiem un šais raidījumos bijusi aicināta piedalīties arī ALA. Prof. P. Lejiņam tā bijusi izdevība vairākas reizes griezties pie mūsu tautiešiem dzimtenē. Tādā ceļā ALA veikusi darbu, ko citas latviešu organizācijas nemaz nebūtu spējušas veikt.

Tālāk savus ziņojumus sniedza ALA's Aprūpes, Informācijas un Kultūras biroju vadītāji.

ALAs Aprūpes Biroja vadītājs A. Līdacis savā pārskatā runāja par aprūpes organizēšanas darbu un tad par pašu aprūpi.

Organizēšana:

Aprūpes Birojs savu darbību uzsāka pag. g. 8. oktobrī. Viss līdz šim veiktais ir tikai organizēšanās nopietnai un regulārai tautiešu aprūpei. Vācijā. Austrijā, Francijā, un ASV. Organizātoriskā darba pamatā likām aprūpējamo kartotēku, un tamdēļ biroja pirmais darbs bija attiecīgā sarakste ar Vācijas LCK, Austriju un ASV aprūpējamo sarakstu iegūšanai.

Novembŗa beigās ieguvām Austrijā un Vācijā aprūpējamo sarakstus, atsaucoties uz aicinājumiem laikrakstos, organizācijas un atsevišķi tautieši iesūtīja ASV pārskatus par viņu aprūpētiem. Tad sākās kartotēkas izmantošana aprūpes darbā.

DV Pārstāvība ASV nodeva biroja rīcībā savu kartotēku ar apm. 1000 kartītēm.

Tagad kartotēkas sastādīšana tikpat kā noslēgta, jo izmantoti visi iesniegtie saraksti. Protams, radīsies jauni aprūpes gadījumi, būs viens otrs vēl nepieteikts, bet visumā nopietna aprūpes aina šodien mums ir pārskatāma:

Vācijā: TBC un slimie ārpus slimnīcām 675; invalīdi (plūs tbc un nepilnīgiem datiem) 599; darbam nespējīgie — gados vecie ārpus mītnēm 301; mātes ar bērniem — vīri krituši, pazuduši, miruši 104; apaļi bāreņi 20; aprūpējamie par kuriem pilnīgu ziņu nav 259; veco laužu mītnēs 765; tbc sanatorijās 130; augšminēto grupu aprūpējamie piederīgie 1174; kopā 4027; ASV 59; Austrijā 35; Francijā (tuvākās dienās saņemsim papildus datus) 50. Pavisam kopā — 4171.

Šie skaitļi nav absolūti, jo aizvien vēl Vācijā cilvēki pārvietojas un no archibīskapa tēva pilnīgu pārskatu iegūsim tikai pēc laika.

Kā otru savu svarīgāko uzdevumu Aprūpes birojs uzskatīja juridiskas palīdzības noorganizēšanu ASV latviešiem. Juristi, kas atsaucās mūsu aicinājumam, juridiskos padomus sniedza par brīvu, uzskatot to kā sabiedrisku klaušu iepretim trimdas kopībai. Juriskonsultācijas vadītāja mag. iur. K. Vanaga vadībā līdz šim darbojušies šādi juristi:

A. Grantskalns — Nudžersijā;

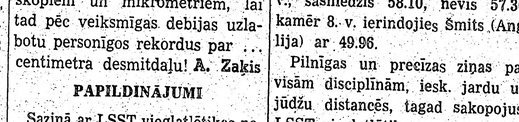

LONDONAS BASKETBOLISTU UZVARA TORONTO

Pēc Londonas DV sportistu viesošanās 8. martā Toronto un draudzības spēlēm pret TLSK vienībām, Kanadas latviešu basketbola vienības sastādīšana cīnai pret ASV latviešu izlasi 22. martā Toronto vairs nav problēma Maksim Kazakam, kas īsā laikā iepazinies ar visām Ontario apgabala basketbola vienībām un atsevišķu spēlētāju pašreizējo sniegumu.

8. marta turnīrā Toronto patikami pārsteidza Londonas DV basketbolisti, kas it īpaši sakarā ar Raita un Richtera lielisko spēli spēja pieveikt Toronto Sporta Kluba izlasi ar 53:43 (25:19). Londonieši jau spēles sākumā guva vairāku punktu vadību un to spēja noturēt līdz beigām, visu laiku radot techniski labu basketbolu. Londonas vienībā spēlēja: Raits, Richters, Stirājs, Rutuliš un Litaunieks, kamēr Toronto sastāvā bija: Kazaks, Ploriņš, Bergvalds, Simsons, Pērkons, Masītis, Circenis, Ozoliņš.

Savu pārākumu Toronto Sp. Kl. pierādīja volejbolā, kur vienlīdzīgā spēlē panāca 15:7, 15:13 uzvaru.

TLSK vienībā bija: Drengers, Masītis, Ernsons, Bernāts, Brīvmanis, Freibergs; Londonā: Stirājs, Dajevskis, Richters. Rutulis, Litaunieks un Raits.

Sieviešu volejbolā TLSK sportistes sacentās ar vietējo igauņu izlasi. Mūsu spēlētājas lieliski cīnījās 1. setā uzvarot ar 15:13, kamēr 2. setā 2 punkti izšķīra igauņu volejbolistu pārākumu, kas jātamāk izpaudās izšķirīgajā setā, kur igaunietes ar 15:7 guva uzvaru. TLSK vienībā bija: Zālamane, Kāpostiņa, Lazda, Ploriņa, Ķiršа un Ādmine.

Norandas latviešu sporta klubs Rīga Norandas Rojin basketbola meistarībā pēc 13 spēlēm atrodas vadītāja vietā ar 13 p., seko Norandas Grends, kas 14 spēlēs ieguvis 16 p.

Līgas spēlēs vēl atlikušas divas sacensības pēc tam sāksies fināla sacensības.

IGAUŅU VOLEJBOLISTU PANĀKUMI

Toronto 8. martā beidzās pilsētas 1952. g volejbola meistarības spēles augstākā līgā. Pārliecinošu uzvaru guva meistarvienība, Toronto Centr. YMCA's igauņu izlase, kas 4 spēļu kārtās pret trīs pretiniekā vienībām nezaudēja nevienu setu, güstot uzvaru ar 24 punktiem. Otrai igauņu vienībai Kalev sīvs pretinieks visās spēlēs bija Centr. Y latviešu izlase, kas, paliekot 2 punktus aiz Kalev, šai turnīrā ar 9 punktiem ieguva trešo vietu, pārspējot ukraiņus.

Mūsu vienībā spēlēja: Bergvalds, Cinovskis, Lipomanis, Simsons, Galviņš, Šnitke un Zunde.

Abas igauņu vienības kvalificējušās tālākām sacentībām Kanadas meistarībā.

ATKAL PAUKOTĀJI

Kanadas latviešu sportistiem vēl līdz šim nekad nebija izdevies dabūt braukšanas atļaujas, lai varētu startēt ASV un sacensties ar turienes latviešu sportistiem, kas bez grūtībām var braukt uz Kanadu.

Ja ASV paukotāji ir tie, kas tālo ceļu uz Kanadu mērojuši visvairāk, tad Kanadas latviešu paukotāji būs tie, kas kā pirmie varēs braukt uz ASV, jo tiem, pēc daudzu formalitāšu nokārtošanas, beidzot izdevies pavērt sev ceļu uz ASV, lai tur 26. aprilī Bostonā piedalītos Ziemeļamerikas kontinenta latviešu 1952. g. meistarsacīkstēs paukošanā ar florešti un špagu.

Kanadas vienībā būs TLSp. kluba paukotāji A. Lakstigala, Mellis, Muskats un Zichmanis, kamēr no ASV, cik zināms, piedalīsies Z. Kaktiņš, brāli Aleksis un Haralds Aizstrauti, Bergs, Krastiņš u. c.

Minētām meistarsacīkstēm balvas jau dāvājusi Kanadas Latviešu Sporta Apvienība.

JAUNATNEI TĪK SLĒPĒŠANA

Viens no skaistākajiem un veselīgākajiem ziemas sporta veidiem ir slēpēšana, tādēļ dzimtenē tā bija ļoti iecienīta, tā bija kļuvusi jau par tautas sportu, kam pievērsās ikviens, kas savus atpūtas brīžus draugu pulkā vēlējās pavadīt dzimtenes skaistajos sniegotos kalnos un lejās. Šī sporta veicināšanai bija norīkoti speciālvilcieni, kas tūkstošiem slēpētājus aizveda uz mūsu skaistākajiem slēpēšanas centriem. Kā rītos salasoties, tā vakaros izkļūstot ikviens bija priecīgs un, slēpēm pār pleciem, šķiras, lai pēc nedēļas tiktos vēl kuplākā skaitā.

Tā tas bija dzimtenē. Trimdas zemēs nepazīstam speciālvilcienus, to arī nevajag, jo šeit vilcienus aizstāj auto, kas daudz ātrāk un labāk noved tur, kur slēpēšanas apstākļi visizdevīgāki.

Pa Kanadas lielceļiem šinī ziemā daudz kilometru skrējušas Toronto Sporta Kluba slēpētāju mašīnas, daudz km sniega ceļā veikuši paši sportisti, ko ap sevi arvien kuplākā skaitā saista sekciju vadītājs pazīstamais slēpētājs V. Kļaviņš, kas skaistajam slēpēšanas sportam pievērsis kuplu Toronto jaunatnes saimi.

Viņa vadībā arī notika Sp. kluba pirmās eksternās slēpēšanas sacīkstes 8. un 9. martā, piedaloties pavisam 19 slēpētājiem, vairumā tā diem, kas ar slēpēšanu sāka nodarboties tikai šinī sezonā. Starp dalībniekiem bija arī mūsu pazīstamais peldētājs un vingrotājs Jānis Ronis, kas līdz šim piedalījies katrā izbraukumā.

Sieviešu sacensībās Huntsvillē piedalījās 7 slēpētājas. Nobraucienā, kur bija jāveic 350 m garš ceļš ar 70 m augstuma starpību uzvarēja R. Spalāne 17.1 sek; 2) I. Bergholde 17.3 sek.; 3) V. Groskopfe 18.2 sek.; Slalomā, kur bija jāveic tas pats ceļš ar 8 vārtiem, skaitot 2 braucienu koplaiku uzvarēja Spalāne 50.5 sek.; 2) Bergholde 1:00.3; 3) A. Rone 1:12.8. Alpu kombinācijā (nobraucieni plūs slaloms) līdz ar to bija uzvarējusi Spalāne, 2) Bergholde; 3) Rone.

Vīriešu sacensībās, kas notika Midlandē, pavisam bija 12 dalībnieku.

Nobraucienā — 520 m garš ceļš. ar augstuma starpību 90 m, uzvarēja Jānis Ronis 13.9 sek.; otro un trešo vietu dalīja V. Mastiņš un J. Radziņš ar 14.3 sek., 4) V. Kļaviņš 14.6 sek.; 5) A. Roķis 14.9; 6) G. Kārkliņš 15.1.

Slalomā, tanī pašā ceļā, ar 12 vārtiem, pārākais bija V. Kļaviņš ar 2 braucienu koplaiku 46.3 sek.; 2) J. Ronis 49,3 sek., uzrādot individuāli labāko laiku 21.7 sek.; 3) Radziņš 1:05,8; 4) Mačiņš; 5) H. Puķītis; 6) jaunatnes vienīgais pārstāvis N. Bērziņš. Alpu kombinācijā vietas sadalījās šā: 1) V. Kļaviņš; 2) J. Ronis; 3) Radziņš; 4) Mačiņš; 5) H. Puķītis; 6) N. Bērziņš.

Šīm sacīkstēm balvas dāvājuši Kanadas Latviešu Sporta Apvienība un pats rīkotājs TLSK. Balvas pasniegs sezonas nobeiguma sarīkojumā.

MIČIGANAS VOLEJBOLA MEISTARVIENĪBA TORONTO

Sestdien, 15. martā, pl. 7 pp., Toronto Centrālās YMCA's lielajā vingrotavā Detroitas „Northern" YMCA (Mičiganas volejbola meistarvienība) sacentīsies draudzības spēlē ar Toronto Centr. YMCA's volejbola vienību.

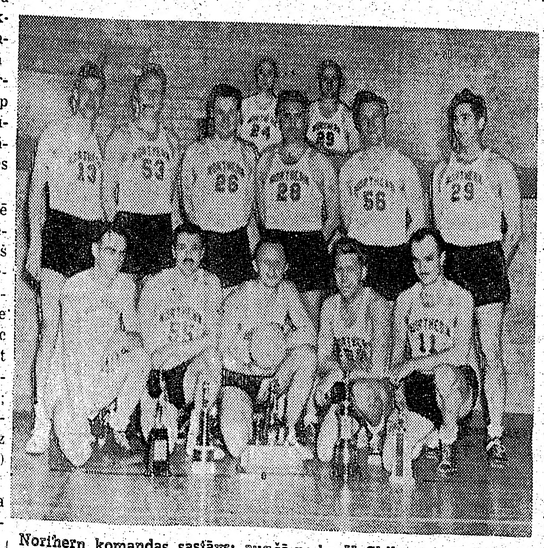

Northern komandas sastāvs: augšā no kr. H. Shilson un H. Brown; 2. rindā no kr. G. Sywassink, T. Gicius, E. Werlich, D. Constans, C. Gobis, F. Burkett; apakšā no kr. komandas vadītājs S. Mianerley, M. Koorhan, M. Sabal, J. Monnell, un G. Perry.

ARNOLDS AIZSTRAUTS

Arnolds Aizstrauts šinīs dienās vadīja savu 50-to basketbola spēli Savienotās Valstīs, tiesājot 6. Armijas vienību — Fort Levis un Madigana spēli. Darbodamies Vašingtonas valstī kā Takomas pilsētas atlētikas komisijas (kas pārrauga sporta dzīvi šai 150.000 pilsētā) loceklis, Aizstrauts vada basketbola spēles plašajā North —West A. A. Savienībā, Vašingtonas vasts vidusskolu līgā un Takomas pilsētas līgā.

A. Aizstrauts, vienīgais licencētais basketbola tiesnesis—latvietis Sav. Valstīs, izteicās:

„Basketbola tiesneša jautājums šeit atrisināts citādi, kā tas bija Latvijā un Eiropā vispāri. Tiesneši ir algoti, un atalgojumu tie saņem par katru vadīto spēli. Tiesnešu darbs ir augstas kvalitātes. Princips vienkāršs — vāji vadīta spēle ir vāji padarīts darbs, neveiksmīgam tiesnesim spēļu vadību vairs neuztic, tāpēc objektīvitāte un centība, noteikumu pārzināšana, orientēšanās spējas ir katra tiesneša darba pamatā. Notiek regulāras tiesnešu sanāksmes un 4 reizes sezonā visiem, pat vecu veciem tiesnešiem, jāiztur rakstveida pārbaudījums. Mazāk par 90% pareizas atbildes jau automātiski izslēdz tiesnesi uz laiku no spēļu vadības. Rezultāts — Amerikas sporta dzīvē sveša parādība ir sportistu un skatītāju sūdzības par tiesnešu nemākulību un pat parteiskumu.

Sporta gaitas Aizstrauts Latvijā sāka Starta rindās kā aktīvs basketbolists. „Mūsu labākie tiesneši bija sporta goda dvēseles — brāļi Augusti. Tiem līdzās gribu minēt Richardu Dekšenieku, mūsu valsts vienības sava laika treneri."

Vācijas trimdā Aizstrauts vadīja latviešu sporta dzīvē basketbola nozari. Savienotās Valstīs viņš tiesā arī populārās amerikāņu futbola spēles un nākamā sezonā bez tam darbosies kā bezbola tiesnesis.

„Tiesneša darbu ieskatu par starpposmu. Trenera darbība būtu mans mērķis. Esmu jau saņēmis vairākus piedāvājumus, bet atturos — tāda ir Amerika — mazā atalgojuma dēļ. Ir jāņoliek sporta skolotāja pārbaudījumi (daži sagatavošanās priekšmeti jau nokārtoti), lai pavērtos ļoti interesantais un labi atalgotais trenera darbs. Gribētos ticēt ka izdosies."

Novēlēsim sekmes.

Ndu

ŠACHS KANADĀ

Kanadas dienas laikraksti veltī daudz uzmanības sportam, sevišķi sporta spēlēm, ko, liekas, šinī jaunajā zemē visvairāk cienī. Pavisam reti kaut ko atrodam par šachu, kas šeit palicis novārtā.

Visā Kanadā ir tikai viens šacha žurnāls, kas iznāk rotēts.

Toronto ir vairāki šacha klubi, bet ar A klases spēlētāju stiprumu tikai četri (Gambit — angļu, igauņu, ukraiņu un lietuviešu klubs). Salīdzinājumā ar Eiropu, varam teikt, ka šajā zemē šachs nav populārs. Tomēr immigranti kopā ar dažiem kanadiešu jauniem spēlētājiem, rada skaitliski mazu, bet spēles stiprumā augstvērtīgu šachistu grupu, kuras izredzes turpmākajos starptautiskajos sarīkojumos var būt ļoti labas.

No Kanadā dzīvojošiem šachistiem kā pirmais būtu pieminams 40 g. v. lietuvietis Pavilas Vaitonis, vairākkārtējais Lietuvas meistars, kas ar labiem panākumiem Lietuvas krāsas aizstāvējis Folkstones, Varšavas, Minchenes, Stokholmas un Buenosairesas starptautisko vienību turnīros. 1949. g. Vaitonis Kanadas meistarsacīkstēs ieguva 5. vietu, bet 1951. g. — 1. vietu.

Franks Andersons (23 g. v. kanadietis) Toronto meistars ir no 1947. g., Ontario meistars 1948., 1949., 1951. gadā. Viņš kopā ar Bispviru 1948. g. dalīja 1. vietu ASV jaunatnes meistarsacīkstēs. Kanadas meistarsacīkstēs Andersons 1946. g. ieguva 5. vietu, 1949. g. — 3. vietu, 1951. g. — 2. vietā, pus punktu aiz uzvarētāja Vaitona.

Tālāk pieminams 59 g. v. ukrainis Dr. Teodors Bohatirčuks, kas ar labiem panākumiem piedalījās Pad. Sav. meistarsacīkstēs no 1923. g. līdz 1938. gadam. 1927. g. viņš pirmo vietu dalīja kopā ar Romanovski, 1938. g. ieguva 2. vietu. No 1943. g. - 1947. g. Bohatirčuks ar labiem panākumiem spēlējis vairākos starpt. turnīros Vācijā. Internacionālos sarīkojumos viņš pavisam spēlējis 144 partijas, no kurām 88 uzvarējis, 38 beidzis neizšķirti, 18 zaudējis. 1949. g. Kanadas meistarsacīkstēs ieguva 2. vietu, bet 1951. g. — 3.

Daniels Jariovskis (27 g. v. kanadietis) jau 14 gadu vecumā spēlēja Kanadas vienībā Buenosairesā, kur vinam piešķīra zelta medaļu. 17 gad

ALA's KONGRESS

(Pārnesums no 1. lpp.)

atzinība. Jautājumā par mobilizāciju ALA saskaņojusi savu viedokli ar sūtniecību. Tālāk, ALA atbalstījusi BEK Latviešu Konsultatīvo Kopu, sniegusi morālisku atbalstu. ALA iesniegusi arī ASV Valsts departamentam atzinību par Amerikas Balss latviskiem raidījumiem un šais raidījumos bijusi aicināta piedalīties arī ALA. Prof. P. Lejiņam tā bijusi izdevība vairākas reizes griezties pie mūsu tautiešiem dzimtenē. Tādā ceļā ALA veikusi darbu, ko citas latviešu organizācijas nemaz nebūtu spējušas veikt.

Tālāk savus ziņojumus sniedza ALA's Aprūpes, Informācijas un Kultūras biroju vadītāji.

ALAs Aprūpes Biroja vadītājs A. Līdacis savā pārskatā runāja par aprūpes organizēšanas darbu un tad par pašu aprūpi.

Organizēšana:

Aprūpes Birojs savu darbību uzsāka pag. g. 8. oktobrī. Viss līdz šim veiktais ir tikai organizēšanās nopietnai un regulārai tautiešu aprūpei. Vācijā. Austrijā, Francijā, un ASV. Organizatoriskā darba pamatā likām aprūpējamo kartotēku, un tamdēļ biroja pirmais darbs bija attiecīgā sarakste ar Vācijas LCK, Austriju un ASV aprūpējamo sarakstu iegūšanai.

Novembra beigās ieguvām Austrijā un Vācijā aprūpējamo sarakstus, atsaucoties uz aicinājumiem laikrakstos, organizācijas un atsevišķi tautieši iesūtīja ASV pārskatus par viņu aprūpētiem. Tad sākās kartotēkas izmantošana aprūpes darbā.

DV Pārstāvība ASV nodeva biroja rīcībā savu kartotēku ar apm. 1000 kartītēm.

Tagad kartotēkas sastādīšana tikpat kā noslēgta, jo izmantoti visi iesniegtie saraksti. Protams, radīsies jauni aprūpes gadījumi, būs viens otrs vēl nepieteikts, bet visumā nopietna aprūpes aina šodien mums ir pārskatāma:

Vācijā: TBC un slimie ārpus slimnīcām 675; invalidi (plūs tbc un nepilnīgiem datiem) 599; darbam nespējīgie — gados vecie ārpus mītnēm 301; mātes ar bērniem — viri krituši, pazuduši, miruši 104; apaļi bāreņi 20; aprūpējamie, par kuriem pilnīgu ziņu nav 259; veco ļaužu mītnēs 765; tbc sanatorijās 130; augšminēto grupu aprūpējamie piederīgie 1174; kopā 4027. ASV 59; Austrijā 35; Francijā (tuvākās dienās saņemsim papildus datus) 50. Pavisam kopā — 4171.

Šie skaitļi nav absolūti, jo aizvien vēl Vācijā cilvēki pārvietojas un no archibīskapa tēva pilnīgu pārskatu iegūsim tikai pēc laika.

Kā otru savu svarīgāko uzdevumu Aprūpes birojs uzskatīja juridiskas palīdzības noorganizēšanu ASV latviešiem. Juristi, kas atsaucās mūsu aicinājumam, juridiskos padomus sniedza par brīvu, uzskatot to kā sabiedrisku klausu iepretim trimdas kopībai. Juriskonsultācijas vadītāja mag. iur. K. Vanaga vadībā līdz šim darbojušies šādi juristi:

A. Grantskalns — Nudžersijā; A. Akmentiņš — Luizianā; J. Ozoliņš — Ņujorkā; K. Magons — Ņujorkas valstī; E. Lejiņš — Nudžersijā; I. Grūbaums — Indianā; D. Hibšmanis — Pensilvēnijā; O. Liepiņš — Masačusetā; E. Lapiņš — Mičigēnā; R. Viļums — Mičigēnā; A. Golde — Illinoisā; A. Dombrovskis — Floridā; O. Gubens — Ziemeļkarolinā; J. Jaunarājs — Kolorado; J. Pelcis — Mičigēnā; H. Janieks — Vašingtonā; K. Sudars — Illinoisā; J. Stagers — Indianā.

Juriskonsultācijas vajadzībām ir iekārtota nepieciešama profesionāla bibliotēka, kādām vajadzībām ALA CV līdz šim ir atvēlējusi — $36.98. Juriskonsulti tautiešiem palīdzējuši izpildīt attiecīgos ārzemnieku reģistrācijas formulārus un kad to attiecīgās iestādēs pietrūka, Juriskonsultācijas vadītājs kopā ar Aprūpes biroju izdarīja iesniegumus Immigrācijas iestādēm. Tā mums nav zināms neviens gadījums, kur kāds mūsu tautietis būtu sodīts par laikā nenokārtotām formālitātēm.

Bez tam mūsu juriskonsulti par dažām juridiskām temām ir publicējuši rakstus mūsu laikrakstos, tādējādi palīdzot noskaidrot ASV sarežģītos likumus un notikumus.

Aprūpe.

Tiešo līdzekļu vākšanu un aprūpes problēmas kārtošanu Aprūpes birojs sāka, izlaižot darbības koordinēšanai apkārtrakstu Nr. 1 un uzsākot Ziemassvētku līdzekļu vākšanas akciju.

Latviešu organizācijas, ASV visumā bija atsaucīgas, bet neviena nevarēja uzrādīt noteiktas aprūpes summas nākotnei. Bet bez tā nekāda saskaņota un taisnīga aprūpes sadale nav domājama un tamdēļ Aprūpes birojs pievienojās DV izskanējušam aicinājumam tautiešiem ziedot aprūpei vienas stundas algu mēnesī. Aprūpe ir visu ASV latviešu kopējā lieta un no kopējās gribas un upuriem augs panākumi. Ziemassvētku akcija noslēdzās ar šādiem rezultātiem:

Vācijai: caur DV Pārstāvību uz Vāciju nosūtīts $2.838.26; caur Aprūpes biroju uz Vāciju nosūtīts $661.76; citu organizāciju sūtījumi $2.319.95; individuālie sūtījumi $389.00; Austrijai DV Pārstāvība $200.00; Apr. bir. $50.00; ASV DV Pārstāvība $490.00; Aprūpes birojs $48.00.

Tātad Ziemassvētku akcija noslēdzās ar vairāk kā $7.000.00. Tā nav liela summa, ja nem vērā, ka Ziemassvētku laikā cilvēki ir devīgāki, sevišķi tie, kas ziedo tikai „augstos svētkos." un ka uz aprūpējamo caurmērā neiznāk pat 2 dol.

Līdzšinējais darbs nav bijis veltīgs. Mums tagad ir pārskati, ko līdz šim visi esam darījuši, kādas ir nākotnes vajadzības un nu kongresam jārod aprūpes problēmas atrisinājums. Ir jāpanāk attiecīgi lēmumi un ne vien uz papīra, bet lemtais ir jāiedzīvina visu sirdīs.

Vienīgais radikālais aprūpes līdzekļu sagādes vārds ir: stundas algas ziedojums mēnesī no ik strādājošā tautieša.

Viss pārējais ir tikai tehniskais izkārtojums, kas ar labu gribu parākams, visiem pieņemamā veidā.

Ierobežota laika dēļ nav iespējams sniegt sīkākas detaļas, bet par pašreizējo līdzekļu jautājumu aprūpes mērķiem lai runā skaitļi: februāra mēnesī ienākuši $156.50.

Aprūpes birojs ziedotos līdzekļus izlietojis šādi: Ziemassvētkos nosūtīts Vācijai $661.76; Austrijai $50; I. Smiltiņam — pab. $5.00; A. Eglītei $48.00; izmaksāts pabalstos janvārī $195.00; invalidu namam februārī $200.00. Izmaksāts pabalstos kopā $1159.76.

Aprūpes Biroja Fondā pie ALAs CV uz 1. martu bija $234.99.

Aprūpei ziedotās summas nodod ALAs CV kasierim, Aprūpes biroju tehniski uztur Daugavas Vanagu pārstāvība ASV, sedzot visus kancelejas, pasta un telpu īres izdevumus.

ALAs priekšsēdis izsaka A. Līdacim pateicību, uzsvērdams, ka Centrālā Valde ir jutusies laimīga, ka tai izdevies saistīt Aprūpes Biroja vadībā tik sirsnīgu un darbīgu cilvēku, kāds ir A. Līdacis. ALA aprūpes laukā nekonkurē ne ar vienu organizāciju, bet cenšas vienīgi koordinēt to darbu, ko veic DV draudzes, Latvian Relief un biedrības. ALA nav gribējusi aizstāt to darbu, bet vienīgi šo darbu saskaņot. Aprūpes Birojs nav izlietājis neviena centa ziedoto līdzekļu citam nolūkam, kā vienīgi aprūpei. Aprūpes Biroja administrātīvie un techniskie izdevumi segti no ALAs biedru naudām. Alga techniskam darbiniekam 5 mēnešiem, pa $200 mēnesī, pusi uz pusi segusi ALA un Latvijas sūtniecība, par pēdējās atbalstu atzinību pienākas sūtnim J. Feldmanim.

Par ALAs Informācijas Biroja darbību ziņoja A. Bērziņš. Tā darbs nav bijis visai plašs, bet nav arī paliecis novārtā. Informācijas laukā parādās ik trimestri Latviešu Informācijas Centra biļetens, Latvijas sūtniecība Vašingtonā izdod Raisters, mākslas un sarīkojumu sekcijas vadītājs — Jānis Šaberts, izglītības — Mārtiņš Celms, zinātniskās — Dr. Rūd. Drllis, bibl. un archīvu — prof. Starcs.

Ierosināts ik gadus sarīkot Kultūras dienas.

Kultūras Fondā saziedots — $1.490.66.

Atjaunota Annas Brigaderes komitejas darbība. Izsludināta sacensība jaunatnei par A. Brigaderes darbiem.

Nodibināts Latviešu Trimdas mūzejs pie Latvijs sūtniecības Vašingtonā.

Uzsākta jaunatnes organizēšana. Atjaunota mazpulku organizācija.

Izglītības sekcija, kas darbojas Mārtiņa Celma vadībā, izstrādājusi un laidusi klajā Latviešu papildu (svētdienas) skolu programmu. Izglītības sekcija ar apkārtrakstiem un norādījumiem presē centusies atvieglināt svētdienas skolu darbību.

Mākslas un sarīkojumu sekcija J. Šaberta vadībā sarīkojusi pirmo latviešu gleznotāju darbu skati Ņujorkā.

Sarīkots A. Brigaderes piemiņas akts.

Zinātniskā sekcija piedalījusies Tautas Augstskolas nodibināšanā Ņujorkā.

Zin. sekc. apzinājusi 240 latviešu augstskolu zinātniekus; ierosinājusi akadēmiski izglītoto profesionāļu organizāciju dibināšanu un izveidošanu.

Darbību atjaunojusi Tautzinātniskā padome prof. P. Starca vadībā.

Kultūras Birojs uzņēmies atbalstīt Dziesmu Dienu sarīkošanu 1953. gadā.

(Nobeigums sekos)

NO KURIENES NĀKUŠI DELEGĀTI?

ŅUJORKA PIRMAJĀ VIETĀ

ALAs kongresā sapulcējās 106 delegāti, kuŗus bija sūtījušas latviešu organizācijas no dažādiem ASV apgabaliem. Pasekojot, no kādām vietām delegāti nākuši, duras acīs, ka viena pati Ņujorka valsts ir devusi 45 delegātus. Visi šie delegāti ar maziem izņēmumiem nākuši no Ņujorkas pilsētas. Ņujorkas tuvumā esošās valstis — Nudžersija devusi 3 delegātus un Konektiketa — 1 delegātu. Tas nepārprotami norāda, ka par latviešu centru ASV izveidojušies Ņujorka, kur saplūdis lielākais latviešu skaits un attīstījusies aktīva sabiedriskā dzīve.

Visas citas valstis paliek tālu aiz Ņujorkas. Pensilvēnija devusi 10 delegātus, Mičigēna — 8, Vašingtona, D. C. — 6, Ohaio — 5, Mesečuseta (Bostona) — 4; Vašingtonas valsts — 4; Illinoisa (Čikaga) — 4; Kalifornija — 3; Indiana — 2; Merilenda (Baltimora) — 2 un pa vienam no Kolorado, Misisipi, Virdžīnijas, Dienviddakotas, Tenesijas un Viskonsinas. Jāņem vērā, ka dažas latviešu organizācijas no attālākām valstīm bija izraudzījušas savus delegātus no tuviešiem, kas dzīvo Ņujorkā vai citās austrumu valstīs. Tomēr bija delegāti, kas bija uzņēmušies garo ceļu no rietumiem vai dienvidiem un ieradušies Vašingtonā.

ALA kongresā bija ieradušies šādi delegāti: T. Cirkelis, Klīvlenda; A. Cīrulis, ALTS Bostona; P. Lejiņš, Vašingtonas Latv. B-ba; M. Kārkliņš, DV Ņujorka; A. Kalme, Ņujorka; J. Kullītis, Krist. latv. gr. Ņujorkā; A. Eglītis, Kolorado Springas Latv. B-ba; H. Klarks, Latviešu dr. Kalamazū; A. Grantskalns, Lettgallia, N.Y.; J. Goldmanis, Veco strēlnieku B-ba, Ind.; J. Silājs, Fratern. Rust.; H. Salaks, Latv. B-ba Klīvlendā; J. Pluksis, Latv. B-ba Klīvlendā; V. Kaminskis, Dzintarzeme, N.Y.; J. Šāberts, Tēlot. Mākslin. kopa Ņujorkā; P. Greizis. DV Detroitā; R. Markus, Latv. Bapt. Vašingt., D.C.; Ž. Kristbergs, Latv. draudze Lēkvūdā, N.J.; P. Kirsons, Latv. draudze Senatobijā; L. Bērziņš, Lankasteras Latv. B-ba; A. Bulle, DV Vašingt., D.C.; A. Lācis, DV Čikagā; E. Laimiņš, Korp. kopa Bostonā; A. Līdacis, ALA kopa Grand Rapidā; O. Līcis, Virdžīnijas Latv. B-ba; J. Lavenieks, Latv. B-ba Vašingtonas valstī; B. Albāts, Latv. B-ba Sioux-Falls; V. Antiņš-Ansiņš, DV Bostonā; A. Ūdris, Trentonā; E. Avotiņš, Čikagas Latv. Klubs; K. Avots, Centrālpensilvēnijas Latv. Kopa; A. Azačs, Hudsonas Latv. B-ba; A. Dzirkalis, Ņujorka; E. Druva, Ņujorka, R. Drille, Ņujorka, A. Puķīte, Ņujorka, A. Ozoliņš, Ņujorka; A. Neparts, Pretest. kust.; J. Prīmanis, Pitsburgas Latv. B-ba; A. Reins, Inform. centrs; A. Robežnieks, Ņujorka; A. Raudseps, Kolumbus Latv. B-ba; A. Zvēriņš, Ņujorka; K. Brūveris, Kalamazū Latv. B-ba; J. Poruks, Kalamazū Latv. B-ba; Z. Zalmanis, Indianas Latv. B-ba; J. Bērziņa, Ņujorka; J. Gedrovics, DV Penna; A. Aboliņš, Ņujorka; J. Aboliņš, Ņujorka; A. Akmeņkalns, Vilimantikas Latv. draudze; E. Švūkste, Akad. siev. klubs, Ņujorka; V. Vuškalns, Ņujorka; A. Volonts, Ziemeļnudžersijas Latv. B-ba; H. Vītols, Palo Alto, Kalif.; V. Vītiņš, Grand Rapids; B. Maikovskis, Katoļu kopa, Ņujorkā; J. Vinters, Ņujorka; A. Veinbergs un A. Ozoliņš, Ziemeļkaliforn. Latv. dr.; M. Celms, K. Kalniņš, P. Eglītis un K. Stankēvics, Ņujorkas Latv. draudze; G. Stengrēvics, Ņujorka; R. Šillers, Vašingtona; A. Šneiders, Saimn. darb. apv. Ņujorkā; P. Starcs, Pareiztic. gar. aprūp. centrs, Ņujorkā; K. Skapars, Bostonā; A. Skrodelis, Ņujorka; G. Meierovics, Korporāc. kopa Čikagā; E. Mendians, Latv. dr. Vašingtonā, D.C.; D. Rudzītis. Latv. apv. Detroitā; A. Rudzis, DV Filadelfija; A. Turks, Ņujorka; T. Tērauds, Cincinati Latv. Bba; H. Tauriņš, Latv. Relief, Ņujorka; V. Mateus, Ņujorka; V. Māsens, Akadem. grupa, Ņujorka; V. Lambergs, Longvjū-Kelso, Vašingtona; A. Bļodnieks, Ņujorka; L. Bērziņš, Ņujorka, A. Bērziņš, Ņujorka, A. Bērziņš, Inform. centrs, Ņujorka, J. Krastiņš, Stud. B-ba, Ņujorka; A. Klaupiks, Bukskauntijas. Bapt. dr.; E. Freivalds un F. Igals, Latv. B-ba Vašingtonas valstī; J. Aperāns, Siraksūzu Latv. B-ba, Ņujorka; N. Vāvere, Baltimores Latviešu B-ba; M. Rēvalds, Bukskauntijas Lut. dr.; A. Dzirne, Deitonas dr. kopa; K. Jēkabsons, Tenesijas Latv. B-ba; A. Lauris, Lāčpl. KOK biedr; O. Skuskis, Filadelfijas draudze; V. Vinters, Ņujorka; V. Ignats, Ņujorka; R. Turks, Ņujorka; M. Bīlmanis, Čikagas Liter. B-ba; A. Lazdiņš, Viskonsinas Latv. Bba; N. Ozols, Konkordas Latv. B-ba; A. Lazdiņš, Korporāc. kopa Filadelfijā; A. Dubinskis. DV Vašingtonā, D.C.; V. Rolle, Baltimorā.

Amerikas Latviešu Apvienības delegāti Vašingtonā J. Princis

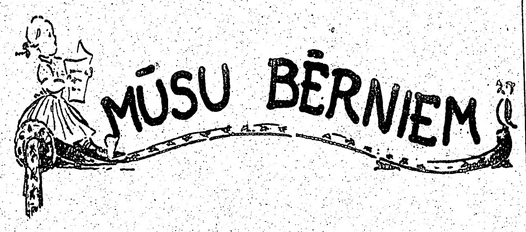

Elza Heine

ZIEMAS VAKARI

Sniegs. Jau vairākas nedēļas... Nemitīgi viena pēc otras lido mirdzošās pārslas un visu ietin baltā, mīkstā, gurkstošā villainē...

Lauki ir mainījuši savu izskatu. Pazudušī bedrainie un dubļainie ceļi, pelēkās pļavas un tīrumi. Mājas un pagalmus tikko vairs var pazīt.

Sakrūgu māju melni apkvēpusī rija ar sūnaino salmu jumtu sēd augstajā upītes krastā ar baltu cepuri galvā. Neviens šobrīd nevar pateikt, ka šī vecā ēka sagaidījusi jau simts vienpadsmito ziemu, kas ārēji to nolīdzinājusi tikpat skaisti baltu kā blakus stāvošo šķūni, kas saulainās vasaras dienās varēja lepoties ar savu jaunumu un krāšņumu.

Grūti atšķirt arī dzīvojamo māju no zirgu staļļa un jaunās govju kūts. Tās visas sniegā ieputinātas. Tikai divi kūpoši dūmeņi norāda uz Sakrugu saimes mitekli.

Kā mazas večiņas, apsegušās ar koši baltām villainēm, izskatās abas klētiņas — mierīgas un klusas, kā baidīdamās izpaust, ko glabā savos dziļajos un bagātajos apcirknos.

Pāri visām ēkām un pagalmam nolaidies klusais ziemas miers, paņemdams savā varā arī šīs mājas ļaudis. Pa ieputinātā pagalma izraktajiem celiņiem laiku pa laikam pāriet kāds no istabas uz saimniecības ēkām vai atpakaļ. Viņu gaitā nav nekā vairs no kārstā vasaras darba laika steigas. Āra darbu šajās ziemas dienās jau ir tikai tik daudz, lai labāk varētu izjust apmierinājumu par veikto.

Miera nav tikai kādai mazai meitenītei šai saimē. Satuntulēta biezās drēbēs, kas ap vidu saturētas ar vectēva ādas siksnu, mātes vilnas lakatu galvā, un brāļa siltām tūbām kājās, viņa nenogurstoši un pat stundām ilgi brauca lejā no stāvā rijas kalna ar kamaniņām. Gaŗās matu bizes tai apsarmojušas aukstajā ziemas dienā tāpat kā vectēva bārzda...

Man ir tikai seši gadi un skolā es vēl neeju, kaut gan manas acis, uzkāpjot rijas kalna pašā virsotnē, pastāvīgi raugās uz balto ēku, kuŗā diendienā iet mani brāļi Francītis un Vikiņš. Man vēl esot jāpaaugas un jāiemācās kārtīgi reizes rēķins.

„Nāc nu, meitiņ, uz istabu, būsi jau nosalusi un gribēsi ēst. Es jau no šejienes dzirdu, ka vēderiņš tev kauc kā izsalcis vilks!" Pagalma vidū pie akas, kuŗas grodus nemaz vairs nevar saredzēt, stāv māte un sauc mani.

„Tūlīt jau nākšu," atbildu, bet šis „tūlīt" šoreiz nozīmē vēl divreiz nobraukt no kalna ar kamaniņām. Braukt ar kamaniņām un dzīvot un vāļāties pa sniega kupenām, es gribētu vai visu dienu, bet māte neļauj.

„Nosaldēsi vēl degunu, un tad tu izskatīsies tāpat kā vecais nabagmājas Jozis," viņa mani biedina.

Jozis tiešām izskatās neglīts. Viņu ieraugot, man vienmēr ir bailes. Tāpēc es paklausu un eju istabā.

Bet ko lai es istabā sadaru? Šajās ziemas dienās esmu atstāta gluži viena, un nevienam nav laika ar mani kaut druscin nonemties. Vienīgais prieks — vakari, kad visi mājā, un māte stāsta visdažādākos un brīnišķīgākos stāstus, kādu pat grāmatā nav. Bet vakars vēl tik tālu, un man tik garlaicīgi. Nezinu, kur piemesties un ko iesākt.

Māte auž, vecāmāte spolē spolītes, Lienīte vārpj linus, un tēvs ar puisi aizbraukuši mežā. Mīce, vecā kaķene, ielīdusi mūrīša siltā ierē, snauž, acis ciet. Pavelku šai gar degunu diega kamoliņu — neķeŗ, negrib ar mani spēlēties. Pagaidi tik tu man! Izgrūžu viņu no ierītes ārā, bet arī tas nelīdz. Šī mierīgi aiziet virtuvē, uzgulstas uz plīts malas un snauž, un maļ savas dzirnavas tālāk.

Ganu suns Kraņcis, izlaidies gar mūri, kājas izstiepis guļ kā beigts. Paraustu aiz ausīm, pagrūžu ar kāju, — nekā; palūr tik uz mani ar vienu pusatvērtu aci un guļ atkal. E! Ko tu ar tādiem miega micēm! Nav vērts!

Eju lielajā istabā, kur sievieši rīkojas ap aužamiem stāviem un ratiņiem. Lienu virsū mātei un lūdzu, lai palaiž mani arī paaustīties.

„Nē, nē, meitiņ! Tu vēl esi par maziņu. Nevari jau vēl aizsniegt paminas. Paaugsies, gan tad izaudīsies tiku tikām."

Nu, ka ne, ne, iešu pie Lienītes, lai iedod man druscin pavērpties. Viņa jau mani vienmēr palutina un ļauj darīt, ko es gribu. Es tak esmu viņas mīļais auklēšjums.

„Ak, tu joks tāds, kas tad tu par vērpēju. Paaudzies vēl kādu gadiņu, tad izvērpsies līdz apnikumam."

Atkal tas pats! Nu gan noskaitos un cērtu preti.

„Paaudzies, paaudzies! Cita nekā nedzird! Paaudzies, ej prom, nemaisies pa kājām! Kur tad lai es eju, ko lai daru?"

„Nu nāc, nāc, neskaisties! Pamēģini paspolēt kādu aužamo spolīti," no ratiņa pieceldamās aicina vecāmāte.

To man nevajag divreiz teikt. Viens divi — esmu pie ratiņa un sāku spolēt. No sākuma gan ritenis vairāk griežas atpakaļ kā uz priekšu, un diegs iet pāri spolītes galam, bet pie trešās, ceturtās spolītes jau sāk iet.

„Nu jau man palīgs kā no gaisa," smaida vecāmāte un aiziet uz virtuvi.

Man vaigi deg kā ugunī, nu esmu gluži slapja nosvīdusi, kad pēdējā spolīte piespolēta. Turklāt esmu pēkšņi kļuvusi lepna un jūtos liela. Gribētos tūliņ skriet kaut kur ārā un visiem izkliegt, ka protu spolēt.

Māte un Lienīte arī mani paslavē, pieceļas un aiziet uz kūti pabarot govis un aitas, jo ir jau pienācis pusdienas laiks. Istabā pie manis acumirkli nav neviena. Nu, reiz ir labi! Kā bulta ielecu stellēs. Kas te ko nemācēt aust, vai tas grūtāk par spolēšanu? Uzminu, stāvēdama uz vienas paminas, un laižu ar visu spēku atspoli cauri. Tinkš! — noskan stikls. Atspole ielidojusi logā! Sarauti arī šķēru diegi. Vai! Ko nu teiks māte? Viņa jau tā vienmēr dusmojas, kad pašai pārtrūkst kaut tikai viens diegs!

Nolienu spēlēties ar tēva atvestiem ciekuriem un taisos tā, ka man par aužamiem stāviem nebūtu nekāda ziņa. Nemaz neesmu bijusi uz to pusi, kur stāv stāvi. Ja prasīs — nekā nezinu...

Sāku jau tīri labi atkal iejusties savā jaunajā nodarbībā. Egles čiekuri ir manas govis. Priežu mazi — tās aitas. Istabas grīda — pļava. Visa mana pļava ir pilna govju un aitu, un pati esmu gans! Lai izskatītos vēl vairāk pēc īstām ganībām, zāles vietā es sasmalcinu skujas un ievelku Kranci aiz kājām ganāmpulku vidū, stingri piekodinādama, uzskatīt un nelaist lopus labībā.

Bet te es dzirdu māti nākam atpakaļ. Mani pārņem bailes par padarīto nedarbu, un aši lienu labi dziļi pagultē. Elpu aizturējusi, gaidu, ko māte teiks!

Tomēr šoreiz viņa nesaka nekā. Nopūšas tikai, aizlīmē izsisto logu ar papīru, sēžas stāvos un sien kopā pārrautos diegus.

Es izlienu no pagultes un nezinu, ko lai atkal daru. Mētājos no viena istabas kakta uz otru un nekādi nevaru vairs sagaidīt vakaru, kad māte stāstīs skaistās pasakas un patiesības notikumus. Paskatos pa logu — saulīte vēl diezgan augstu, un vakars tātad vēl tālu. Niekodamās sāku rakstīt uz loga rūts. — Plaukš! — no vecātēva pa nagiem!

Spēlējos kādu brīdi ar lellīti un lasu viņai priekšā ābeci. Laiks viņai ar' mācīties, drīz būs jāiet skolā. Bet lelle tikai sēd un tā stīvi smaida, laikam jau nekā nesaprot. Kliedzu no visa spēka šai pie auss — nekā, smaida tāpat, it kā nekā nebūtu dzirdējusi. Nu man pietiek! Saskaišos, paķeru aiz kājām, un sviežu pret mūri. Paukš! — pušu ir skaistā porcelāna galviņa. Paukš! — tanī pašā brīdī noskaņ man pa dibenu, un nākošā brīdī es jau stāvu pie mūra kaktā. Tad man vēl jādzird no mātes gaŗu gaŗais stāsts, ka man nekad neko vairs nepirks. Nu lai! Nav arī vajadzīgas tādas dumjas lelles, kas neko nesaprot no grāmatām.

Kad māte uz Lienītes lūgumu mani atlaidusi no kakta, ilgāku laiku mierīgi sēdu, rakstu un zīmēju. Bet cik nu tā ilgi nosēdēsi! Parādīšu Krancim, kāda izskatās vecāmāte, kad viņa lasa bībeli. Uzlieku vecāsmātes brilles, kas man gan par lielām un krīt no deguna, paņemu no plaukta bībeli un sāku skaņā balsī lasīt un dziedāt Dieva dziesmas un slaucīt priekšautiņā asaras. Bet te — brille nokrīt uz grīdas un abi stikli saplīst smalkās druscinās! Atkal nelaime! Vecāmāte ļoti dusmīga un sola vakarā visu izstāstīt tēvam, lai tas man vēlreiz nopeŗot. Māte solās mani par to neņemt svētdien līdz uz baznīcu un rīt nemaz nelaist ārā pabraukties ar kamaniņām.

Tā mana grēku nasta aug lielāka un lielāka, un vakars nāk tik lēnām. Esmu jau tuvu asarām, kad par laimi no skolas pārnāk Francītis un Vikiņš un atnes man skaistu grāmatu ar bildēm. Nu man kādu laiciņu ir ko darīt, un nevienam es tagad nemaisos pa kājām un netraucēju...

Beidzot arī istabā sabiezē krēsla un gaŗā diena ir galā. No meža pārbrauc tēvs un puisis, un, kājas smagi dauzīdami, nāk istabā. Vakara soli apkopušās, istabā ienāk arī māte un Lienīte. Mēs paēdam vakariņas un sasēžam, kur kuŗais ar saviem rokdarbiem.

Es lienu mātei virsū, dikdama kā ods, lai kaut ko pastāsta.

„Nu, ko tad es lai stāstu, visu jau esat vairākkārt dzirdējuši," mēģina iebilst māte..

„Stāsti, māmiņ, par savu bērnību, kā gāji ganos un skolā!"

„Stāsti, stāsti!" — skan no visiem istabas kaktiem.

Māte noliek ratiņu pie malas, paņem rokā adīkli un uzsāk garo ziemas stāstu pavedienu. — —

Latvietības nekad nevar būt par daudz

BRASTIŅU ERNESTA 60 GADU SŪPUĻA SVĒTKOS

Brastiņu Ernests dzimis 1892. g. marta 19. dienā Straupē. Mākslinieciskō izglītību iegūst Stiglica mākslas skolā Pēterpilī. Pirmā Pasaules kara laikā nobeidza arī Pāvila kareskolu Pēterpilī. Kā virsnieks cīnījies strēlnieku pulkos un Latvijas armijā. Pēc kara uzņēmās kara mūzeja pārziņa pienākumus. Kara mūzeja rīkotās ekspedīcijas Brastiņa vadībā četrās vasarās uzmērīja visus Latvijas pilskalnus. Pētījumi publicēti grāmatā Latvijas pilskalni, 4 sējumos — Kurzeme, Zemgale, Vidzeme, Latgale. Iepazinies arī ar Lietuvas un Prūsijas pilskalniem, Brastiņš pēta arī latviešu tautas mākslu un latvju rakstu elementus, kompoziciju. Ļoti svarīgs bija atklājums par atsevišķo rakstu simbolisko nozīmi. Brastiņa izkārtojums rakstus padarīja viegli pārskatāmus un izlietojamus jaundarbiem un pasargāja tos no sakropļošanas nezinātāju rokās. Šī darba panākumi atrodami grāmatās: Glezniecības pastardiena, Latviešu ornamentika 1923. g., Latvju rakstu kompozicija, 1925. g. Daija sēta.

Brastiņš atskārst, ka mūsu tautas mākslas tradicijām un principiem jāturpinās mūsu jaunajā tēlotājā mākslā. Viņš atsāk savu glezniecību no tautas mākslas, liekot tās pamatā latvisku ritmu, raksta un ziedu izkārtojumu. Sevišķi uzsverot ritmu kā visas mākslas priekšnoteikumu. Viņš bija ceļa rādītājs, teku nospraudējs, visu kārtotājs un vadītājs, lai neviens nenomaldītos, bet visi kopā celtu latvisku kultūru.

Latvju rakstos Brastiņš atklāj seno latviešu dievestību. Te viņš ieliek daudz pūļu pētīdams, organizēdams, atjaunodams latvisko reliģiju. Gala iznākums bija dievturības dibināšana un tās atzīšana pārējo konfesiju starpā. Šinī darbā rodas grāmatas: Latviešu dievturības atjaunojums 1925.-26. g., Latvju Dieva dziesmas 1928. g., Latvju tikumu dziesmas 1929. g., u. c. Meklējot skaidrību un viengabalainību, B. pieskaras arī latviskai prātniecībai grāmatā Samulsuma pārspēšana. Nebija lietas, par kurām B. nebūtu domājis, nebūtu pielicis savu roku.

Viņš darbojās Kaucmindes mājturības institūtā, vidusskolās, senatnes pētītāju biedrībā un biedrībā Latvju jaunatne. Darbojās arī presē kā techniskais redaktors. Lasīja priekšlasījumus, vadīja brīvdabas izrādes, ar padomu bija visur latviskos pasākumos. Visu apstākļu aptvērējs un vienotājs bija viņa darbs. Neatlaidīgi un dedzīgi censšoties pildīt savu sūtību tautas un valsts labā. B. deva latviešiem vērtības apziņu lielo pasaules tautu kopā.

Viņa domas par tautību pārskatāmi izklāstītas grāmatā Tautības mācība, izdota 1936. gadā. Ievadvārdos Brastiņš raksta: „Vēsture mums likusi dzīvot tādā laikā, kad tauta un tautisms ir kļuvuši par dzīves un sadzīves virzītājiem. Ap tautiskām lietām šobrīd saistās arvien jo spēcīgākas un brāmzainākas jūtas, kuras it nekas vairs nespēj klusināt. Pēc tautiskās dzīvošanas veida patlaban alkst ļaužu dvēseles vairāk kā jebkad, nojauzdamas tur spēkus jaunai gaišākai cilvēces dzīvei.

Šo alku un spēku pārbaude lietišķā dzīvē iesākusies gan ne visai sen, taču uzkrātie pieredzējumi jau atļauj to zinātniski pētīt, prātnieciski kārtot un teorētiski izklāstīt. Bet teorētiskais prāta darbs tikai retumis ir palicis par pēdējo darba cēlienu cilvēka dzīvē. Atskārstās patiesības bieži vien tapušas par dziļāko pārliecību un tad pat pārvērtušās par dzīvi vadošiem tikumiem un likumiem. Tāds kļuvis arī tautiskais princips mūsu dienās.

Jau vairāk kā simts gadus pasaulē krājušās dažādas atziņas un domas par tautiskām lietām, bet nekad vēl tās nav tikušas izkārtotas diezgan sakarīgi un viengabalaini. Tādēļ noticis tā, ka šis apcerējums jāuzlūko par savā ziņā pirmo mēģinājumu kaut cik pārskatāmi izkārtot domas par tautiskumu jaunas cilvēces tikumības labad.

Šo grāmatu sacerējis tautu draugs un jūsmīgs tautisma piekritējs, kas savu viedokli un jūtas nav domājis slēpt. Nekas nav liekulīgāks par vēsas objektīvitātes mēteli, kurā mēdz ietērpties pētnieks vai prātnieks, apcerēdams parādības, kurām jātop par jaunu dzīves saturu. Tādēļ ne visur sacerētājs bijis objektīvs un jāvēlas, kaut arī tie, kas iepazīsies ar šo darbu, taptu vai nu viņa labvēļi, vai arī ienaidnieki, bet nepaliktu vienaldzīgi un dīki. Jāvēlas arī, kaut nebūtu runāts uz akmeņiem, bet uz īstenas dzīves izslāpušām sirdīm.

Pacelt karogu, uzcelt domu sistēmu var viens pats, bet ideju dzīvē pārvērst, to piepildīt var tikai daudzie. Uz šādu kopīgu, pilnestīgu tautiskās idejas piepildīšanu dzīvē tak aicināti visi tie, kas šeit paustās domas jutīs sev tuvas."

Savas pēdējās grāmatas Latviskās Latvijas labad ievadā Brastiņš raksta:

„Tautai būt īstajā nozīmē nekad nav viegli bijis. Jo grūti nācās kļūt par īstenu tautu mums, latviešiem. Mūsu savrupais raksturs urdījās uz skaldīšanos šķirās, partijās, konfesijās un biedrībās.

Vēl tagad nejūtamies vienoti līdz galam, jo vecais raugs nav gluži izzudis.

Latviskās Latvijas labad rakstīti šie grāmatas dažuviet pacilātie un niknie vārdi. Tomēr tie vienmēr nākuši no mīlošas sirds. Mana mīlestība uz savu tautu nespēja izpausties tikai uzslavā un cīfināšanā vien, tai bija dažreiz vajadzīgi arī skarbāki vārdi. Tos metu mīļā sejā tad, kad man likās, ka šī seja vairs nepieder tam gaišajam ideālam, kādu biju iedomājies savu tautu. Ne jau zaimojot, bet glābjot bojā ejošo, esmu rājies un pēlis. Latviskās Latvijas labad esmu saucis, lūdzis un aicinājis labākos ļaudis latviskiem tapt. Pēc labākās saprašanās esmu mācījis jaunus un vecus piepemties tautībā, šķiet, neesmu veltīgi pūlējies, — latvieši pamazām paceļas latvjup.

Es ticu, ka latviskumam nav gala, nav robežu, ka latvietības nekad nevar būt par daudz. Tamdēļ, domāju, nav vēl atmetams neviens vārds, kas reiz skanējis kā aicinājums uz jo latvisku Latviju. Tālab vēl reizi ļauju noskanēt saviem saucieniem un aicinājumiem vēl latviskākas Latvijas labad. Brastiņu Ernests."

E. Brastiņš, kā daudzi baigajā gadā pretim savam nezināmajam liktenim aizvests uz austrumiem.

Kokle

Veronika Strēlerte

ROTAS

Laiks lēni noņem dzīves krāšņās rotas,
Arvienu vieglāks nāvei pretim ej.
Kad parāds nolīdzināts pasaulei,
Tad jautā Dievs, vai nodevas ir dotas.

No savu sapņu ausmas sudrabotas
Vai esi nonācis līdz rieta pamalei,
Kur bērzā krauklis, spārnus sizdams, smej,
Un melniem vēdekļiem māj vēja slotas?

Vai mierīga un brīva tava sirds
Vairs negreznosies tumšu rožu dvašā,
Un beidzot, cēlas nabadzības šķirts,

Vai smaidot lūkosies tu sevī pašā,
Kur smilšu vienaldzībā, kuŗas birst un ris,
Gul blāvā kailumā kāds ģindenis.

Gaismas tuksnēši

Tālivaldis Ķeniņš

SAGLABĀSIM DZIESMU GARU

DAINAS KORIS DZIED METROPOLITĒNA BAZNĪCĀ TORONTO

Aizvadītā svētdienā Toronto latviešu jauktais koris Daina dziedāja kanadiešu publikai virkni dziesmu. Koncerta ievadā, diriģente Ērika Freimane kodolīgos vārdos angļu valodā klausītājus iepazīstināja ar latviešu tautas liktenģaitām; diemžēl, mikrofons, deformējot runātāja balsi, neļāva viscaur izsekot labajam nodomam, un daļa izteikto domu klātesošiem, šķiet, aizgāja zudumā. Arī dziesmu izvēle baznīcas īpatās akustikas un koŗa novietojuma dēļ, nebija viscaur laimīga. Tā, atbalsojoties plašajās velvēs, aizgāja zudumā daža laba nianse, saplūstot kopējā masā un tādējādi aizkavējot vienu otru dramatisku pacēlienu, it īpaši V. Ozoliņa Dzērves un ērglis tā jau kompaktā kompozicijā. Bet dzirdēto koŗa devumu gribētos visumā atzīmēt par krietnu, mūzikāli pat par augstvērtīgu. Arī koŗa intonācija, ar maz izņēmumiem, bija jo tīcama. Šī vakara laimīgākajā dziesmā Svešā zemē, patikās dzirdēt smalko detaļu veidojumu, labo niansu skālu, kas tīri atzīstamu sniegumu ieguva pat grūtajās piano vietās. Imponēja tenoru stabilitāte un liegais tembrs; no sopraniem varētu vēlēties lielāku saliedētību, izteiktāku kantilēnu, kuŗā vietumis ieskanas pa skarbākai, neizvērstākai frazei. Ja nu tīri gribētu ar diriģenti strīdēties, tad Beverīnas dziedoņi varētu atrast vienu otru sasteigtu tempu, koplējuma trūkumu, bet ar lielāku mēģinājumu skaitu arī šī iespaidīgā Vītola dziesma iegūtu pilnvērtīgāku akcentu, drošāku priekšnesumu. Klausītāji koŗa sniegumu uzņēma atsaucīgi. Angļu programmās, blakus tekstu tulkojumiem derētu ganmīnēt arī autoru vārdus. Tas nekas, ka šejienes publikai tie sveši — tādi viņiem varbūt arī ir viena otra jau Eiropā slavena tagadnes komponista vārdi, bet, tos piemīnot, pasvītrosim mūsu nacionālās mūzikas veidotāju nopelnus, lai tas būtu Anglijā, Kanadā vai Austrālijā.

Koŗa uzstāšanās un stāja ir viscaur solida, disciplnēta; krāšņie tautas tērpi tam dod tīkamu ārējo aspektu, ko arī sveštautieši, liekas, ar patiku novēroja. Būtu vēlams, lai šī koŗa jau atzīstamais skaitliskais sastāvs, tiktu vēl papildināts; dziesmu veidojums ar to iegūtu dinamiskā plāksnē, latviešu saime Toronto — nacionālā apziņā, redzot mākslas manifestācijās jo iespaidīgu latviešu koŗa vienību, kas atbilstu Toronto latviešu kolonijas ievērojamam skaitam, it sevišķi tādēļ, ka Daina ir vienīgais jauktais koris Toronto, kas spējīgs ķerties pie latviešu koŗa dziesmu, kā techniski tā mūzikāli atbildīgākā klāsta.

Latviešu tauta ir dziedātāja tauta, un taisni mūsu koŗa dziesmās atrodamas visiezīmīgākās latviešu nacionālās mūzikas pamatvērtības. Gādāsim, lai tās svešumā ne tikai neapsīktu, bet taisni otrādi, turpinātu zelt še, brīvajā pasaulē, kur mums dota iespēja saglabāt un tālāk izkopt šo dziesmu garu, kas arī varbūt, šoreiz „izglābs tautu." Bet arī tikai tad, ja visi koŗa dziesmas entuziasti tam pieies ar nepieciešamo dedzību un dāvās savu aktīvo līdzdalību. Tad patiešām arī radīsies īstais kontakts starp koŗa saimi, diriģentu un dziesmu, lai savstarpējās saprašanās un uzticības garā varētu godam kultivēt šo mūsu garīgā pūra vienu no vispatīkamākām pērlēm. Dainas koŗa pagājušā svētdienā dzirdētāis sniegums pelna, lai šis aicinājums nepaliktu bez atbalss.

Latviešu Trimdas mūzeja valdes viceprieksšēži J. Krastiņš un E. Freivalds nodo mūzeja pārzinei J. Feldmaņa kdzei pirmo, prof. Ludolfa Liberta dāvināto gleznu Alsungiete. Glezna, kas mūsu dē izsaka ziedotājam vissirsnīgā ko pateicību.

Foto J. Princis

(Nobeigums 8. lpp.)

ROMĀNS

14. turpinājums

„Nu jau jūs atkal tā, mamm. Bet es šovakar tikko kājās turēdamās klaudzinu, uzmanīgi, klusi. Redzu, logos gaisma — es to visu ceļu skatīju, acīm apglaudīju. Jautāju sev: guļ, negul? Jūs taču vienmēr ar to bezmiegu cīniņu vedat. Domāju, varbūt ar pūlēm iesnaudusies — bet jūs? Te noticis kaut kas briesmīgs. Kādēļ kustoņi istabā, un sveča? Un viss tā sajaukts, kā čekistu durkļiem izrakņāts."

„Nu jūs uz pareizā ceļa. Jā, kā ēļ kustoņi istabā? Tādēļ, ka esmu slepkavota, aplaupīta, muļķota. Tādēļ, ka māju svilināja — gribēja svilināt. Un apzaga, kaķi spundēja grozā, kalendāru gāniņa zirga nesnaukumos. Kas tādās dienās būtu skrējis uz pastu, kas ar zagļiem brālojies, zirgu lūgdams, un kas tad uzdrīkstas vērt durvis nakts klaudzieniem?"

Griguļa kundze izvilkās no tumsas vārgajā istabas gaismā." Bērni, uolieciet svēci uz galda, patiesi grīda var aizdegties. Es laikam esmu pavisam nokausēta, es nekā nesaprotu no visa, ko stāstāt."

Viņa novilka mēteli, lietus piemircis, dubļu aplipis tas smagi noslīga pār krēsla atzveltni. Bērni tam apskrēja apkārt. Viņa noņēma cepuri, vecu, lietū izlebušu peku. Marija to uzlika sev galvā, rokām viegli pietuvērdama apmales uz augšu. Griguļa kundze apsēdās krēslā un ar pūlēm noāva kurpes, māla pikas ar caurumu vidū. Zēni notupa pētīt. Viņi bija laimīgi, klusi ar asaru kunkuļiem krūtīs, smaidiem uz lūpām.

„Māmiņ, pats pēdējais laiks. Labi, ka nu visi esam vienā pulciņā. Kā tev patika šūpoties zvanā, un mūsu plosts kā māja un ne kā māja?"

„Dārgie, mīļie, es nekā nesaprotu, runāsimies rītā. Ir vēls, bērniem sen jābūt gultās. Nomazgājiet kājas un mudīgi Čučū muižā."

„Mēs kājas vairs nemazgājam. Un rociņas mazgājām, kad sākās pats pēdējais laiks."

„Vai tev nav karstumi? Dievs, esi man žēlīgs. Ejiet gulēt — es pēc brīža jūs apraudzīšu."

„Kas tur ko raudzīt? Raudzīsi rītā, kad palags būs slapjš."

Gaidītie daudzie mīļuma vārdi, glāsti, mutes, ar kurām māte vienmēr tik dedzīgi apbēra bērnu vaigus, ja nebija redzējusi tos pusi no dienas, tagad ilgajā laikā viņai bija aizmirsušies. Māte atspieda elkoni uz galda malas, un nelikās ne zinis, vai gultas atsegtas un vai Dievam par dienišķo maizi pateikti pateicības vārdi. Bija pārbraukusi pavisam sveša māte. Bērni klusi aizvilkās otras istabas tumsā.

„Kāpēc nebraucāt mājās?"

„Teicu, mamm, māsa bija ļoti slima. Tāda sieviešu slimība."

„Vecai meitai? Varbūt meklējāt jaunu mājas vietu, smalkāku — ar aizkariem logos, puķainām kafijas tasēm uz galda?"

„Ak, mamm, mamm —" Griguļa kundze viegli sadrebinājās, atmeta ar roku. „Lūcija bija ļoti, ļoti slima. Izoperēta. Un atlaista no darba, visādas rūpes un bēdas. Mazā jūrmalas māja — kur nu māja — zvejnieka būdiņa, veca un gaida remontus. Dabūju pati lāpīt jumtu, ar papi, darvu, līdz sumeklēju lētāku mūrnieku, kas salabo skursteni, aizkitē izdrubušos sienu caurumus, krāsni. Ielas bruģis brēc pēc palīdzības, pilsētas valde divas reizes nākusi ar policiju. Augšstāvs nav nemaz apdzīvojams, tur var tverties tikai vecā Margrieta, nabadzīte drusku sajukusi, zvejnieks Ķicis, tam tuvu zivju kūpinātava, zvejnieku osta. Tie tur dzīvojās jau no mātes laikiem, pieraduši, veči — negrib līst nespējniekū patversmē. Tur vajadzīgs pamatīgs remonts. Un Lūcija, jūs zināt, kā jau vecāka jaunkundze, ko viņi bēdāt. Ka tikai dārzā zied rozes un ielas pusē žogs nokrāsots zaļajā cerību krāsā."

„Tad jau pareizi esmu teikusi — bijāt ošņāt bērniem labāku migu. Bet šajos laikos tikai žurkas graužas caurumā pie cauruma. Neder viens, lien otrā."

Viņas apklusa.

„Varbūt uzdēsit kādu pankūku, tas stiprinās dūšu šīs mājas tālākai dzīvošanai."

„Jā, esmu izsalkusi, drīzāk izslāpusi pēc karsta šķidruma. Vilcieni tik pārpildīti. Brīnums, kur cilvēki tā braukā, kur tiem naudas. Visu nakti sēdēju kā iespīlēta starp diviem resniem vīriem. Smirdināja papirosus, skaitīja nez kādus procentus un klepoja, klepoja. Pretī sēdēja jauna, ļabi ģērbta, gaumīga sieviete. Vienkāršs un solīds ceļojums kostīms, maza cepurīte, rokas soma tādas pašas krāsas kā kurpes un cimdi. Kopta roka, ir vēl pasaulē cilvēki, kas dzīvo labas dienas. Bet sievietei ar trim bērniem — esmu nogurusi, mamm. Kājās vēl ūdeņu aukstums."

„Nu tad, labākais, eita gulēt. Man arī šī diena nebija vieglā. Kas notiks, ja manis pēkšņi vairs nebūs —"

„Zinu, ak zinu, mīļā mamm, jūs esat mums tik laba." Griguļa kundze strauji salika rokas: „Gan Dievs zina īsto brīdi, kad es varēšu jums visu atlīdzināt. Nekā tad nežēlošu, neliegšu."

„Ko nu jūs, kundzīte — hi."

„Nesmejieties, mamm, katram cilvēkam reiz mūžā pienāk tāds brīdis. Vai es pie altāra, blakus Gedertam stāvēdama, domāju, ka viss tā beigsies. Pirkām mēbeles, gājām uz koncertiem, rīkojām viesības . . ."

„Jā, vai domājāt ka viss tas beigsies dullās Līzbetes mājās?"

„Tikai ne tā, tikai ne tā runāt! Es atvedu jums arī ciema kukuli, glītus mežģiņu mutautus, un nomāsas jums sirsnīgs sveiciens. Lūcija jums ielika somā saldumus. Ak, bet mana ceļa soma aizmirsusies aizdurvē."

Viņas vārīja tēju, apskatīja ceļa somas jaukumus — Zeķienei domātu galvas drānu, bērniem krāsainos zīmuļus, sūkāja Liepājas saldumus un aizgāja gulēt, gailim turpat pirmo nakts dziesmu dziedot.

Tikai otrā rītā Griguļa kundze ieraudzīja, kādā briesmīgā netīrībā viņas prombūtnes laikā iestigusi māja. Spilvenu drānas pelnu pelēkas, pagultes pilnas salmu, putekļu un savalkātu drēbju. Un bērni — tie patiesi drīzāk Putnu mammas teiktie paklīdenes vārguļi, ne kārtīgās Evelīnas Grigules vienmēr koptie un glītie lolojumi.

„Kungs, esi man šodien stiprums un spēks." Ar šiem vārdiem viņa piecēlās.

Viņa bija ne visai liela auguma — tieva un šauriem gurniem, ātrām, steigas pilnām kustībām, vēl svaigi sārtu un jaunu seju, bet jau gluži sirma. Sukādama baltos matus, viņa acīm aizdomīgi un mundri skraidīja apkārt telpai. Tās bija kalpones acis, kas apskatīja savas maizes devējas krēslus un logus, sveša cilvēka acis, kas it kā vakar ieradies jaunajā darba vietā un vēl īsti nezina, kā tur veiksies, cik ilgi noturēsies dzīve šai pajumtē. Bet tāds viņas skats bija vienmēr, tas nekur nepaklīda sānis sapņodams vai izklaidēdamies, tas ķēra un vērtēja tikai darbus un roku paguruma brīžos pazemīgs un bijīgs pacēlās debesīs Dievam tam Kungam lūgt jaunus spēkus.

Matus viņa nēsāja gludi atsukātus un cieti saspraustus pakauša mezglā. Darbā ātri sakarsdama, viņa cienīja tikai plānus, īsu piedurkņu tērpus. Un tāda, siku puķu raibumā viņa staigāja ziemā un vasarā, jo viņai bija tikai divas katūna kleitas, vienmēr pamīšus valkājamas un mazgājamas. Kas pagājušā nedēļā deldējās, tā nākamā svētdienā spodra un gluda lika bērniem priecāties: „Mūsu mātei šodien jauna kleita mugurā." Tieši tādēļ, ka garas piedurknes traucēja ātru izdarību kustībām, īsās atsedza lielas un spēcīgas rokas, pat par daudz spēcīgas, kā patapinātas no cita auguma. Toties kājas zem pusgarā svārka Griguļa kundzei skraidelēja meitenīgi tievas un Putnu mamma vēlīgos brīžos tās mēdza dēvēt par jaunkundzes augstpapēžu kājām, jo tās bija vienīgās, kas bez vārda stāstīja ka Griguļa kundze augusi un staigājusi labas dienas pilsētā. Taču mazā un kustīgā kundze ar tām nelepojās, un ērtas un šļūcīgas tupeles kājas padarīja gluži neievērojamas un dažu reizi pat smieklīgas. Gados vēl tik jaunai sievietei tas nebija piedodams. Liepājas Lūcija pat drudža karstumos bija dusmojusies par māsas nolaidību un atdevusi savas rozēm izšūtās mājas kurpes. „Līna, katru dabas dotu glītumu sievietei jāprot izcelt."

Šos māsas teiktos vārdus atminēdamās, Griguļa kundze pasmaidīja, un rožainās kurpes nolikdama sānis, iekāpa platajās tupelēs. Ja Lūcija redzētu, kādi netīrumi te jālaipo un kādi darba kalni jāgāž, varbūt viņa tā nerunātu. Un bez tam; Griguļa kundze nopūtās, tievas kājas neder bērnu dzemdēšanai, ne maizes pelnīšanai — tās ātri piekūst, raustās krampjos un pēc ārsta norādījuma vienmēr tinamas gaŗos autos.

(Turpinājums sekos).

Sestdien, 1952. gada 15. martā

Dziļās sērās paziņojam, ka 1952. g. 6
no mums mūsu visu mīļotā

ZELMA BALODIS dzī
dzim. 1899. g. 19. septemb
kremēta 1952. g. 8. mar

Tev dzimtene bij svēta,
Mīļš zemes stūrīt's savs,
Un dailā latvju sēta
Bij darba mērķis tavs.
Bet dzīves ceļu drīzi
Še cilvēks nostaigā,
Uz jauko paradīzi
Dievs aizsauc mūžībā.

Sēro
māsa

1952. g. 7. martā miris
mūsu līdzstrā

Mārtiņš

80 gadu vecumā. Apbedīts

Viņu mī
laikr.
un lie

(609)

Mūsu neaizmirstamais draugs

Mārtiņš

miris 1952. g. 7. martā, 80 g.

Viņu mīļā piemi

Dusi nu svešumā,
Svešas zemes velēnām klāts.

Mūsu mīļais

Jānis R

bij. Liepājas Tirdzniecības
dzimis 1894. g. 13. se
aizgājis mūžībā 1952. g. 29.

(607)

Dziļās
siev
Irēn

MONTREĀLAS LAT
VIESIZ
RŪDOLFA BLAU
„UGU
tuvākā laikā

JĀŅA ČAKSTE
(atceroties Latvijas pirmo u
paejot 25 gadiem no
notiek sestdien, 15. m
Sv. ANDREJA BAZ
1. Mag. iur. A. TĪCMAŅA
JĀNIS ČAKSTE UN
2. Čakstes laika biedru —
un MARTAS TŪTER
3. J. Čakstem veltītas J.
nolasīs ELVĪRA BIC
4. KONCERTS: solists
ERIKA FREIMANE
Ieeja pret ziedojumiem.
(619)

MĒBELU
Bagātīgs jaunu un lietotu m
kantorie
kanapē, paklāji, šujammašīnas,
ju iekārta,
ATVĒRTS KATRU DARB
RUNĀ ARĪ
QUEEN WEST F
587 Queen St., W., Toronto, On

TORONTO LATVIEŠU
LO
Līgavu buķetes. Visbagātākā izvē
Krājumā latviešu
854 Bathurst St., vienu bl
Tel. K

✝

Dailās sērās paziņojam, ka 1952. g. 6. martā negaidīti šķīrās no mums mūsu visu mīļotā

ZELMA BALODIS dzim. Trijecs.

dzim. 1899. g. 19. septembrī Palsmanē,
kremēta 1952. g. 8. martā Toronto

Tev dzimtene bij svēta,
Mīļš zemes stūrīt's savs,
Un dailā latvju sēta
Bij darba mērķis tavs.
Bet dzīves ceļu drīzi
Še cilvēks nostaigā,
Uz jauko paradīzi
Dievs aizsauc mūžībā.

Sēro: vīrs, meitas, znots un māsas dēls ar ģimeni

(620)

✝

1952. g. 7. martā miris

mūsu līdzstrādnieks

Mārtiņš Zena

80 gadu vecumā. Apbedīts Kelovnā, Kanadā

(609) Viņu mīļā piemiņā paturēs

laikr. Latvija Amerikā redakcija un līdzstrādnieki.

✝

Mūsu neaizmirstamais draugs

Mārtiņš Zena

miris 1952. g. 7. martā, 80 g. vecumā Kelovnā, B. C.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Dusi tu svešumā, Svešas zemes velēnām klāts.

Bitmaņu ģimene

(609)

✝

Mūsu mīļais

Jānis Runiķis

bij. Liepājas Tirdzniecības uzņēmuma direktors,
dzimis 1894. g. 13. septembrī Skujenē,
aizgājis mūžībā 1952. g. 29. februārī, Sītlā, ASV.

(607) Dziļās sērās

sieva, dēls, brālis, Rutucis, Irēna, Pēteris un Egīls

MONTREĀLAS LATVIEŠU TEĀTRA VIESIZRĀDE

RŪDOLFA BLAUMAŅA luga

„UGUNĪ"

tuvākā laikā Toronto «624»

JĀŅA ČAKSTES VAKARS

(atceroties Latvijas pirmo un otro valsts prezidentu, paejot 25 gadiem no viņa nāves dienas)

notiek sestdien, 15. martā, plkst. 7 vakarā,
Sv. ANDREJA BAZNĪCĀ, TORONTO

1. Mag. iur. A. TĪCMAŅA referāts
JĀNIS ČAKSTE UN VIŅA LAIKMETS
2. Čakstes laika biedru — JĀŅA NIEDRAS, J. EPNERA un MARTAS TŪTERES atmiņas
3. J. Čakstem veltītas J. Raiņa un K. Skalbes dzejas nolasīs ELVĪRA BICKIS
4. KONCERTS: solists JĀNIS NIEDRA un pianiste ERIKA FREIMANE

Ieeja pret ziedojumiem, jauniešiem — brīva

(619) Kārļa Skalbes Klubs

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokļiem un kantoriem p. p.:
kanapē, paklāji, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.

ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK.
RUNĀ ARĪ KRIEVISKI.

QUEEN WEST FURNITURE Co. (422)

587 Queen St., W., Toronto, Ont. Telef. WA 6812

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

LOTUS

Līgavu buķetes. Visbagātākā izvēlē griezti ziedi un podu puķes

Krājumā latviešu keramikas izstrādājumi

854 Bathurst St., vienu bloku uz ziemeļiem no Bloor
Tel. KE 3884 (292)

VAI ATCERATIES?

RICHARDS VALDESS

JŪRAS VILKI

Vai atceraties veco, trako kapteini Drostu, Virlapi, Pūķi, nebēdnieku Punčuru, drošās, sirsnīgās, sentimentālās jūrmalas ciema sievietes, visu spēcīgo tipu galeriju, ko uz Dailes teātŗa skatuves reiz atveidoja mūsu labākie aktieŗi?

Bet tas bija tikai romāna drāmaztizējums, nu lasiet pašu romānu!

SAKARĀ AR KANADAS DOLĀRA CEĻŠANOS, CENAS KANADĀ PIELĪDZINĀTAS USA CENĀM UN PROTI,

brošēta $2.50, iesieta $3.25 (626)

DAUGAVA GALVENAIS PĀRSTĀVIS KANADĀ

V. ZIEDIŅŠ, 92 Morse St., Toronto, Ont.

TORONTO CENTRĀLĀS YMCAs LIELAJĀ VINGROTAVĀ
sestdien, 15. martā, plkst. 7 vakarā
DRAUDZĪBAS SPĒLĒ SACENTĪSIES

DETROITAS NOTHERN YMCA (Mič. meistars)

ar

TORONTO CENTR. YMCAs volejbola vienību

Sacensību ievadījumā spēlēs Toronto labākās sieviešu vienības
LATVIEŠU SPORTA KLUBS — TORONTO IGAUNIETES
PĒC SACENSĪBĀM LIELAJĀ VINGROTAVĀ

DEJAS VAKARS

Spēlēs pazīstamā igauņu dejas kapella
IEEJA, DEJU IESKAITOT $1.00

Dr. H. SCHLEIFER

bijušais Vīnes hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi
PIEŅEM TAGAD
583 Bathurst St., Toronto,
Tel. RA 6210 (294
Runā vāciski un angliski

Dr. J. ABRAHAMSEN

Dipl. Oslo Norvēģijā un Vircburgā Vācijā,
372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave
Tel. WA 9354 Toronto (30)

„HOME LUMBER LIMITED"

510 Hopewell Ave, Toronto.
(trešais bloks uz ziemeļiem no Eglintonas un Dufferin stūra)
Tel.: ORchard 4470 — 4479.

Krājumā visāda veida būvmateriāls. Kredits, padomi mortgage izkārtošanai u. t. t. (614)

PRESES FOTOGRAFS

H. KLIGERS

1 First Ave., Toronto, tel.: RI 5697

izgatavo pases bildes 24 stundu laikā, lielākām grupām stundas laikā; fotografē arī privātās mājās. Kāzu uzņēmumus uz vēlēšanos ievieto arī Kanadas laikrakstos; uz aicinājumu izbrauc uz Hamiltonu un citur. (618)

Pieņemu pasūtinājumus
KUNGU un DĀMU APĢĒRBIEM
prakt. Rīgā, Berlīnē, Stokholmā.

J. GRĪSLIS,
240 Beatrice St. Toronto,
no plkst. 4 līdz 7. (577)

DĀMU ŠUVĒJA
Julia Ariko—Urm

ar ilggadīgu praksi pieņem pasūtinājumus kleitām, kostīmiem, mēteļiem pēc jaunākām Parīzes, Vīnes un Amerikas modēm. Labs darbs — mērenas cenas.

89 Charles St., East, Toronto.
Tālr. PRincess 2396

Pieņem katru dienu, runā vāciski un igauniski. (575)

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE Ltd., REALTORS
1172 BAY STREET, TORONTO

LIELĀKAIS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANDĀ

Piedāvā:

6 ISTABU
ķieģeļu māju. Victoria Park & Kingston Road'a apkārtnē, ar 3 daļīgu vannas istabu, modernu virtuvi, garāžu, pagrabu, silta gaisa apkuri, cietkoka grīdām. Iemaksa $1.400.-, ar ļoti zemiem mēneša maksājumiem.

9 ISTABU
atsevišķu ķieģeļu māju. Gilmore & Dundas apkārtnē, ar 3 daļīgu vannas istabu, 3 virtuvēm, pagrabu, silta gaisa apkuri ar eļļu. Dažās istabās cietkoka grīdas. Māja ļoti piemērota istabu izīrēšanai. Pilna mājas cena $11.000.-.

13 ISTABU
atsevišķu ķieģeļu māju. Lansdowne & Seaforth apkārtnē, ar 3 virtuvēm, pagrabu, silta ūdens apkuri ar eļļu, cietkoka grīdām, dubulta ķieģeļu garāža, 3 balkoni ar slēgtu stikla saules istabu. Māja atrodas ļoti skaistā apkārtnē un ir ļoti piemērota istabu izīrēšanai. Iemaksa tikai $4.000.-.

Šīs un simtiem citas atradīsiet mūsu pārdodamo māju sarakstā. Sekojiet Ernest Ridout Ltd. ikdienas sludinājumiem vietējos laikrakstos. Mūsu birojs atvērts līdz plkst. 10.00 vakarā, arī sestdienās un svētdienās.

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
Tel. PR 5761.

Izgriezt! Uzglabāt!

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
170 Mutual St., Toronto, Ont.
Tel. mājā: EM 4-8614.

Meklē radus un draugus, MĒRIJA un māte MATILDE KOPMAN, 146 Walmer Road, Toronto, Ont., Canada. Tel. MI 6754 no pl. 6 vak. sestdien un svētdien visu dienu.

Mērija Kraulis.

Dārznieka J. RUBEŅA ģimeni no Jelgavas, ļoti lūdz rakstīt Edmunds Ozols, Whirlpool, Ont. Canada. (608)

Meklē DRAUGUS un PAZIŅAS Kanadā, 144, Carter Ave, Kirkland Lake, Ont. ST. TESSINS. (613)

LUNA

FOTO STUDIJA
984 Dundas St., West, Toronto
Tel.: ME 6967 vai LL7907

S. LOCĀNS

veic dažādus transporta darbus
TORONTO
LL 9053 (552)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu vienai personai. Zvanīt LO 8438, Toronto. (633)

IZDODAMA liela mēbelēta istaba pārim vai vieniniekam pilsētas centrā Toronto. Zvanīt RA 9075. (632)

IZDODAMAS 2 istabas Toronto. WA 0887. (625)

IZDODAMAS 2 istabas un virtuve. Tel. RI 3170, Toronto. (610)

IZDODAMA latviešu mājā mēbelēta istaba vienai personai. 298 Pacific Ave, Toronto. (630)

IZDODAMAS nemēbelētas istabas ar virtuves lietošanu. Zvanīt RI 5697, Toronto. (616)

IZDODAMA mēbelēta istaba vienai personai College un Grace ielu stūrī. Zvanīt pēc plkst. 6. A. Bērziņam, tel.: LL 2607, Toronto. (612)

MĀJU PĒRKOT

V. PALMA

Tel. mājās — RI 3670

ZVANĪT NO PLKST. 11 VAK. LĪDZ 8 NO RĪTA

Jums latviešu valodā sniedz savus pakalpojumus, piedāvājot bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus visdažādākos Toronto rajonos, kā arī SAGĀDĀ AIZDEVUMUS nekustamu īpašumu pirkšanai

M. J. CAMPBELL & Co

REAL ESTATE BROKER

219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORĪ HA 1192

Montreāliešu ievērībai!

FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.
Tel. WE 5543.

Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pasēm. Foto—amatieŗi, nododiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem vai palielinājumiem. (388)

PATEICĪBA

Izsakām vissirsnīgāko pateicību māc. A. Čopa kungam un visiem draugiem un paziņām, kas piedalījās manas mīļās sievas un mūsu māmiņas Zelmas Balodes izvadīšanā. Latviešu Sporta Klubam, gaidu, skautu organizācijām un R. Simpsona darbiniekiem par skaistiem ziediem. Piederīgie

Pārdodama ELEKTRĪBAS PLĪTS „General Electric".
Tel.: RI 4650, Toronto. (631)

BRUNO PURIŅŠ

PIEDĀVĀ BAGĀTIGĀ IZVĒLĒ NEKUSTAMUS ĪPAŠUMUS
TORONTO — NEW TORONTO — MIMICO un ārpus Toronto

PĒRKOT — pārbaudiet mūsu pārdodamo māju sarakstu.
Zemas iemaksas. Izdevīgi nomaksas termiņi.

JOHN PENTURN & SON

Member the Toronto Real Eastate Board
890 EGLINTON AVE, W.

Tel. birojā: RE 6383, RU 1-0883. Tel. mājās (B. Puriņš) ME 2790

ŠĪS NEDĒĻAS SPECIĀLPIEDĀVĀJUMI TAUTIEŠIEM:

Ar $3000.00 iemaksu Dufferin un Eglinton rajonā, 5 istabu, atsevišķi stāvoša, dubultķieģeļu māja ar centrālapkuri un garāžu

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanada.

2. ASV:

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.
A. Bilmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.
M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 624 Boehlke St., Saginaw, Mich.,
Ed. Dobelis 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.
E. Dravenjeks, 485 Nostrand Ave., Brooklyn 16, NY USA un Beilemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.
P. Zubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.
Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.
J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1201 E. Grand River Ave, East-Lansing, Mich.
Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.
Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.
V. Puriņš. 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.
J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.
Julija Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 300, Second St. Liverpool, N. Y.
J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln„ Nebraska.
F. Smits, 19 Prospect Str., Ponghkeepsie, N. Y. ....
J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str., Milwaukee 6, Wiskonsin.
Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 17. Ohio.
Rev. J. Turķs 1251. W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.

3. KANADA:

I. Batraks, P. O. Box 1000 Sta. C. Toronto 3, Ont.
A. Birznieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.
A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tāl. 3-8644 W.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.
E. Juzeļevskis, 608 York St., Hamilton, Ont.
A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourn St. Toronto.
Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2068 vai LNAK birojā, St. Andrew's Church, Tel. PRincess 1563.
A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596
Maria Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton, Ont.
Arturs Kivlis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.
L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884
K. Skuja, 20 William St., W, Waterloo, Ont.
Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.
V Teteris, 87 Lebel Ave, Apt 2, Kirkland Lake, Ont.
V. Ziediņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.
Otto Zilkalns, 6745 Coie St., Lwn Rd. Apt. 3. Montreal.

3. Vācijā

„Ulubele" jauniešu žurnāls, (13b) Murnau/Obb. Postfach 19.
Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM 5.- 3 mēn.: DM14.-

4. Anglijā

Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 12 Queensborough Terrace London W2
Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēnši 20/-

5. Francijā:

Madame K. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.
Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

6. Dānijā:

Mr. K. Reitmanis, Box 292, Kobenhavn, Danmark.
Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.

7. Zviedrijā:

Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.
Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr.

8. Austrālijā:

DV A — A valde. Mr. A. Lauva, P. O. Camberwell North., Vic.
DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Lielkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.
Abon. maksa: 1 mēn. 8 šilini.
Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.

9. Venecuelā:

Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenai S.— 14, Valencia.
Abon. maksa: trimsīris 15,40 bol.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ASV

Ņujorkas latviešu Ev.-Lut. draudzes dievkalpojums 16. martā, pl. 3 pp. Betlemes baznīcā. **Māc. A. Ozols.**

Daiton, Ohio, latviešu Ev.-Lut. dievkalpojums ar dievgaldu svētdien, 16. martā, pl. 2 pp. Sv. Paula Ev.-Lut. baznīcā (239 Wayne Ave pie 5th Str.). **Māc. Jēkabs Osis.** Bērniem turpat svētdienas skola.

Klīvlendē.

Hope baznīcā, Ashbury Ave, pie E 111 ielas, 23. martā, pl. 3,30 **māc. K. Sautiņš.**

Cantonā, Pirmā lut. baznīcā, 915 Tuscarawas ielā 16. martā, pl. 2 pp., **māc. K. Sautiņš.**

Ašeboro, N. C. Pūpoļu svētdienā, 6. aprilī notiks jauniešu iesvēte Sv. Jāņa Ev.-Lut. baznīcā, pl. 3 pp. Jauniešiem, kas vēlas iesvētīties, pieteikties ar rakstu pie māc. V. Līventāla, 2005 1/2 Central Ave. Charlotte, N. C.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ
(LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZĒS)

Archibiskapa pārstāvis A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So, Hamilton, Ont. Telef.: 70136). **Vankuverā** un **Viktorijā** no 14. līdz 18. martam. Apmeklēs arī **Saskatūnu, Reginu** un atceļā **Port Arturu, Sault Ste Marie** un **Sadberiju.** Piedalīsies dievkalp. un sanāksmēs.

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland Str. Winnipeg, Man.) **Vinipegā** 23. martā, pl. 4 pp. sv. Pētera b.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Str. London, Ont.). **St. Catharinā** 16. martā, pl. 3 pp. Kristus b.; **Londonā** 23. martā, pl. 4 pp. Trīsvienības b.; **Sarniā** 30. martā, pl. 2 pp. vietējā ev.-lut. baznīcā dievkalp. ar dievgaldu. Londonas un St. Catharinas jauniešus lūdz pieteikties iesvētīšanas mācībā.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str., E. Hamilton, Ont. t. 93410). **Hamiltonā** 16. martā, pl. 4 pp. Lielās lūdzamās dienas dievkalp. Trīsvienības b. (18 Victoria Ave, S.). Pēc dievkalpojuma draudzes Dāmu komiteja rīko baznīcas zālē ārmisijas filmu izrādi par Liberiju ar R. Pavasares iepriekšēju referātu: „Ciešanas, to jēga un pārvara". Jaunatnes sanāksmes katru ceturtdienu pl. 6,30 mācītāja mājā.

Māc. E. Lange (28 Morris Str. Halifax, N. S.). **Halifaksā** 16. martā, pl. 3 pp. ev.-lut. Augšāmcelšanās b. Pēc dievkalpojuma Kalpaka piemiņas brīdis. Dievkalp. kollekte par labu invalidu nama iegādei.

Māc. A. Briedis (17 - 8th Str. Norandā, Que.). **Virdžinijtaunā** 16. martā, pl. 2 pp. Anglikāņu b.; **Norandā** 23. martā, pl. 4 pp. Unitet b.; **Timminsā** 30. mārt. Kristus b. dievkap. ar dievgaldu.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto, Ont. t. LO 2510). **Toronto Sv. Jāņa b.** 23. martā, pl. 4 pp.

Māc. A. Čops (118 Isabella Str. Toronto, Ont t. MI 1873; baznīcā PR 1563). **Toronto Sv. Andreja** b. 16. martā, pl. 4 pp.

Pēc dievkalpojuma dāmu Groziņu vakars.

Māc. A. Gaudiņš (4500 Grand Blvd. Montreal, Que.) **Montreālā** 16. martā, pl. 4J pp. Redeemer b. 285 Clark Ave.

Māc. K. Avotiņš (1091 W. -8th Ave, Vancouver 9, B. C.). **Vankuverā** 16. martā, pl. 5 pp. un 30. martā, pl. 5 pp. Redeemer lut. b.

Māc. H. Kušils (39 King Str. Kirkland Lake, Ont.) **Kirkland Leikā** 22. martā, pl. 7 vak. svētvakara dievkalpojums. Svētdienas skola katru sestdienu, no pl. 10-12.

Archibiskapa pārst. A. Skrodelis

Hamiltonā, sv. Pāvila ev.-lut. draudzē dievkalpojums svētdien, 16. martā, plkst. 19. — Svētdienas skola 16. martā, plkst. 18.

Ciešanu laika dievkalpojumi: piektdien, 14 martā, plkst. 19,15; temats: Kajafa. Piektdien, 21. martā, plkst. 19,15; temats: Šīmanis Pēteris.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.

ASV: DV Pārstāvība, 31—42 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā .....

līdz..... uz..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot DV Pārstāvībai ASV.

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

KUBĀ APVĒRSUMS

Cukura niedru un tabakas lauku, ciedru un mahagoni mežu, 3.000 dažādu augļu un ziedu, gitāru un „rumbu" zemē Kubā atkal noticis apvērsums. Jau kurais, kopš šī 730 jūdzes garā un 160 jūdzes platā sala Karaibos kļuvusi par Kubas republiku!

Par šo jauno apvērsumu nav daudz ko brīnīties un vēl mazāk ko uztraukties. Šis apvērsums ir Kubas iekšējā lieta vien un izskaidrojama ar divi cēloņiem: iedzīvotāju nestabilām asinīm un nestabilo valsts satversmi.

Kubas 5.300.000 iedzīvotāji 75 nosimtēs ir spāņu izcelsmes baltie un mulati, 24 nosimtēs negroīdi un 1 nosimtē mongolidi.

Kolumbs Kubu — ko tas iedomājās esam Indiju — uzbrauja 1492. gada 28. oktobrī, un spāņu iekarotāji 16. gadsimtā to pārvērta par Spānijas koloniju, kurp spāņi veda Afrikā sagūstītos vergus lauku un mājas darbiem.

Tā pamazām salā asinis mistrojās un gara nenosvērtība auga.

Sevišķu stabilitāti neuzrāda arī 1940. gadā pieņemtā satversme, kas paredz, ka tauta gan prezidentu uz četri gadiem ievēl pati, bet tam nedod nekādas varas, jo viņa izraudzītā valdība nav vis atbildīga viņam, bet gan parlamentam, kurā ir 54 vietīgais Senāts un 186 vietīgais Tautas pārstāvju nams. Un tikko parlamentam labpatīk valdībai izteikt neuzticību, kā valdībai jāatkāpjas. Valdība, citiem vārdiem, ir atkarīga no parlamentā pārstāvēto partiju kombinācijām un kompromisiem. Sekas: tirgi un korupcija.

Kuba līdz 1898. g. (vienu britu gadu izslēdzot) bijusi Spānijas kolonija. Tieksmes nokratīt Spānijas absolūtās monarchijas varu noveda kubiešus pie dumpjiem un sacelšanās, kas ilga no 1867. gada līdz 1898. gadam, kad dumpiniekus atbalstīja Savienotās Valstis. Havannas ostā ieradušos amerikāņu kaujas kuģi „Maine" uzspridzināja, pie kam, gāja bojā 260 jūrnieku. Iemesls gana, lai pieteiktu militāru intervenciju, citiem vārdiem — karu, kas ilga no 15. februāra līdz Parīzē 10. decembrī noligtam mieram.

Spānija ar šo miera līgumu Kubu zaudēja, un Savienotās Valstis tur nodibināja savu militāro pārvaldi, no kuras tās 1902. gada 20. maijā atteicās, atdodot Kubas pārvaldi pašiem kubiešiem. Pirmajos Kubas republikas pastāvēšanas gados ASV sev ņēma tiesības iejaukties Kubas iekšējās lietās, kas notika it īpaši nekārtīgo Kubas finanču un kubiešu iedomas dēļ, ka visvieglāk ārzemju parādus nokārtot, atsakoties tos maksāt. Aizdevēji, īpaši amerikāņi, protams, bija citās domās, un tāpēc Kubas valdībai, kas parādus atsacījās maksāt, uzspieda samaksu diezgan īpatā veidā, proti, ar dažiem bataljoniem okupēja muitas un vajadzības gadījumā citas vietas, lai tad iekasētu attiecīgos ienākumus, atdalītu no tiem pienācīgos augļus un nomaksas par labu amerikāņiem un atlikumu nodotu Kubas valdības rokās. Šāda veida militārās intervencijas notika arī citādos krizes gadījumos 1906., 1912. un 1917. gadā.

No šīs īpatās intervencijas politikas, ko atšķirībā no Francijas lietātās „protektoriāta" politikas, sauca par „protekcijas" politiku, Savienotās Valstīs tomēr ar laiku galīgi atteicās un Kuba ar 1933. gadu kļuva pilnīgi suverēna un neatkarīga valsts, kuras iekšējās lietās vairs neiejaucas neviena lielvalsts, ja neskaita komūnistisko.

Pēc 1. Pasaules kara, īpaši Gerardo Machado prezidentūras 8 gados, Kubā valdīja īsta korupciju bakchanālija, kas noveda pie Machada gāšanas 1933. gadā. Pēc šī apvērsuma „piecgades", kurā prezidents nomainīja prezidentu kā kaleidoskops savus stiklus, valdības grožus savās rokās pārņēma Fulgeneio Batista, kas 1921. gadā bija iestājies armijā, 1922. gadā no tās aizgājis, lai pievērstos tirdzniecībai, tur cietis neveiksmi, un tādēļ atgriezies atkal armijā pēc tam, kad bija iemācījies stenografiju un mašīnrakstīšanu.

Atgriezušos armijā, viņu paaugstināja par seržantu, un no seržanta Batista vienā vienīgā naktī kļuva par armijas komandieri un savas valsts likteņa noteicēju. 1940. gadā Batista savu stāvokli legālizēja ar vispārējām vēlēšanām, kas tam uz 4 gadiem deva Valsts prezidentūru.

Četrus gadus vēlāk viņu aizstāja Dr. San Martins, kuru atbalstīja republikāņi un paša Batistas Autentico partija. 1948. gadā par Kubas prezidentu ievēlēja Karlosu Orio Sokarrasu un šo nu Batista padzina, nodibinot jaunu valdību, kamēr Sokarrasu patvēries Meksikas vēstniecībā.

Cik ilgi 51 gadus vecais Batista šai cukura eksporta (5.393.541 t. 1950. g.) un smalkās tabakas eksporta (42.332.285 mārc.) zemē valdīs un kā viņš valdīs, nav zināms. Zināms ir tikai viens. Viņš, kas nodzīvojis 4 gadus Savienotās Valstīs kā trimdinieks, dzīvodams gan Nujorkā, gan Maiāmi, ir un paliek ASV draugs.

No ārpolitiskā viedokļa, tātad, iebildumu pret Batistu nevarētu būt.

H. V.

Kremlim jārēķinās ar 30 zviedru divizijām

Kaut arī Zviedrija nepieder pie Atlantijas pakta, tās gatavošanās varbūtējas padomju agresijas atvairei notiek ciešā saskaņā ar pārējām Skandināvijas un vispār rietumvalstīm. Padomju ziemeļu armiju grupai, kuras galvenā mītne ir Ļeņingradā, pretī stātos līdz 30 zviedru divīziju — tā stāvokli novērtējis Zviedrijas ministru prezidents Erlanders, uzsverot, ka arī zviedru gaisa spēki nav nemaz tik neievērojams faktors. Šis ir viens no vairākiem aizmirstajiem pulsiem rietumvalstu aizsardzības sistēmas flangos, par kuru arvien augošo nozīmību mūs no Eiropas ziemeļiem sasniedzis autentisks vērtējums, ko kādā slēgtā virsnieku sanāksmē sniegusi kāda no kompetentākajām skandināvu militārajām personām.

„Mūsu zemes militārā sagatavotība visām varbūtībām," deklarējusi šī izcilā militārautoritāte, „ļauj mums paļāvīgi raudzīties pretī eventuāliem notikumiem nākotnē. Sen mums zināms, ka padomju „kīļu stratēģija" paredz vienas pret Eiropu vēršamas uzbrukuma smailes virzīšanu caur Somiju pret Zviedriju un Norvēģijas ziemeļiem. Citas mūs, tieši interesējošas smailes vērstos pret atsevišķiem piekrastes punktiem, un viegli izrēķināt, ka tās jūras desanta veidā nāktu no hermētiski noslēgtā Baltijas cietokšņa, kā arī no Vācijas austrumu krasta.

Mēs šobrīd nedrīkstam lauties pārspīlētam optimismam, taču patiesība ir, ka laiks strādā par jaunu Pad. Savienībai. Nemiers satelitvalstīs aug, un tieši tai apstāklī patlaban redzam vislielāko šķēršli kara sākumam. Kaut satelitvalstu armijās visi virsnieki ir krievi vai tiem gluži uzticami vietējie, noskaņojums bruņotajos spēkos ir visam krieviskajam izteikti naidīgs.

Baltijā notikušas jaunas iesaukšanas, taču nav zināms, vai iesauktie pilda dienestu militārās vai darba vienībās. Visas šīs vienības tomēr atvilktas no Baltijas un nometinātas dziļi Krievijas iekšienē. Aizvien lielākas galvassāpes krieviem sagādā izejvielu problēma. Amerikas resursus nemaz neskaitot, jau šodien rietumu rīcībā ir krietni lielākas rezerves un iespējas nekā Kremlim.

Pretizlūkošana vēstī, ka krievu cilvēks nav piemērots kara līdzekļu efektīvai apkalpošanai. Tas, ko uzskata par sabotāžu, lielāko tiesu ir tikai nemākulība. Ja tiešām izceltos Trešais Pasaules karš, krievu aviācija ne tuvu neparādītu tādu iedarbību, kādu sagaida un iedomājas nezinātāji rietumos. Vienīgais, kas varētu nodarīt daudz posta kā tirdzniecības transportiem, tā karaflotes vienībām, ir vācu speciālistu konstruētās supermodernās padomju zemūdenes.

Ticību rietumu augošajam spēkam ievērojami pastiprina apst., ka amerikāņi patlaban beidz veidot visu padomju ietekmes sfairu apņemošu lidlauku joslu, no kuras atsevišķajiem centriem viegli aizsniedzami visi sen iezīmētie punkti Krievijā. Bez tam, pēc nesen saņemtām ziņām, radusies jauna, nopietna plaisa starp Pad. Savienību un komūnistisko Ķīnu, kur tā sauc. titoistiskais elements kļūst arvien noteicošāks.

Vērtējot vispārējo atīstību, arvien plašākas ekspertu aprindas uzskata, ka Pad. Savienība karu nesāks un viss tālākais būs pakļauts lēnai, laiku, līdzekļus un upurus prasošai evolūcijai.

Latvija

LATVIEŠU SKAITS ASV AUG

2. martā ar kuģi Gen. Teilor no Brēmerhāfenas Nujorkā ieradās:

Kārlis Ābele; Skaidrīte un Sandra Ābeltiņš; Sergejs Artamonovs; Antons Baltacis; Hugo, Olga un Inta Bērziņš; Jānis Bērziņš; Volfgangs un Ingeborga Cirke; Irene Dokukins; Alide Grāvelis; Dorotejа Grigans; Pārsla, Jānis un Margarete Grigans; Teodors un Matilde Grims; Sergejs un Ilga Jansons; Elvīra Jauntirāns; Jānis, Barbara un Ilja Jurjevskis; Jānis un Elizabete Kalniņš; Kārlis, Imants Anna un Juris Kaspars; Leonids Konakotins; Adams Krainevs; Viesturs Kundziņš; Leontine, Johanna un Antonijs Lapsa; Vladimirs Lejnieks; Nikolajs un Margareta Nonācs; Pēteris, Babete un Eriks Prentnieks; Albins, Raimonds Velta un Ivars Pūpēdis; Broņislavs un Emilija Putāns; Arturs Radziņš; Jānis, Milda, Viesturs un Silvija Reikmanis; Lilija Šķipšna; Jānis Slimpnis; Aleksandrs, Klāra un Diana Šmits; Juris Šteinbergs; Frīdis un Elija Turks; Voldemārs un Otilija Vaskis; Milda Veicherts: Otilija un Baiba Vilbis; Ausma Vulfs; Emilija un Ināra Zvirbulis.

4. martā ar kuģi Gen. Muir no Brēmerhāfenas Nujorkā ieradās:

Georgs un Zelma Feldmanis; Emilija Mastiņš; Mirdza un Juris Odiņš; Merija un Aina Purītis.

Sirsnīgi sveicam tautiešus jaunajā dzīvē!

DAUGAVAS VANAGI

(Pārnesums no 2. lpp.)

bagātākā latviešu trimdas organizācija un vienīgā, kas līdz šim nodibinājusi centrālo valdi visas pasaules apjomā. Sakne šiem panākumiem, kodols un ciešā saite vienībai ļauj izteikties vienā vārdā: Cedelghema. Šai gūstekņu nometnē, kur no 1945. g. septembra līdz 1946. g. pavasarim bija ieslodzīti 11.800 latviešu leģionāru, likti Daugavas Vanagu pamati. Tur nenotika kaujas lauka cīņa, bet gan cīņa ar sevi, cīņa par cilvēciskās sejas saglabāšanu.

Referents sniedza interesantus un līdz šim nepublicētus datus par Daugavas Vanagu tapšanu, kā arī leģionāru toreizējā noskaņojuma raksturojumu un statistikas skaitļus. Toreiz stāvoklis šķita iespējami vislaunākais, kādā vien cilvēki var nokļūt. Nebija pietiekamas pārtikas (no bada daudzi sāka uztūkt), ne apģērba, nebija arī nekādu sakaru ar ārpasauli. Tā vietā gūstekņus „aplaimoja" padomju emisāri. Un tomēr taisni šai brīdī radās Daugavas Vanagu organizācija, kas no pašas dibināšanas cieši saistīta ar pulkveža V. Januma vārdu. Lai kādos apstākļos mēs atrastos — mūsu pienākums ir un paliks: nest latviešu karogu atpakaļ dzimtenē. Tāds bija toreiz, ir tagad un būs nākotnē Vanagu mērķis.

-ns

MAIJA UN PAIJA...

(Pārnesums no 6. lpp.)

Tēlotāju rindās, ar dažiem izņēmumiem, visi veci un pazīstami vārdi, gan Latvijas lielāko teātru prominences, gan Vācijas trimdā uzziedējuši talanti, kas izrādes ansambļiem deva nepieciešamo saliedējumu. Gaišu Maijas tēlu sniedza Milda Zīlava, Paiju — Ņina Melnbārde, Vari — Rūdolfs Mucenieks. Svili — Jānis Neimanis. Dangu —Helga Gobzine, Plasku — Skaidrīte Pence, Laimu — Austra Šteinberga, Ņurgu — Pēteris Dumpis. Bez tam pārējās lomās vēl — Maiga Damroze, Ilga Liepa, Hilda Prince, Jēkabs Zaķis, Ansis Mitrēvics, Osvalds Uršteins, Kārlis Ģērmanis, Adrijenna Apsīte un Kārlis Ķuzulis.

Ir paveikts liels un nozīmīgs darbs, kas prasījis lielus materiālos izdevumus, bet vēl vairāk tas prasījis sirdsdedzes, pašaizliedzības, enerģijas un mīlestības. Lai gods un slava Ņujorkas latviešu teātra saimei par tās nesavtību un upurēšanos latviešu mākslai.

Piecas izrādes ko teātris sniedza Nujorkā trijās dienās, visas bija izpirktas un kā mazie, tā lielie skatītāji izrādi uzņēma ar nedalītu sajūsmu un atsaucību, tā pateikdamies teātra rīkotājiem un reizē pieminēdami lielo latviešu rakstnieci Annu Brigaderi, kas ar savu gara darbu ir kā gaismas bāka ceļā no šīsdienas uz rītdienu un vēl tālāku nākotni, stiprinot mūs ticībā, ka labais un tikumiskais beigās tomēr uzvarēs.

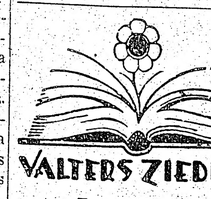

Toronto latviešu grāmatnīcā,
92 Morse Str., Toronto, Ont.
Tel.: GL 8646

Šonedēļ saņemtās grāmatas:

	Broš.	Ies.
A. Brigadere — Pasaku lugas	3.25	4.25
A. Dziļums—Vakars uz ezera	1.80	2.50

Atkal dabūjamas:

A. Žīds — Sievu skola		2.60
V. Strēlerte — Gaismas tukšneši		2.75
E. Adamsons — Sapņu pīpe		2.50
Z. Mauriņa — Uguns gari	1.20	
H. Hesse — Narciss un Zeltamute	2.00	2.60
A. Dziļums — Vēja kanepe	2.40	3.00
K. Lesiņš —Janka Mūzikants	1.80	
M. Servantess —Don Kichots	2.70	3.30
V. Kārkliņš — Vientuļības kalns	3.00	3.50

(636)

ATOMIEROČI UN TO VARBŪTĒJĀ LIETOŠANA NĀKOŠAJĀ KARĀ

(Nobeigums)

ZEMES KARASPĒKA ATOMIEROČI

Kaut arī savā attīstībā tie pašreiz atrodas tālu aiz aviācijas un flotes atomieročiem, tomēr kādreiz tie būs tikpat svarīgi,kā aviācijas un flotes, jo sevišķi atomieroču taktiskā izmantošanā.

1) Atomartilerijas šāviņi. — To milzīgā iedarbība spētu ne tikai iznīcināt lielas ienaidnieku masas, bet darītu uz tām smagu morālisku iespaidu. Šādas artilerijas torpēdas un bumbas jau atrodas izmēģināšanā un atrastas par ļoti piemērotām. Šai sakarā ar ātticējiem ieročiem apbruņo un apmāca kādu artilerijas bataljonu, lai tos vēlāk izlietotu plašākās karaspēka masās. Iespaidīga šo atomieroču izlietošana, pēc amerikāņu mil. speciālistu domām, spētu sajaukt jebkādu ienaidnieka armiju, pirms tā noklūtu jebkādā saskarē ar aizstāvētāja zemes spēkiem.

2) Radioaktīvi putekļi, kurus izlietotu blakus aviācijai arī zemes karaspēkā.

Jāpiezīmē, ka amerikāņu izmēģinājumi ar dzīvniekiem rāda, ka lielu atombumbu izlietošana apvidū, kur ienaidnieks spēj ierakties un paslēpties savos ierakumos, tos nāvīgi neietekmē. Tamdēļ arī zemes karaspēks pieškir lielāku vērību tuvējiem artilerijas atomšāviņiem, atstājot milzīgo atombumbu lietošanu pret stratēģiski svarīgiem tāliem aizmugures mērķiem — apgādes centriem, fabrikām, karaspēka koncentrēšanas vietām, dzelzceļu mezgliem.

Galvenā problēma, kas nodarbina Amerikas augstāko vadību, vairs nav tā, kā izgatavot lielākas un spēcīgākas atomu bumbas, bet gan, kā radīt spēcīgu atomrūpniecību, visu — dažāda veida atomieroču milzīgai masu produkcijai.

Līdz ar jauniem urāna atradumiem Kanadā un Beļģijas Kongo un citu papildizejvielu atradumiem Dienvidafrikā, atomenerģijas iegūšana vairs nav tik apgrūtināta kā priekš dažiem gadiem.

Taču grūtības ir ar pašu rūpniecības celtņu celšanu, laboratoriju ierīkošanu un speciālām izmēģinājuma krāsnīm, kuras prasa ļoti daudz vērtīgu dārgmetallu un citu materiālu. Šāda veida atomrūpniecība patērē milzīgus sevišķu materiālu krājumus, kas Amerikai ir nepieciešami arī pārējai kara rūpniecībai. Arī elektriskās enerģijas patēriņš atomrūpniecībā ir milzīgs. Visbeidzot zinātnieku un laborantu skaits ir ļoti ierobežots, un to speciālā sagatavošana prasa gadus, kamdēļ atomrūpniecība nespēj pietiekami ātri attīstīties.

Naudas līdzekļus atomrūpniecībai atvēlē ļoti lielus un pašreiz tie ir jau 4 reizes lielāki nekā 1946. g., bet 2 nākošo gadu laikā Amerika paredz atomrūpniecības budžetu palielināt vēl 4-kārtīgi, sasniedzot ap 5 milpardu dolaru izdevumu gadā.

Ir ļoti apšaubāms, ka Amerika mēģinātu lietot savus atomieročus varbūtēja konflikta gadījumā tieši Eiropas centrālvalstīs, lai neizsauktu zaudējumus arī pretkomūnistiski noskaņotos iedzīvotājos Taču nevar būt ne mazāko šaubu, ka Amerika, atrodot savu kontinentu par pietiekami aizsargātu pret ienaidnieka tiešiem atomieroču pretuzbrukumiem, būtu gatava lietot savus ieročus Tālos Austrumos un Krievijas vidienē. Šķiet, tas ir arī viens no iemesliem, kamdēļ Anglijas valdība ir ļoti nervoza un nesadarbīga ar Ameriku par varbūtēju gaisa uzbrukumu pret Ķīnas un Mandžūrijas sauszemi.

-Amil-

VENTIŅU ŽANI!

Tu jau zini, neesmu Ventspilī bijis un ventiņu valodā zinu tikai divus teikumus, kā: „Uzmauc špigltupl, paņem lānktr un ej uz jūrmal pastaigt," vai atkal „vienaiziet uz piert un to kašķ nodzen, bet otrs aiziet uz piert un to kašķ dabe." Par ventiņu augsto kultūru un gudrību manos puikas gados gari un plaši rakstīja pazīstamais laikraksts „Pūcespiegelis". Tāpēc arī zināju, ka kauč kur pāri Ventai esot varens tilts, kas bijis tā ierīkots, lai pa dēļu šķirbām varētu redzēt, kā zivtiņas upē peld. Bet tāds, kam gadījusies likāka kāja, varējis to ielikt šķirbā un izlocīt kā patīk, bet katru taisnāko kāju varēts iztaisīt par līku.

Vēlēšanās redzēt Tevi un citus brašos ventiņus, lai pie tējas glāzes parunātos, atminētos vecos laikus, dzirdētu ventiņu humoru, pamudināja mani iet pie Latviešu YMCA's valdes ar aicinājumu sarīkot „ventiņu vakaru", kurā pastāstītu Ventspils vēsturi, piemīnētu Ventspils slavenības u. t. t.

Šim aicinājumam bija negaidītas sekas. Izrādījās, ka runasvīri bija katrs no citas puses un ikviens juta sava novada pārākumu. Tā nu iznāca, ka nolēma rīkot pēc kārtas rīdziniekiem, liepājniekiem, valmieriešu un citu slavenu pagastu, ieskaitot DP nometņu, vakarus, kur ikviens atjaunotu savas zināšanas vēsturē un satiktu senos draugus. Tā kā viens no runasvīriem Ventiņu Vilis, kā jau ventiņš, bija visaktīvākais, tad pirmo vakaru izcīnīja ventiņi sev, un tas notiks svētdien, 30. martā.

Tad nu neaizmirsti apmeklēt Tavam novadam veltīto vakaru un seko turpmākai informācijai laikrakstā.

Tavs
Vilis Zēģelītis

Izjukušas sarunas

Berlīne. — Rietumvācijas starpjoslu tirdzniecības sarunas izjukušas. Partneri neatrodot pamatu, uz kura atjaunot 100.000.000 dol. apmēra tirdzniecības sarunas kas pārtrauktas decembra mēnesī.

SANĀKSME GĒTEBORGĀ

Nacionāli Vienoto Latviešu Dienvidzviedrijas apgabala L.N.F.S. padomes locekļu un aktīvo darbinieku sanāksme notika Gēteborgā, kurā apskatīja aktuālos sabiedriskos jautājumus, kas saistīti ar Nacionālā Fonda darbu Skandinavijā, latviešu centrālās pārstāvniecības radīšanu un tās tālāko iesaistīšanos globālā latviešu pasaules emigrācijas centrā. Nolēma lūgt Latviešu Nacionālā Fonda Skandinavijā vadību noorganizēt Skandinavijā vēlēšanas Skandinavijas centrālās pārstāvības radīšanai. Sanāksmē piedalījās pārstāvji no visiem lielākiem bēgļu centriem Dienvidzviedrijā.

DAŽOS VĀRDOS

Arabu sieviešu pirmā konference nule sākusies Bagdadā. Piedalās sievietes no Ēģiptes, Sīrijas, Libanas un Irakas.

*

Jaunu lidlauku būvei un agrāko uzlabošanai Savienoto Valstu gaisa spēku vajadzībām Lielbritanija no 1948. g. līdz šim laikam izdevusi 23 milj. dol. Izdevumus, ko prasa lidlauku uzturēšana kārtībā, maksā Savienotās Valstis.

*

Neielaist japāņu zvejniekus Austrālijas ūdeņos stingri ieteicis turienes strādnieku partijas vadītājs Dr. Herberts Ivets, kas labi pazīstams no tiem laikiem, kad viņš bija Apvienoto Nāciju pilnsapulces prezidents.

*

Vēža slimība 1951. gadā sagādājusi nāvi 47.259 italiešiem, kā to ziņo Romas statistikas birojs. Tas nozīmē, ka ar vēzi mirusi 1.021 no katra miljona iedzīvotāju. 1890. gadā šis skaitlis bijis tikai 427. No pērngad mirušajiem vēža slimniekiem 23.794 bijuši vīrieši un 23. 465 sievietes.

*

Komūnistu okupētajās Vācijas joslās novietotās elektriskās spēkstacijas pārtraukušas elektriskās enerģijas piegādi Rietumberlīnei. Tās atbilde uz komūnistu izrīcību nāca drīzāk nekā to daudzi paredzēja. Rietumvācija pilnīgi pārtrauca elektriskās enerģijas piegādi Austrumvācijai.

*

Tokio, kas pirms Otrā Pasaules kara bija trešā lielākā pilsēta pasaulē, atkal pamazām atkopjas. Pēc jaunākās skaitīšanas datiem Japānas galvaspilsētā tagad mājo 5.930.563 cilvēki Pēdējā gadā Tokio iedzīvotāju skaits pieaudzis par tik, cik mūsu Rīgā pavisam iedzīvotāju. 1940. g. Tokio dzīvoja 6.778.804 cilvēki. Toreiz par Tokiju lielākas bija Nujorka un Londona.

*

Bezdarbs nerada nekādas rūpes Luksemburgas hercogistē, kur iedzīvotāju kopskaits sasniedz 290 tūkst. Nupat publicēts, ka valstī sasniegts bezdarbnieku rekordskaits — 13, to starpā divi sievietes. Bet hercogistes valdība nelauza galvu par to, maksā bezdarbnieku velna ducim algu, lai viņi daudz nebēdājās par kliņģerīm šajā saulē.

*

Divas no visvecākajām vāciešu ģimenēm apvienojās, ķeizara Vilhelma mazdēlam Prūsijas princim Kārlim Vilhelmam vedot pie altāra Armgardi fon Veltheimu. Princis pats, kura īpašumi konfiscēti, ir kādas parfimu rūpnīcas vadītājs Austrumvācijā. Viņa sievastēvs ir lielas muižas īpašnieks. Laulību ceremonijā līgava bija 5 metri gara šķidrautā, kas ir ģimenes dārgums kopš 200 gadiem.

MĀJAS PĒRKOT
SAVUS PAKALPOJUMUS SNIEDZ LATVISKI
Rolands Langenfelds
Tel. mājā KE 1286, birojā KE 7941
PIEDĀVĀJOT NEKUSTAMUS ĪPAŠUMUS
LIELĀ IZVĒLĒ
DAŽĀDOS TORONTO RAJONOS
PAR PIEEJAMĀM CENĀM UN IEMAKSĀM
PĀRLIECINIETIES
PAR PĀRDODAMAJĀM MĀJĀM VIETĒJOS
TORONTO ANGĻU LAIKRAKSTOS
K. WILES REAL ESTATE 1675 BLOOR ST., W.

MĀJSAIMNIEKU IEVĒRĪBAI!
Installē visāda veida eļļas apkures, burnerus, silta gaisa un ūdens apkuri, kā arī gāzes un ūdensvadus ierīko un labo.
GARANTĒTS DARBS — ZEMAS CENAS — ILGGADĪGA PRAKSE
ĀDOLFS LAGŪNS
964A Bathurst St., Toronto, Ont., tel. ME 6583

MODERNO DEJU INSTITŪTĀ
latviešu deju skolotāji pasniedz stundas
VIESĪBU UN SPORTA DEJĀS,
kā amerikāņu, tā arī eiropiešu stilā
Tuvāka informācija pa tel. RI 5697, Toronto
(617)

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
143 Queen St., W., Toronto, tel. PL 6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

TAUTIEŠI, JŪS ATBALSTĪSIT NEREDZĪGO LATVIETI
ARTURU ANŠMITU
IEPĒRKOTIES VIŅA PĀRTIKAS VEIKALĀ
274 Parliament St., Toronto
starp Dundas un Queen, tel. WA 2361, atvērts no plkst. 9 rītā līdz 10 vakarā
Piedāvā dažāda veida pārtikas, saldumu un tabakas preces. Bagātīgā izvēlē latviskai garšai piemērota pārtika — žāvēti zuši, medneku un Tīringas desas, salds sviests, biezpiens, ķilavas bundžās un valējās, šprotes, žāvētas un sālītas siļķes, skābēti kāposti, rudzu maize, kartupeļu milti, svaiga cūkas gaļa, cūkas galvas un kājas utt. (602)

Z. Mauriņa
NEAIZSŪTĪTA VĒSTULE
Latvijas brīvības pēdējās dienās Zenta Mauriņa rakstīja šo savu meistarīgo stāstu. Tagad tas liekas kā noslēpumaina balss no citas pasaules. Vēstījuma stils ir impresioniski trausls, pārdzīvojumā atspīd aizsaules neredzamā, bet jaušamā gaisma. Tas ir aizlaicīga pārdzīvojuma inspirēts stāsts, kurā saaudusies dzīvības, nāves un mīlestības mistika.
Grāmatu illustrē Sūniņa iejūtīgie un saturā iekļāvīgie zīmējumi. Šīs grāmatas metiens ir tikai 1000 eks. Cena ādas sējumā (gaiši dzeltena āda, ar ziedošu ābeles zaru tumšā fonā) — $1.90. Ādas imitācijas sējumā — $1.50. Sūtīšanas izdevumi $0.10. Grāmata jau iznākusi un to izsūtīs pasūtinātājiem tieši no apgāda Zviedrijā. Pasūtinājumus lūdz adresēt
ARTURA ĶĪVIŠA GRĀMATNĪCAI
Hurdmans Bridge, Box 163. Ottawa, Ont., Canada
(615)

MĒS RUNĀJAM LATVISKI —
HASHMALL APTIEKA
Pēc receptēm izgatavo visādas zāles un sūta arī uz Eiropu
Informāciju sniedzam par brīvu
TEL. EM 4-3165 315 DUNDAS W, TORONTO
(459)